

Astro-meteorologia sana : sive principia physico-mathematica, quibus mutationum aeris, morborum epidemicorum, cometarum, terrae-motuum, aliorumque insigniorum naturae effectuum ratio reddi possit / [J. Goad].

Contributors

Goad, J. 1616-1689.

Publication/Creation

London : S. Tidmarsh, 1690.

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/mxysbe24>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

D 24,877/B

Ac #

c 63

axx
150+

N v

7/8

2.5

ASTRONOMETROLOGIA

PRINCIPES PHYSICO-MATHEMATICI

DE ASTRONOMIA

LIBER PRIMUS

DE ASTRONOMIA

DE ASTRONOMIA

DE ASTRONOMIA

DE ASTRONOMIA

DE ASTRONOMIA

J. J. B.

15 ✓

VIII. 112

15. 112

+

69964

JOHANNIS GOAD Angli
ASTROMETEOROLOGIA
S A N A:

S I V E
Principia Physico-Mathematica,
QUIBUS

*Mutationum Aeris, Cometarum,
Morborum Epidemicorum, Terræ-Motuum,*

ALIORUMQUE
Insigniorum Naturæ Effectuum Ratio reddi possit.

Opus multorum Annorum Experientiâ comprobatum.

Εἰ δὲ δοκῇ τις ταῦτα μετεωρόλογα εἶναι, εἰ μεταστῇ τὴ γνώμης,
μάδοι ἂν, ὅτι ἐκ ἐλάχιστον μέρους συμβάλλει Ἀστρονομία ἐς
Ἰητρικὴν, ὅλλα πάνυ πλεῖστον. Hippocr. de Aëribus,
Aquis, &c. Sect. 2.

Περὶ τῆς μετεώρων ἢ τῆς ὑπὸ γαῖαν εἰ λέγεται τις, καὶ γνώσκει ὡς
ἔχει, ὅτ' ἂν αὐτῶς τῶ λέγοντι, ὅτε τῶς ἀκέραι δὴλα ἂν εἴη, ἔτε
ἀληθεῖα ὅτιν, ἔτε μή. εἰ γὰρ ὅτι πρὸς δ, πὶ χρὴ ἐπανενέγκαντα
εἰδέναι τὸ σαφές Hippocr. de Vet. Med. Sect. 3.

L O N D I N I:
Prostant venales apud SAMUELEM TIDMARSH, juxta
Bursam Regalem, in vico vulgò dicto Cornhill. 1690.

PRÆFATIO

A D

LECTOREM.

Abes hic, Benevole Lector, Artem Astro-Meteorologicam; quantum per ejus obscuritatem, otium, valetudinem, variâsque rerum angustias, & difficultates licuit, absolutam & perfectam: quam Latino Sermone tandem integram exhibemus; ut ad Exterorum judicia provocarem, & Publicis Utilitatibus, quantum in me fuerit, servire possem. Non enim Agyrtarum circumforaneas merces vobis obtrudimus; aut cruda studia hic in Forum propelluntur; sed diu meditata, quæque Ætatem longam tulerunt; utpote à Chaldaeorum, Ægyptiorumque Heroicis ducta Temporibus. Nec est idè quod putes nos Artem diu damnatam ab Inferis revocâsse: quin existimes potius, jucundissimam, utilissimamque Cœlestis Philosophiæ partem, hic ab interitu vindicari; & è tenebris in lucem extrahi. Juvat enim in re tanti momenti paulò magnificentius eloqui; ut è torpore excitentur Homines, ad altiora ista Dei Opera contemplanda, admirandâque; utque Astrorum Scientia, quæ Gentilium Idololatriæ olim est famulata, ab injustis istis possessoribus erepta, in nostros usus vindicetur. Non ignoro quàm lubrico in loco verfer: quàmque arduum sit desertarum, relictarumque rerum patrociniûm suscipere, immodò quàm periculosum (ut pruden-

ter notavit Campanella, Vir cætera audacis, & portentosi ingenii) Futurorum notitiam, quoquo pacto acquirere; dum Animum superbiâ efferat, quasi Divinitatis participem; propellâtque ut Divinatorias Scientias, quamvis nugaces, nimis appetamus; nimisque in perniciem nostram illis fidamus; quod de se, ^a De Vitâ pro more suo, libere fassus est ^a Cardanus. Immo quem non ab istiusmodi studiis deterreret deplorandum Campanellæ Fatum; qui dum Pests, Eluvionum, reliquorumque malorum, quæ illâ ætate grassabantur, latentes causas inquireret, & in Publicum non satis cautè dispalesceret; per viginti sex annos Carcerum hospes factus, præcipitis Ingenii pœnas gravissimas luit; donec per Urbanum Octavum liberatus, nactus est Patronum se dignum, & Naudæo laudatore? Adeo infelix est Eruditio (inquit Gaulminus citante ^b Naudæo) scire quod multi nesciunt; periculosa etiam, intelligere quod omnes ignorant! Sed hisce, aliisque huiusmodi difficultatibus non obstantibus; vicit omnia, Summi Numinis gloriam illustrandi, Publicumque juvandi spes; quos fines si attigero, imbecillium animorum Superstitiosis Hariolationibus non deterrebor; & otiosorum severitatem minus molestè feram. Si enim res, isto, quem hic exhibemus, modo fiant; vincat Veritas; nec sub Pietatis prætextu, falsis Hypothesibus, Divinam Providentiam à calumniis liberare conentur Stulti Dei Adulatores, (ut animosè, & præservidè, pro more suo, dixit Sanctus Hieronymus) quæ nunquam clarius elucescit, quàm cum propriâ luce, suoque fulgore emicet: ficta enim, licet Pietatis speciem ementientia, detractâ larvâ risus excitant; ipsamque Veritatem, defendendo produnt, & in discrimen adducunt. Sin autem, & nostra quoque Hypothesis, Viris Eruditis, & in hac re exercitatis, minus probabitur; spero tamen, ingenuos homines fassuros, nos ausis non ineptis excidisse; & ob benè merendi studium, Veniam saltem promeruisse: cum iudice ^c Aristotele, summo rerum æstimatore; Non solum illis agendæ sint gratiæ, quorum opinionibus quis acquiescit; sed iis etiam, qui

^a De Vitâ
Prop. cap.
39.

^b Vid. Pa-
negyr.
Naudæi
diâ. Urba-
no VIII.

^c Metaphys.
2. 1.

qui superficie tenus dixerunt ; nam & isti aliquid conferunt : aliorum scilicet ingenia excitando, & exercendo, & felicioribus posterorum inventis, occasionem præbendo. Ne tamen Lector penitus animum despondeat ; ausim affirmare, nullos hic Aphorismos indubitanter, & absque cunctatione in medium proferri, quorum Veritatem ipse non expertus fuerim ; idque diligentissimis, accuratissimisque multorum annorum Observationibus : neque enim Chymicus foco assidens, diligentius, avidiusve unquam excubuit notandis, observandisque variis Ignis gradibus, & Arcani $\chi\epsilon\upsilon\sigma\tau\omicron\pi\omicron\iota\lambda\iota\chi\epsilon$ diversis coloribus, mutationibusque, quibus aureos sibi montes pollicetur ; quàm ipse in Naturæ Cælestis varietatibus, Aërisque vicissitudinibus perscrutandis vigilaverim ; Animi, ut ille ait, non rerum pretiis : quæ, Deo dante, semper contempsi, præ Veritatis cognitione.

Cæterum aut me amor peracti negotii fallit, aut Ars ista suas habet utilitates non contemnendas ; tantum abest ut ipse inter $\chi\alpha\lambda\alpha\zeta\omicron\phi\acute{\upsilon}\lambda\alpha\eta\gamma\epsilon$, speculatores illos futuræ grandinis, quos ridet ^a Seneca, meritò sim annumerandus. Nam Cælestium contemplatio, Animum non minus quàm oculos erigit, lætòque spectaculo pascit ; dum eorum Numerum, Magnitudinem, Distantiam, Ordinem, Lucem, Calorem, Motum, Harmonicàsque Motuum Leges, attentè intueatur : in quibus Mundi Perfectio, & Pulchritudo consistit ; & ille dulcis sonus, non qui auribus, sed mente & intelligentiâ percipiatur ; quique Animum cognato concentu afficiat. Tunc enim incredibili gaudio perfunditur, suæ originis fit memor ; & contemnit hoc Terræ punctum, de quo tantopere litigamus ; Hos ridiculos mortalium Terminos, & Formicarum discursus in angusto laborantium. Nec hic subsistit Mens soluta ; sed oculis non contenta, altior fit & animosior, & per Naturæ gradus, ratione duce, ad Deum conscendit ; cujus hoc Templum est omne quod conspicias. Ex magnitudine ejus, Dei Omnipotentiam ; ex ordine, Sapientiam ; ex usu, Bonitatem & Misericordiam colligit : & Effectus Stellarum stupendos admiratur ; sed ita ut non Instrumenta, sed Divinum Artificem colat, cujus virtute cuncta agunt, & moderantur. A Su-

^a Nat.
Quæst. 4.
6.

A Supremâ enim Mente ; Mente profectò, omnia creante, prævidente, & præordinante ad certos & præmeditados fines, fiunt Naturæ Opera ; non à Materiâ inerti, casu aut necessario motâ ; quæ & per se insensilis est : nec nisi à Motore sapienti, prudentique gubernante & moderante, res tam pulchras, tam ordinatas condere ; fines tam aptos, assequi potuerit. Tu igitur, Pie Astrophile, dum Mechanicas Mundi leges meditaris ; & admiraris, suspicisque, ut par est, prodigiosa Kepleri, Newtonique inventa ; & horrendos Calculi labores, quibus Astra in ordinem cogunt ; & è Simplicissimis Gravitatis, & Magnetismi Principiis, omnia Naturæ Phænomena, aptè, & sibiipsis constanter satis deducunt : ne hic subsistas, sed Æternum etiam Geometram mirare ; quæras unde iste motus ; à quo impressus materiæ per se inerti : quæ Sapientia præsedet Motuum institutioni ; quis proportionem adeò constantem posuit, inter Vim Motricem, & Materiæ contumaciam : nè ut salsè & acutè olim dixit ^a Aristoteles: Ligneam tantum manum, non Fabrum mireris. Non minus enim exspectari possit Ædificium affabrè factum, & instructum, à securis, aut dolabri arte, & consilio ; quàm ab Astris, admirandi quos hic cernimus Effectus. Aguntur enim potius quàm agunt ; leges sibi non ponunt, sed positas observant ; & ex certo, & præscripto ordine moventur ; non liberè, & more rerum Intelligentiâ, & Voluntate præditarum. Jam enim satis, Tuborum ope, Corpora Cælestia perscrutata est Hominum Industria ; & eorum quæ pro Diis stultè Venerata est Antiquitas, Adyta omnia & Sacra sunt patefacta : nec aliud quid vel in ipsius Solis recessu, (quem pro Deo summo habuerunt) est deprehensum ; nisi Ignea Moles, Flammæ vorticibus fluctuans, maculis obtecta, & Corruptioni obnoxia ; quæ Soli non multò magis mereatur ; quàm ridiculum illud ^b Dei Simii simulacrum, quod perruptis Templorum Claustris, inter alia Deorum Mystra risui exposita, in Gentilium ludibrium servavit olim Theophilus Alexandrinus ; Ne quandoque inficiarentur, hujusmodi se Deos coluisse.

^a De Partib. Animal. 1. 1. *ὅσπερ αὐτοὶ τέκτων λέγοι ὅτι χειρὸς ἐυλόγους.*

^b Socrat. hist. Eccl. 5. 16.

Nè

Nè ergò teipsum, O Homo, Astris subjicias ; qui illa tuo Ingenio supposuisti ; oculis tuis admovisti ; quæque cum in tuos usus potissimum facta sint ; necesse est , ut tu sis illis quid majus, & nobilius. Fateor quidem plura & majora illis mediantibus perfici, quàm Doctorum vulgus putat ; & Caloris Cœlestis Vim admirandam esse, non modò in Res Naturales, sed sensu, & intellectu præditas ; ipsumque Animum ad certos Radiorum conjectus, Humorum & Spirituum ope, violenter concuti ; & inexpectato stimulo incitari : Unde, Biliosis præsertim, & Melancholicis, grave imminet periculum ; nè Mens affectionum moderatrix, ictui succumbat. Et animus quidem (quem in se liberum esse, ad Vitia saltem declinanda, nemo sanus negaverit ; & ipse, suorum Motuum conscius, satis experitur) pondere externo pressus, contra nititur ; & Vi quasi Elasticâ onus excutere conatur : & feliciter satis res cedit ; modò rectæ rationis Principiis mens recens fuerit imbuta, & diu assuefacta ; Deumque Astrorum Dominum, piè & humiliter colat. Fassus enim est^a Ptolemæus, & peritissimi Astrologorum largiuntur, bonos & prudentes Viros posse Astrorum influxus avertere, & evitare : Et Stellarum quidem esse quod patimur, & quod nos incentivis quibusdam stimulat ignibus : divinitatis verò esse Animi, quod repugnamus ; ut ex Astrologorum Veterum placitis olim dixit^b Firmicus : nec quispiam est paulò doctior & melior ; qui non lubenter cum Campanellâ fatebitur : quòd sapiens utitur Astris, ut Albertus : sensualis servit Astris, ut Nero : Sanctus dominatur, ut Josue. Influxus enim Astro-
rum, ut egregiè docuit^c Ptolemæus ; sunt tantum συναιτία, sive Causæ Partiales ; quæ Seminis, & Climatum concursum
requirunt ; quæque disciplinâ, atque educatione, & fortioris causæ resistentis Vi, vinci & averti possint : cum non^e sua potentia, aut naturæ necessitate nos superent : sed nostrâ contrariarum Causarum Ignorantiâ : cum omnibus malis sua remedia posuerit Misericors Deus.

^a Tetrab.

1. 3. Cen-

tiloq. A-

phor. 5.

δύναμις ὁ

ὁπότερ' αὐτῶν

ἀποβέβηκεν

αὐτῶν τὰς ἐ-

νεργείας

καὶ ἀσέβων.

& Aph. 8.

b 1. 3.

c Tetrab.

1. 2, 3.

^d ἀντιπαρὶσταν δυνάμεις, ἢ ἀντιπαρὶσταν. Ptolem. Tetrab. 1. 3.^e Ptolem. 1. 3. ἀποβέβηκε δ' ἐκ τῶν ἰσχυρῶν ἀντιπαρὶσταν, καὶ ἐκ τῶν ἀνδραγαθῶν, ἀλλ' ὅτι ἀγνοοῦν τὴν ἀντιπαρὶσταν, ὅθεν ἡς ἀναπαύσει.

Qu;

Qui ergò Dei præceptis obtemperant, & rationis ductu, dant illi, quantum in ipsis est :

Compositum jus fâsque animi ; sanctosque recessus
Mentis, & incoctum generoso Pectus honesto :

^a Ptolem. ibid. ὅσων συμ-
πλωμάτων τὸ πρῶτον αἰ-
τιον ἔχουσιν ἐστὶ, καὶ ἀναί-
μαχτον, κλ'.

^b De Augment. Sci-
ent. lib. 3. ὅσα συμβαί-
νει τοῖς ἀνθρώποις, διὰ
καθολικωτέρας πινυὲς αἰ-
τίας. Ptolem. ibid.

^c Cicero, de
Fato.

*illi fortiter resistunt malis impulsibus ; quòd pri-
mæ, ^a potentiissimæque Causæ auxiliis utantur, cui
repugnari, obsistique non possit : qui autem affe-
ctibus se abripi patiuntur, prono flumine ferun-
tur : illósque in perniciem suam urget Fatum. Decet ergò
prudentes, præcipuè qui rerum gubernaculis admoventur, pro
sapientissimo ^b Verulamii monito, Majorum præ-
cipuè Revolutionum, non omninò ignaros esse :
nam tunc communibus stimulis homines acti, com-
munibus incumbunt studiis, (quod olim miratus
est Velleius Paterculus) magnæ fiunt rerum mu-
tationes, turbationesque ; grassantur Mala Publica, exorin-
tur homines novarum rerum avidi, & sacro ἁγροβατισμῷ
agitur profanum vulgus. Immò certè magna tunc diligensque
Cautio est adhibenda ; nè Viri etiam Boni, sed minus Pruden-
tes in præceps ferantur : nam communi Fato urgente difficile
est contra Torrentem conari. In iis quæ ad Virtutem & Vitium
spectant, Dei munere, liber est animus, & sui potens ; cuius
^c Motus voluntarii non à Causis Externis dependent, sed à
propriâ ejus naturâ : quâ Vim habet seipsam determinandi juxta
rectæ Rationis regulas, quæ est maximè propria Libertas.
Nec tanti certè sunt Philosophorum laquei, aut Scholæ Domi-
nicanæ argutiæ, quas tantâ cum Pompâ, Hobbesius nuper in
Scenam produxit, non quine aliquo novi acuminis ornatu, ut iis
Mens de suo Imperio deturbetur : quæ experitur, & sentit in
se Libertatem, nullis Argumentorum machinis ex Hominum ani-
mis excutiendam : & propriæ συναισθήσεως sensu & experien-
tiâ, cognoscit nodos quos nectunt maleferiati homines, in se non
inex-*

*inexplicabiles esse ; licet ob cæcos & latentes nodos, sæpe illos melius rumpat, quàm solvat. Verentur autem Zenones isti ; nisi voluntas moveatur à Causis externis, & antecedentibus, iisque Physicis & necessariò moventibus, nè Homo Deus esset, Causa nimirum Prima & Independens Suarum actionum. Astute satis : quasi animus non Suasu, & Efficacia Morali, sed Motu Physico ageretur ; Deusve in Concursu cum Creaturis, per modum contactus se illis applicaret ; aut Ens summè Perfectum, non possit absque Divinitatis suæ dispendio, Vim Creaturæ largiri, seipsam movendi determinandique, cooperante tantum ad actum, voluntate ejus generali ; quæ omnia sustentat, & vult ut agant, & moveantur. Quod qui negant ; næ illi magnificè de suo Ingenio sentiunt ; & contemptim satis de Dei Perfectionibus. In Actione quidem producendâ agit Deus ; sed agit quoque & Homo, cui partes etiam suas permisit : dat Deus quod bonum est ; Homo non rectè applicando, Bono malè utitur. Modum autem quærere, quo Divina Mens, cum Humanâ coopere-
tur morosi nimis est & arrogantis Ingenii ; nec, ut prudenter alicubi monet Galenus, Divinæ Potentiæ, suæque Imbecillitatis satis conscius. Mentem Æternam interesse, & providere Rebus Humanis, fatentur omnes, qui Deum non tollunt : unde necesse est ut oriatur quædam Necessitas ; sed libertati non prorsus repugnans, quæque cum illâ benè conveniat, & in unâ, atque eadem actione moretur, & consistat ; cùm Providentiæ, & Justitiæ ratio exigat, ut Hominem, cui deliberandi, eligendique Facultates tribuisset (aliquod nimirum suæ Imaginis vestigium) ad finem ducat per Media ejus Naturæ consentanea. Volvuntur Res Terrestræ, motibus suis naturis propriis ; quæ liberæ sunt, liberè ; quæ necessariae, ex naturæ necessitate ; sed utrasque regit, & movet Deus, ad Fines prævisos & præstitutos : unde motus exurgit communis & mixtus, qualis est liberè & necessariò simul moventium in Navi per altum vectâ ; qui nec Particulares cujusque rei motus impedit ; nec certò comprehendendi possit, nisi ab illo qui ex alto spectans,*

Despicere unde queas alios, passimque videre
Errare, atque viam palantes quærere vitæ;

Tàm Dei, quàm Totius Mundi res omnes, rationesque probè cognitæ, & perspectas habuerit; quod nemo mortalium mentis compos, sibi arrogaverit. Effectus Naturales, quos ab Astris dependere probavimus; cùm prædici possint, à certo ordine, & lege quam Deus illis præscripsit, ut plurimum proficisci putamus; neque enim existimandum est cùm viris Pius, istiusmodi Effectus semper immediatè à Causâ Prima procreari; sed à nexu & congerie Causarum secundarum à Dei Providentiâ dependentium; quod Fatum appellamus: in cuius ordine atque serie, Divina sapientia quamaximè elucet; quæ ab omni Æternitate, cunctas rerum vires, omnesque Effectus qui à liberè agentibus produci possint, uno intuitu complexa; omnia disposuit ad fines suis consiliis congruos, & præordinatos: licet enim nos Veritatem non assequamur, nisi successivâ & laboriosâ imaginandi curâ; at Æterna Mens, omnia simul perspecta habet, absque catenâ consequentiarum, absque tædio demonstrationum: ut magnificè dixit, Pius^a Geometra. Astra certè, Divinæ Militiæ ordinatas acies; quibus, ut optimè notavit Grotius, Judicia sua exequitur Deus; in Primâ Rerum Creatione, adeo mirifice disposuit Mens Summa; ut nunc Fulmine, Tempestate, aut Morbo cœlitus immisso Hostes suos profliget; nunc sibi charis, dilectisque prosperum det iter; efficiatque,

^a Dr. Barrow.

Ut conjurati veniant ad Classica Venti,

Eo ipso momento, quo non optatius, aut melius sapientiùsve fieri potuerit: quod quidem nonnunquam aper.issimè eventurum decrevit, ut Divina Providentia vel ab invitis agnosceretur; rariùs autem, nè frequentia vilesceret. Minimè quidem dubitamus,

dubitamus, quin Divina Mens, quæ ex certo agit proposito; omnium Effectuum, quos hic communi rerum ordine fieri cernimus, Fines habeat rationis & æquitatis plenissimos; quorum nonnullos; Fælices illæ Animæ, qui laudabili operâ Fines ^b re ^b Boyle de
rum, perscrutantur, feliciter satis assequeuti sunt: cùm interim ^b Causis Fi-
lateant alii, nunquam forsan è Veritatis Fonte eruendi: quòd ^b nalibus,
Deus, qui partem aliquam sui, suorumque Operum nobis patef- ^b H. Morus.
cerit; partem quoque, sapienter subduxerit: ad excitandam
industriam, arrogantiam reprimendam, fidem exercendam; &
ut Sapientia ejus clarius tandem elucesceret, cùm in ultimo re-
rum exitu, omnibus simul Creaturis spectanda exhibeatur; &
αὐτὸς ἐξ ἑαυτοῦ hoc Ποινὴ (ut Plotinus dixit) Catastrophen
suam sortiatur. Nec tu putes, ex continuatione hac Ordinis
sempiterni, eaque plerùmque immutabili; fore ut omnis Pru-
dentia, omnes conatus sint irriti, omnisque ad Deum Oratio
inanis & ludicra: cùm non hac spe semper sit orandum, ut
flectatur Numen; sed aliquando etiam ut Mens piis desideriis
& cogitationibus agitetur, & sacro fervore incalcescat.

At nè tu metuas; nam ordinem quidem præscripsit; sed
immutandi jus sibi non præripuit: quod aliquando exercet;
quoties vult, possit; nec tu certò scias, quoties velit. Mundi
Machinam providentissimè primùm ordinavit Deus; nec est pu-
tandum, nè Sapientiæ ejus derogemus, ordinem præscriptum
sæpè immutari; fieri autem posse, non est dubitandum, ne Per-
fectæ Mentis potentiæ detrahamus; quæ multis modis, nobis
incognitis, motus rebus imprimit, qui sensibus percipi non pos-
sint. Sed demus, Astrorum legem dari ex Divino præscripto im-
mutabilem, Effectusque aliquos (quod negari non possit) exinde
necessariò oriri: nè tamen desperes; nec conatus, precesque
frustrà adhiberi putes; nam qui se ad Deum erigit, ut optimè
dixit Campanella, suprâ Fatum evehitur, fatalibusque se ^c Vid.
subtrahit Eventibus; quos diligentia, fortitudine, scientia, ^c Boyle de
declinare, & effugere; & remediis avertere possit; quibusque ^c Nature
Dei Misericordiâ, c mille modis obsisti possit; Angelorum ni- ^c notionem
receptâ.
mirum

mirum ministerio, Motibusve immediatè Corpori, aut Animæ impressis. Neque enim Veteres Astrologi (ut hoc Hominum genus domesticis testibus premam) omnia Cælestium Fatorum Arcanis ita alligabant, ut Preces ineptas esse putarent: nam ^a Tetrab. 1. 3. sub. fin. ^b *ἐπιλασ- μός*. Ptol. ibid. ^c 1. 3. Ægyptii, probante ^a Ptolomeo, non existimabant Decreta Stellarum esse ἀνύμνα, καὶ ἀμετάτρεπτα; sed ^b Supplicationes instituebant, ad eorum mala averruncanda: & ^c Firmicus, suos hortatur; ut Invocent suppliciter Deos, & religiosè numinibus vota reddant; ut confirmati Animi Divinitate, ex aliquâ parte Stellarum violentis Decretorum potestatibus resistant. Fateor quidem, ut idem ille ait, Vim potestatemque Fatorum nullâ posse ratione contemni; nec remedia adhibita omnibus profuisse, seu sua culpâ, seu divinâ voluntate hoc factum fuerit; immò, ut ille ^d canit,

^d Seneca
Oedip.

—Multis ipsum

Metuisse nocet; multi ad Fatum
Venère suum, dum Fata timent.

Nè tu tamen vel in ultimo rerum discrimine positus, timide cedas, aut penitus desperes; sed Ratione Duce, pares teipsum ad illa fortiter toleranda, quæ evitare non possis: Deoque Summo, cujus gubernaculo moles ista dirigitur, pio ^e Cleanthis proposito, te totum commenda, qui hoc Carmine altæ mentis pleno, Deo se tradidit:

^e Epist.
107.
Epictet. En-
chir. cap.
77. & Ste-
phani Po s.
Philos. p. g.
49.

Duc me Parens, celsique Dominator Poli,
Quocunque placuit, nulla parendi mora est.
Assum impiger. fac nolle. comitabor gemens:
Malusque pati, quod pati licuit bono.

quæ versus à Senecâ disertissimè redditos, ideo laudo: ut intelligant Homines, qui sub Fati prætextu Dei cultum negligunt, etiam præstantissimos Stoicæ Familiæ Philosophos, aliter fuisse animatos.

Sed

Sed Ars ista non tantum ad Primam Causam, omnium Effetricem nos ducit, sed ad Fines rerum elucidandos quamplurimum confert: quod Veræ Philosophiæ laus non minima. Existimat Vir^a Doctus, acris defensor, non minus quàm Judex Philosophiæ Cartesianæ: idèd Cartesium monuisse Fines Rerum non esse investigandos, ut præcaveret sibi ab importunis sciscitationibus eorum, quibus proclive erat interrogare, in quem finem tot Soles creâset Deus, quibûsve lucerent. Astute factum; at non sine magna injuriâ in Pietatem, Virtutum omnium Fundamentum, Judice Cicerone; quæ ex Finalium Causarum consideratione magna capit incrementa. At si nostra Hypothesis sit vera, tot Stellæ, non otiosæ lucent: sed unaquæque earum suas habet partes in rebus Terrestribus moderandis; quas a Cælestibus dependere voluit Deus, nè in Terras semper proni feramur, sed vultu animoque ad superna & sublimia rapiamur: nam Fines Morales, Causis Physicis annectit Deus, sæpius, quam vulgo putamus; & Cælestia Portenta significant, si non efficiunt, Majores Sublunarium vicissitudines: sic Cometa rarò impunè visus: & prudentissimus Ecclesiasticorum Historicorum^b Socrates ex frequenti Observatione deprehendit, Terræ^b Motus Signa quædam esse Perturbationis Ecclesiarum: quod non levi ratione innititur: concussa enim Terrâ, animos simul hominum concuti non est mirandum: unde Sacri Scriptores, Commotiones, Terræ Motûs Iconismo designant.

^a H. Mori
Epistol. ad
V. G.

^b Hist. 4.

^{11.}

Sint autem, per me licet, Planetæ tot Mundi huic nostro similes: dummodo eorum quæque Virtutem in hæc Inferiora largiantur, qui hoc credunt; inhumanum enim esse puto quempiam è suavi somnio, importunâ nimis interpellatione excitare. Qui autem putant Creatoris sapientiâ omnino indignum esse, tot Corpora vastæ molis, immo infinitæ, ut aiunt, pæne magnitudinis, in hujus Puncti usus creare; nè illi aut suis Instrumentis, & ratiociniis nimis confidunt: aut sunt Divinorum beneficiorum parcissimi æstimatores; & de suo modulo Divinam potentiam metientes; ut scitè dixit Nobilissimus^c Philosophus res mole potius

^c Boyle de
Causis Fi-
nalibus.

potius estimant, quam pretio: nec quid sit Homo satis putant, aut Animæ, Prolis Cælestis, & Parenti suo charissimæ, dignitatis præ materiâ qualibet quantumvis infinitâ; non adeo sunt memores. Ad res Medicas, Nauticâsque Artem hanc quamplurimum conferre supervacaneum esset dicere; & actum agere, post tot Hippocratis, Galenique monita; & frequentem Jatro-Mathematicorum Experientiam, in Crisibus (ut alia vulgò minus credita præteream, de quibus in Opere satis diximus) Epilepticis, & Lunaticis; Nautarumque quotidianas Observationes circa Novilunii, & Plenilunii vires. Rogatos autem Lectores velim, præcipuè Astronomos Medicosque, ut nostra non contemnant ob quædam imperitè dicta in eorum arte; quâ non Inquilinus sum, sed Explorator; sed potius ut bene dicta perpenderent, & siquid erratum fuerit benignè corrigerent, & emendarent; aut sua edendo, aut nos humaniter monendo. Exorandi tandem sunt Rei Nauticæ periti; ut in longo suo marino otio impenderent potius tempus, quàm fallerent; nec Arte suâ, ad privatorum quæstum tantum, sed ad Bonum Publicum uterentur. Cui post Propagationem Religionis Christianæ (quam utinam quis ad Magni Grotii exemplum, in eorum usus versibus Patrio Sermone includeret) melius conferre non possint; quàm Aëris mutationes diligenter annotando: ut tandem Ars ista perfectior evaderet. Quod ut majori cum voluptate fieret: regulæ sequentes observentur.

(1.) Planetæ unoquoque Die disponantur, secundum Ordinem Signorum in quibus versantur. Per Diem intelligimus $\nu\chi\delta\eta\mu\epsilon\epsilon\upsilon$: & Mens Regulæ est; ut Omnes Planetæ qui intrâ unius $\nu\chi\delta\eta\mu\epsilon\epsilon\upsilon$ spatium suprâ Horizontem emergunt; disponantur (in Chartâ, aut aliter pro lubito) unâ cum Signis secundum ordinem quo scriuntur, à media nocte incipiendo.

(2.) Oppositi Planetæ, unâ cum eorum Signis, ad sua Opposita sunt reducendi. Opposita enim in hac Doctrinâ, pro eisdem sunt habenda; quia vires habent communes; eorumque Radii sint Partes unius continuæ lineæ.

Ex. Gratiâ; Augusti primo die St. Vet. An. 1686. Talis erat Cæli Facies, secundum nostram Doctrinam;

Aug. 1. ☿ 24 ♄. ♀ 8 ♀. ♄ 14 ♂. 18 ☉. ☿ 7 ♀. 27 ♄.
m 14 ♄.

Ubi vides Planetas disponi secundum Ordinem Signorum; & Oppositum Scorpii Signum ad suum Oppositum reduci. Signorum enim numerum recensendo, dicendum est Taurum à duobus Planetis occupari.

(3.) Dispicendum tunc est; (1.) Quot signa occupentur, & quæ; Hyemalia, an Æstiva. (2.) Quo ordine; continuo, an interrupto; recto an obliquo. (3.) Loca Zodiaci occupata diligentissimè sunt observanda; præsertim Tropici, Æquinoctia, & Loca Cæli Turbida, sive Hyemantia. (4.) Fixarum vires diligenter admodum sunt perpendendæ. (5.) Affectiones, & Aspectus Planetarum sunt considerandi; reliquæque omnia de quibus in ipso opere fusus egimus.

Hisce peractis, brevi videbis; Artem hanc non nugacem esse, aut ridiculam; nedum superstitiosam, aut meritò damnandam: sed Dei Opera melius celebrabis, Majestatem & potentiam ejus miraberis; & Stellarum vel minutissimarum usus & vires cognoscas: nam Tempestate existente, videbis sævitiem ejus crescere, aut diminui; ad ortum, aut occasum Fixarum: & quamlibet earum, suo modo, ad eam conferre.

Vale, Lector Benevole; & siquid ex hac Arte, voluptatis, aut utilitatis percipias; Deum Authorem agnosce, time, & venerare: Cui, ego, gratias animitus ago, quòd voluntatem mihi dederit opus hoc agrediendi; viresque ad illud perficiendum: suppliciter rogans, ut Ars ista, in ejus gloriam cedat, & utilitates publicas; quibus, me, meaque omnia, qualia qualia demum sint, devovi, & consecravi.

ERRATA.

PAg. 13. l. 8. *habent*. P. 22. l. penult. *Tropicus enim*. P. 24. l. 8. *Astronomorum*; l. 10. *peritiā*.
P. 27. l. 3. *Censorino, Manilio, aliisque, Visus, qui*---P. 28. l. 19. *Perpendiculara*.---P. 32.
l. 6. *sub Complicato Aspectu; & in Marg. ibid. lib. 2. cap. 1. Par. 5. P. 32. l. 14. quæ; l. 17. va-*
rietate. P. 36. l. 3. *ἐλαττω*. P. 37. l. 19. *Socia*. P. 41. l. 1. *Quadrato*. P. 42. l. antepenult. *Ge-*
minis. P. 43. l. 1. *Trino*. P. 45. l. 1. *Sextili, Latitudine & Perigæo Luna*. P. 47. Marg. l. 11.
ἑσπερος. P. 65. l. 20. *observasse Vinum in Aë*; l. 21. *(quo, eoque*. P. 72. l. 3. *stotele* (. P. 88. l. 3.
cursus---& *Επισυναρίαις*; l. ult. *Lucida*. P. 93. l. 6. *formidandum*; l. 19. *efficaces*. P. 98. l. 21.
Junii; l. ult. *Sole Signum*. P. 101. l. 3. 7. 27. *Eclipticā*; l. penult. *se invicem*. P. 115. l. ult. *Es-*
fectuum. P. 130. l. 7. *stigia*. Marg. l. 7. *Naudai*. P. 133. l. ult. *nunc regulares, nunc irregula-*
res; & 134. l. 29. *Internus Calor*. P. 136. l. 24. *quari*. Marg. l. penult. *Stat. 3.* P. 153. l. 13.
Sicci. P. 156. l. 22. *Terrarum*. P. 158. l. ult. 5. *Quia*. P. 172. l. 19. *continuis*. P. 173. in Marg.
Alkindus, Gaphar, P. 174. l. 14. *non unquam*.

APHORISMI

Astro-Meteorologici.

I.

*Subiectum Meteororum, siue Medium in quo versantur, ^a Pto- ^a Ptolem.
lemæo τὸ Ὠλεχον, est Corpus liquidum à Terrâ ad Fixas ^{Tetrab. 1.}
usque pertingens, ubique ejusdem forsân rationis & naturæ, ^{2. & alibi}
nisi quòd pars ejus sublunaris quæ Terram ambiat, & Aër ^{passim.}
dicitur, sit crassior illo Æthere qui Cœlestia circumdat
Corpora.*

Propositionem hanc de quâ peritiores vix litigant
Astronomi, probat & illustrat *Hevelius Seleno-*
graphiæ suæ, cap. 7. & Cometograph. lib. 7.

II.

*Materia Meteororum, sunt particulae diversorum generum hinc
inde ex omnibus Globi Terraquei partibus elicita & eve-*
cta: necnon Expirationes & Effluvia Corporum Cœlestium,
diversi forsân generis & qualitatis, pro diversa eorum
naturâ.

Licet Aqua sit præcipuus Vaporum Fons, constat tamen
& reliqua omnia corpora mundana Effluvia emittere,
suasque habere Atmosphæras. Vide *Hevelii Cometograph.*
lib.

lib. 7. *Fromundum*, reliquosque rei Meteorologicæ scriptores.

III.

Causa Efficiens Meteororum proxima & Instrumentalis sunt Calor & Frigus.

HOC vel Sensus testantur, & inde nata communis divisio Meteororum, Realium nimirum, in Calida & Frigida.

IV.

Causa Efficiens principalis & Remota sunt Corpora Cœlestia, à quibus Materia Meteororum elicitur & elevatur, & varii Caloris & Frigoris gradus in Aëre producuntur.

CORPORA Cœlestia quodammodo agere in hæc Inferiora, idque Lucis potissimum & Caloris beneficio, fatetur tota Philosophorum Schola, suffragante etiam Sensu & Experientiâ. Calor enim Cœlestis, (qui ut à Luce distinguatur vix norunt Philosophi) est Substantia efficacissima, maximè spirituosâ, & præcipua Motus, Vitæ, Sensusque Causa. Hinc Τὸ Θεμελίον Hippocrati (ὡς) ἀρχὴν καὶ σπέρμα. Sect. 1.) est Rerum Fons & Parens, & quasi quædam Mundi Anima, & Spiritus Universalis; quo intelligit Calidum primævum, per singulas mundi partes diffusum, cujus pars maxima in Primâ Rerum Distributione, in Æthera se recepit. Videsis Tachenium de Morbo principe, & Bartholinum de Luce Animalium.

Quamquam autem mihi persuasissimum sit, varia Meteororum genera Aërisque vicissitudines, solâ Caloris Frigorisque Cœlestis virtute produci: ut tamen omnis cavillandi ansa præcidatur, Radiorum vocabulo subinde utar; cum Tota^a Vis Astrorum, quæcunque demum fiet, simul per Radium effluat.

V. Calor

^a Ptolem.
ἡλιακὴ
δυνάμις
ἀπὸ τοῦ
ἡλίου
 &c.

V.

Calor Cœlestis (quod etiam probè notavit Cartesius Meteor. cap. 6°.) Condensat Atmosphæram: modò sit debito aliquo Frigoris gradu attemperatus & commixtus. Vapores enim frequenter nimio Calore dissipantur, & non nisi à remissiori aliquo gradu admixto evocantur & congregantur.

Condensationem autem istam, Humorem gignere, & ejus effectus, vel sensibus obvium est; videmus enim nubes condensari appropinquante pluvîâ.

VI.

Frigus Cœleste Rarefacit Aërem, & serenitatem inducit, reliquosque Frigidi Aëris effectus: quod, ut alia Argumenta hic omittam, è diligenti Thermoscopii Observatione optimè colligitur, quod pluvîâ Tempestate imminente assurgere soleat, serenâ autem deprimi.

Notandum autem est hujusmodi Caloris & Frigoris gradus esse nonnunquam subtiliores, quàm ut à sensibus nostris crassioribus deprehendantur; & ab aliis Animalibus citiùs & certiùs dignosci, quàm ab Hominibus. Unde tot Brutorum Prognostica apud Aratum, Ciceronem, Virgilium, Plinium, aliosque veteres Auctores; è quibus farra- ginem satis amplam congeffit Antonius Mizaldus in suis Ephemeridibus Aëris perpetuis, & eruditiss. Vossius de Idol. lib. 3. cap. 14, 15. Quæ omnia, ut & alia προγνωστικὰ ab Aquâ, Aëre, Igne, aliisque inanimatis deducta, satis mon- strant Turbato à cœlestibus Aëre, quo mediante^a vis Cœ- lestis defertur, Terrestria quoque Turbari; idque potissi- mum

mum mediantibus spirituosiss, humidisque corporum particulis, quas à calore Cœlesti mirificè commoveri, non modò testantur ægrorum, infirmorumque mente aut corpore tristes querimonie ingruente pluvia, aut alia Aëris vicissitudine; sed & Brutorum motus inusitati, & indecora lascivia (ut Plinianâ ἀνυπόστατα utar) quâ caloris molestias sedare, dolorumque aculeos quos ab humoribus exagitatis sentiunt, lenire & excutere conantur.

VII.

Quam maximè autem notandum est, statum Aëris diversarum Regionum, immò & diversorum ejusdem Regionis locorum varium esse, & mirificè difformem; idque potissimum evenire, ex diverso Cœlorum & Sphæræ positu, loci situ, & soli ingenio. Quæ omnia, unà cum reliquis uniuscujusque loci peculiaribus circumstantiis diligenter sunt notanda ad Prognôsin ritè instituendam. Cum enim (secundum nobilissimum illud, & in omni scientiarum genere utilissimum Axioma) quicquid agit, agat ad modum recipientis; fit sæpenumero ut earundem Causarum Cœlestium diversi sint Effectus, sæpe & nulli; propter defectum materiæ, & diversitatem locorum in quæ agant.

DE affectionibus Telluris Cœlestibus tractant Astronomi in Doctrina de Sphæra, Vossius de Origine Fluminum; & omnium copiosissimè, & lucidi ordinis methodo exactissimè, Bernhardus Varenius Geograph. General. libro secundo, ad quem Lectorem hâc in re minùs exercitatum remitto.

Mihi interim, breviter pro instituto meo sequentia Corollaria subjecisse sufficiat, quæ in Operis progressu fient clariora.

(1.) Diversas

(1.) *Diversas Climatum affectiones* oriri non tantum à motu Solis, sed & reliquorum Planetarum, Fixarumque Stellarum, quarum diversa est facies pro diversa Poli elevatione. Vide *Ptolem. Tetrab. lib. 2. & lib. 1. cap. 2.*

(2.) Ex *Sphæra Obliquitate* fieri, ut in locis isti positioni subjectis *Prognôsis* sit difficilior, propter varietatem statûs Aëris ex diversa Poli elevatione ortam.

(3.) Loci situs respectu Montium, Vallium, Sylvarum, Maris, Fluminum, Locorumque adjacentium, multum confert ad varietatem Aëris. Quinetiam & Soli peculiaris natura & ingenium nullo modo est prætereundum, cum *non omnis Tellus omnia proferat*; & frustra prædixeris Meteora in locis quibus non apta iis suppetat materia.

Hinc fit, ut *Brasilia* nunquam Terræ motus fuerit experta, quia Metallis & Igne subterraneo destituatur; & ab *Epidemicis Morbis*, (testante *Pisone* in *Histor. Natur. Brasil.*) sit immunis, propter *Eurum* ab Oceano continuo spirantem. Loca etiam *Maritima* propter abundantiam Vaporum sunt maxime Tempestatibus obnoxia; & nemorosa à nudis, montosa à planis, quoad Aëris constitutionem sunt valde diversa. *Plana* enim & *Arenosa* præcipue, quia magis retinent & reflectunt Radios, sunt multo calidiora locis Terreis, etiam sub eodem Cæli positu; unde & præcipua causa intensi adeo caloris in nonnullis locis sub *Zonâ Torrida*. Hinc etiam efficitur cur Venti Marini sæpè occupent plagas diversas à Terrestribus, & diversas habeant qualitates pro varietate locorum à quibus spirent. Ecce quid *Cælum*, quid *Terra*, & *Loca* possunt! Ut cum mirabundo *Keplero* loquar, cum observasset *Glogoviæ* horrendum tonuisse, quando vix unius diei itinere essent solæ atræ nubes.

Notandum igitur est, nostras Regulas potissimum spectare *Latitudinem Civitatis Londinensis*; quæ tamen aptari possint ad loca quævis distantia, debito facto rerum discrimine. *Generales autem Constitutiones Aëris, & Tempestates*
graviore,

graviores, sunt maximam partem eadem, ubivis locorum ; prout *Diaria* Navigantium Itinerantiumque in diversis mundi partibus, & Observationes *Kepleri*, cum *Tabellâ Anemologica* *Fromundi Lovanii* factâ, comparanti patebit.

VIII.

Sol est Caloris Cœlestis Causa Efficiens Eminentè Principalis, at non Solitaria, & Totalis.

CAlor enim non usquequaque augetur pro incremento altitudinis Solis ; sed potius post ejus recessum à *Solstitio Æstivo*. Mediam etiam Æstatem Frigus nonnunquam subitò invadit ; nec Solis motum undique sequuntur Mensium qualitates. *Martii* enim exitus est sæpe calidior *Aprilis* ingressu, *Aprilis* nonnunquam *Mai*o tepidior, *Januarius* *Decembri* frigidior, & mitem *Junii* temperiem sæpissimè subsequuti sunt intensi *Julii* calores. Unde clarissimè patet Mensium Solstitium subsequentium calores à præcedentibus non usquequaque augeri ; nec Tempestatum qualitates à Solis accessu, aut recessu omninò dependere.

Quinetiam si Sol esset Causa Totalis Caloris & Frigoris, & variarum mutationum Aëris ; quolibet quarto Anno, Sole ad idem punctum redeunte, eadem quoque redirent Aëris, Meteororumque vicissitudines ; quod experientiæ apertè repugnat, licet tale quidpiam olim *Eudoxus* promiserit. *Plin.* 2. 48.

IX.

Licet reliqui omnes Planetæ, non minus quam Luna, prout recentior Astronomia satis monstravit, lumine tantum gaudeant à Sole reflexo ; Experientia nihilominus satis testatur, eos tanquam Causas Socias unà cum Sole concurrere ad Calorem producendum ; secundum verissimum illud Ptolemæi Axioma

'Aphorismi Astro-Meteorologici.'

7.

Axioma, Tetrab. 1, 2. Κατακρατέει μὲν ἡ τῆς Ἥλιου δύναμις ὡς
καθολικωτέρᾳ· οἱ δὲ λοιποὶ συνεργῶσιν, ἢ ὑποσυνεργῶσιν κτ' π.

Solis calorem à reliquis Planetis augeri ex eo satis patet,
quod quò illi (in debitâ distantia) sint viciniore, eò
Constitutio Aëris fiat calidior.

Reflexionis autem vim calorificam apertè monstrant Vi-
tra Ustoria.

X.

*Quilibet Planeta, quod diversi eorum Effectus satis arguunt,
habet Vim & Efficaciam sibi propriam & peculiarem ; quæ
videtur oriri ex diverso eorum motu, magnitudine, distan-
tiis & densitate ; necnon ex difformitate superficiei unius-
cujusque eorum, quâ calor Solaris diversimodè reflecti &
modificari possit ; prout in diversi generis Vitris^a Ustoriis^a
accidere soleat.*

^a Philosoph.
Transact.
Societat.
Regal. An-
glie. Vol. 1.
Num. 4.

DE diversâ uniuscujusque Planetæ virtute infrâ tractabi-
tur in capite de Aspectibus : interim consulat Lector
Magistrum in Tetrab. 1. 4, 22. & lib. 2. 9.

XI.

*Licet omnes Planetæ, cùm sint Lucidi, videantur etiam exinde
esse magis aut minus Calidi ; Saturnus tamen Veteribus est
Frigidæ naturæ ; & usu frequenti compertum est, Jovem per
se, & ex sua natura Humiditati resistere, & adversari,
quod remissioris saltem caloris non leve indicium est.*

Ista, methodi causâ hic ὡς ἐν τῷ ὄντι proposita, infrâ multi-
plici experientia probabuntur.

XII. Expe-

XII.

Experientiâ & longo usu deprehensum est, Stellas etiam Fixas admirandam habere Vim & Efficaciam in Effectibus Astro-Meteorologicis producendis. Exploratissimum enim est, tam Tempestates jam existentes augeri, quàm de novo cieri, ad ortum occasumve Fixarum quarundam violentiorum, & prout illas Sol, reliquæ Planetæ aspexerint.

Licet autem Fixarum virtus à Planetis excitetur, tanti tamen est momenti, ut Planetarum Aspectus minimam habeant efficaciam ad Calorem producendum, in locis Fixarum Vacuis.

^a Nat. Hist.
2. 39.

^a Carelli
Ephemer.
pag. 20.

^b Offusius
de Astror.
Facult.
cap. 2, 19.

^c Ptolem.
Tetrab.
1, 2.

Sidera Cælo adhærentia, Errantium accessu impelli, aut conjectu Radiorum extimulari, notavit olim ^{*} Plinius. Cui Fidem faciunt, ^a Carellus introductione in Ephemeridas suas, & longa experientia viri exercitatisissimi, & subtilissimi Johan. Offusii (à quo Keplerum multa sumpsisse autumat Morinus in Astrologia Gallica) qui in libro de ^b Divinâ Astrorum Facultate, fatetur, *Stellas Fixas agere tanquam concausas, dum per Planetas incitantur.*

Utcunque autem istud fuerit; Fixarum quidem viribus Testimonium perhibet omnium seculorum experientia; ^c Nautarum præsertim, Agricolarumque *ἡγεμονικώτερον*, quorum maximè intererat Tempestates observâsse. Orientales certè ab omni retrò memoria Stellarum Vim agnovisse testatur Scriptorum Antiquissimus Job; Vir magnæ Scientiæ, non minùs quàm Pietatis & Potentiæ, apud Veteres Arabiæ incolæ. Immò, ut omittam quæ de Sethi columnis, Abrahami peritiâ Syderali, & de prorogatâ primorum Patriarcharum ætate, Astronomiæ perdiscendæ causâ, tradit gravis Auctor Josephus; vel Sacri Judæorum scriptores huic rei abunde Fidem faciunt, dum Stellæ in Dominium factas

factas asserunt, Deique Militiam vocant, Ordinibusque suis pugnasse narrant; Fulgur nimirum, fulmina, ventosque producendo, temporibus sibi à Deo ordinatis. Recentiores autem omnes Orientales credere Ventos, Pluvias, & id genus alia, ab Influentiis Stellarum esse, locuples testis est Vir in eorum linguis, scriptisque versatissimus, Notis suis in ^a *Ulugh Beighi* Tabulas. Stellæ Fixas, non minus quam Planetas, ob vires suas in Deorum numerum relatas fuisse, probat eruditissimus ^b *Vossius*: Græcosque itidem & Romanos idem agnovisse, etiam satis testantur tot eorum *Hemerologia* è Veterum *Parapegmatibus* desumpta, quorum usum ab *Ægyptiis* & *Chaldæis* ad Græcos pervenisse affirmat doctissimus Mathematicus *Theon Alexandrinus* in ^c *Arati Διοσημεία*. Ut ^c *Ver. 20.* taceam Poetas Græcos & Latinos, quos subinde ut Testes adducere non verebor; cum sua hac in re hauserint ex *Annalibus* priscis, & Veterum *Επισημειώσεις*, teste *Ovidio* in *Fastis*. Quorum librorum non tantum Ingenium, sed & Eruditionem priscam & multam deprædicat, Censor acris licet, *Julius Scaliger*; unde est quod eos mutilos esse minus molestè ferre possimus. Huic veritati quoque suffragatur tota penè gens *Astrologorum* post *Magistrum* suum in *Tetrabiblo*, consentientibus *Iatro-Mathematicis*, & plerisque *Astronomorum*, qui *Scientiæ Theoricæ Divinatricem* conjunxere. Licet autem Astronomi benè multi, post *Geminum*, Fixarum viribus fuerint paulò iniquiores, eas tamen non pauci magni nominis, cum ^d *Keplero* interdum agnoscere coguntur.

^dIn *Ephem.*
1628. ad
mens. *Jun.*
& in *Epit.*
Astron.
pag. 11.

Nec est quod quispiam, à tantâ & tam antiquâ Experientia, ab ipsis *Jobi*, *Homeri*, & *Hesiodi* temporibus ad nos deductâ, de vobis argumentis se divelli patietur; qui diligentius consideraverit Fixarum numerum, magnitudinem, Ordinem, statasque Tempestatum vicissitudines perpetuò redeuntés, quando Sol, reliquæ Planetæ ad eas appulerint; quod in *Oppositionibus* præsertim, & *Conjunctionibus Solis* & *Mercurii* cum *Pleiadibus* ipse sæpè exper-

tus sum, & quilibet propriâ operâ quàm facillimè experiri possit.

Quod si Fixæ *illuminationis* tantum, non *influxus* causâ fuerint in Cœlo locatæ; cur tanto numero conditæ fuere, nec plures earum in unum Globum coactæ? cur diversis intervallis sint dispositæ, cur ordine tam apto, tam congruo, intra, extrâque Solis Planetarumque semitam? cur aliæ sunt clariores, aliæ nebulosæ, & visum vel Tubo armatum fugientes? Cur hæ in Terræ vicinitate ponuntur, illæ autem procul in altum ætherem recesserint? Ista certè ratione non vacant, cum *Natura nihil frustra faciat*, omnisque *Ordo & Varietas, Sapientiæ & Consilio* debeatur. E sedibus suis pristinis, si quis Fixas migrasse contenderit; dabimus certè; cum earum vires unâ cum eis migrasse constet. *Pleiades* enim veteri suo loco dimotæ, etiam hodiè sunt navigantibus periculosissimæ. *Signa* quidem sunt Tempestatum, at non *nuda*, (quod voluit *Geminus*) sed virtutis & efficacitæ plenissima, quæ Aëris mutationes perpetuò recurrentes, non indicant modò, sed & efficiunt. *Quid tu? tot millia siderum judicas otiosa lucere?* inquit *Seneca* paulò animosius: Putabimúsne tot *Stellas*, & tam immensæ ut *Astronomi* volunt, magnitudinis, de die in Cœlis otiosas esse; & noctu tantum Furibus & Scortatoribus morem gerere? Nec est quod quis earum calorem è tanta distantia (quæ tamen faterente etiam *Cartesio*, forsân non adeo infinita est, ac volunt *Copernicani*) credat deferri non posse, modò *Radii* huc pertingant; quibus tota effluit Astrorum Vis. Si enim Fixæ propriâ Luce sint præditæ, Caloris etiam nativi non erunt omninò expertes; qui Lucis perpetuus aut comes aut partus est; licet tactui semper non appareat, qui cum sit sensus visu hebetior, à Calore non nisi intensiori affici soleat.

Quod nisi Fixarum vires concedantur, quæ interim ratio æquè commoda sequentium Problematum afferri possit?

(1.) Fer-

(1.) Fervoris intensi *Zonæ Torridæ*. Crescit quidem Calor pergentibus versus *Climata Australia*, non tantum quod propius ad *Solis verticitatem* accedatur; sed quod plures *Fixæ* perpetuò eleventur, donec ad *Zonam Torridam* perveniamus; ubi earum singulæ suis vicibus viginti quatuor horarum spatio supra *Horizontem* emergunt. Sol enim cum *Fixis* est causa *Totalis intensi adeò caloris*; unde est quod mense *Martii* non adeò formident *Nautæ Equatorem* prætervehi ac *Septembri*, licet Sol tunc etiam sit *Verticalis*; quod pauciores *Fixæ* sitæ sint in *Ariete* quam *Librà*: & hinc etiam est, quod *Caput Bonæ Spei* tantoperè appellere contendant *Nautæ* ante *Septembrem*.

(2.) *Stellæ Discurrentes*, reliquæque id genus Meteora, *Fixis* quoque suam originem debere videntur. Vix enim unquam, quod sciam, apparent nisi juxta illas *Cœli* partes, ubi *Asterismi validiores* ab aliquo *Planetâ* opponantur. Cum igitur tale quid accidat, istas *Cœli* plagas diligentius intueri, brevi eventum expectans; nec te usquequaque fallat *Augurium*. Immò & quod valdè notandum, *Stellæ Novæ* & *Cometæ* juxta *Insigniores* & *Crebriores Asterismos* ferè semper producuntur: quod evidenter monstrant *Historiæ Stellarum Novarum*, & *Schemata Cometographica Nobilissimi Lubieniecii*. Unde & illustrem quendam *Cœli Tractum*, *Zodiacum Cometarum* appositè admodum vocat *Clarissimus Cassini*.

(3.) Nec à veritate forsan usquequaque aberrabimus, si hinc quoque rationem aliquam saltem ducamus, cur nonnulla loca in quibusdam præsertim mensibus sint adeò *Turbida*, & *pluviarum ventorumque Tempestatibus* obnoxia. Quod Sol nimirum unà cum *Fixis crebrioribus violentioribusque*, istorum locorum *Vertices* tunc pertranseat, aut *Horizontem* obsideat. Et hinc, ni fallor, optimè ratio constabit, cur in *Novâ Hispaniâ* sint continuæ *pluviae* ab *Aprili*

ad Junium aut Augustum, & Fretum Magellanicum per totos istos menses sit adeò tumultuosum; quod Fixæ nimirum insigniores Hemisphærii nostri Borealis unà cum Sole tunc occupent hujus loci Horizontem; illius autem Verticem. Globum compone ad latitudinem istorum locorum, & mecum miraberis. Sed Suspiciones istas Cosmicas, ut cum Nobilissimo nostro Philosopho loquar, peritioribus dijudicandas relinquamus.

XIII.

Planetæ vicissitudines Caloris & Frigoris variis modis producant.

(1.) **P**rimò & præcipuè Rectitudine aut Obliquitate Radiorum Solis, reliquorumque Planetarum pro ratione & proportionem Virium uniuscujusque. Radii enim, ictuum adinstar, quò rectiores, eò fortiores; quò decliviores, eò sunt imbecilliores.

(2.) Morà diuturniori aut breviori suprà Horizontem; quâ Astrorum imbecillis, & obliqua Vis aliquommodò compensari possit.

(3.) Remotione à Terrâ, aut propinquitate ad illam; quâ majorem, minoremve Vim obtinent. Per remotionem enim Agentis à passivo, Vis minor fieri videtur, è contra per Approximationem, inquit Officius de Divinâ Astrorum Facultate cap. 4. qui capitibus sequentibus docet modum definiendi robur Radiorum pro accessu aut recessu Planetæ ad Terram; de quâ re videndus etiam & Morinus in Astrôlog. Gallicâ, lib. 13. 3.

(4.) Ex Orientalitate aut Occidentalitate Planetarum respectu Solis. Quando enim Planetæ sunt *dytangi*, & solem subse-

subsequuntur, Matutinum Tempus est Frigidius; cum autem sunt ἀνατολικοί, solémque præcedunt, tunc est Calidius: Aëre nimirum à præcedentibus Planetis jam calefacto, & præparato ad majores solaris caloris gradus recipiendos. Quo sensu Planetæ rectè à Ptolemæo^a dicuntur ἀνὰ πρὸς τὸν ἥλιον^a à positu ad solem.

^a Tetrab.
1, 6.

(5.) Tarditas, Statio, & Retrogradatio Planetarum, Calores augment, Vimque habet mirificam. Quòd tunc sint Terræ Viciniores, aut etiam (si modò istæ Affectiones sint reales) quòd diuturnior mora Agentis fortiùs virtutem suam imprimat.

Nostrâ autem non multùm interest, utrum realiter ista fiant, an non; cum certissimum sit Reales produci Effectus, cum istæ Affectiones appareant: in omni enim penè Tempestate dirâ, Terræ motu, peste, & sublunarium commotione majori, aliqui Planetæ sunt Retrogradi, aut Stationarii. Perinde etiam est, quod ad Hypothesin nostram spectat, utrum Sol moveatur an Terra; licet magnus^b Verulamius in libro de^b Lib. 3. Augmentis Scientiarum apertè asserat, sibi constare Terræ motum Diurnum esse falsissimum. Satis audacter quidem pronuntiat Ricciolus,^c Hypotheses Astronomorum esse Figmenta^c Almag. Tom. 1. mera ex fœcunditate Ingenii orta; quæ & Deliria vocantur^c pag. 536. à Philosopho quodam, qui^d Hevelio ob id vapulat. Et^d Selenog. pag. 158. tamen, si Ingenio indulgere liceat; quidni dicamus, in Retrogradationibus (quæ fiunt cum Planetæ Soli opponuntur, aut sint in Elongatione ab eo, quæ est quasi Oppositio) repelli Planetas vi Solis Magneticâ; non minus quam attrahi in Conjunctionibus, Directos? Notissimum enim est, unum Magnetis Polum attrahere, quod alter repellit. Planetas autem contactu Radiorum Solis regi, non tantùm Keplerus aliique Recentiores, sed & ipsa docuit^e Antiquitas. Sed nihil temerè affirmo, cum Res adeò remotæ difficulter explicari possint;

^e Plin. Nat. Hist. 2, 15.

sint; nec deceat Humana Divinis æquiparare, aut istiusmodi rebus fidem petere ab Exemplis Dissimilibus; ut sapienter monuit ^a Ptolemæus. Existimavit Stadius ^b insignis Mathematicus, admirabiles vicissitudines Stationum, & Regressuum, non injuriâ sapientis Observatoris & oculos, & animum remorari debere: & meritò quidem, ut enim Motus Directus ordinarias Tempestates Anni procreat; sic Planetarum Stationes & Recursus ad Extraordinarias Constitutiones Aëris divino consilio videntur fuisse ordinati; ut in sequentibus apparebit. Quantò enim Tardiores sunt Planetæ, tantò majores edunt Effectus. Hinc enim Superiorum Planetarum Vis robur accipit; & Inferiores fiunt adeò violenti, cum Superiorum Tarditatem æmulantur. Unde post diuturnum Frigus, spes aliqua remissionis affulget, cum unus aut alter Inferiorum, Tardius movere incipit, aut Retrocedere. Sic Anno ^c 1563. vel Mense Decembris, horrendum tonuit, fulgurabátque, per duodecim dies continuos, cum Omnes Planetæ regressus capaces, uno excepto, retrocederent & tardi essent.

^a Mes.
Sorr. 13.
^b Tab.
Berg. pag.
75.

^c Stowai
Annales.

(6.) Planetæ in Signis Hyemalibus, sunt debiliores quàm in Æstivis: quòd tunc eorum Radii sint obliquiores.

(7.) Planetæ circa Tropicum Æstivum siti, sunt validissimi, & Calorem insigniter procreant; quòd sint verticales.

Tropicæ etiam Positionis vim habent, non tantum punctum Solstitiale, sed quæ sunt illi æquivalentia; adeò ut Planetæ positi in Latitudine sive Exaltatione, Tropicæ æquivalenti, multum possint, quòd ad veritatem accedant.

(8.) Planetæ circa Tropicum Hyemalem sunt potentes; forsan quod opponantur Stellis crebrioribus in Æstivo Tropico

pico sitis, quarum Vis Oppositione irritatur; & quod in nostrâ Latitudine Tropicus Hyemalis Horizonti appropinquet; Horizon enim Radios sistit & reflectit.

(9.) *Æquinoctii Vis sanè est quàm maxima; an quod, uti Ptolemæo & Peripateticis placet, sit Circulorum maximorum Medius, & Concitatissimus? vel potius quod Sol, aut quivis Planeta, in isto Circulo existens, in Mundi medio positus, Totius Cœli viribus fruatur; Stellas omnes quaquaversum collocatas Uniformi Aspectu irritans, earumque Radiationes vicissim æqualiter recipiens?*

^a Ptolem.
Tetrab. 1,
15.

Æquinoctiorum autem, Autumnale est magis turbidum & noxium; forsân propter crebriores Fixas circa Libram, quàm Arietem. Æquinoctium enim Autumnale utrinque Asterismis illustrioribus fulget, hinc Leonis, inde Virginis; Vernum autem, Piscis quidem, & Arietis Signis, sed Stellis minus refertis, ab utroque latere illustratur; unde Vernum nunc est minus turbidum, quàm Ptolemæi ætate, ob regressum Asterismi Arietis in consequentia.

Sed quæcunque demum harum rerum causa fuerit; satis & abundè constat, *Tropicorum Æquinoctialisque Circuli vim, quàm maximam esse, in Terræ motibus, Morbis Epidemicis, Peste, Tempestatibus gravioribus, omnisque generis effectibus violentioribus producendis. Et si vel Veterum, Recentiorumve Fidem requiras, nihil hoc Aphorismo testatius. Anni *τερον*, & præsertim Autumnalem, morbidas esse, fatetur tota Medicorum Schola, consentientibus Artis Magistris Hippocrate & Galeno. Sub Æquinoctiis maximam esse Aëris Turbationem, Solstistiâque validissimè Significare clamant unâ voce, Hemerologia Gemini, Ptolomæi, Aetii, Columellæ, & Plinii: è Metonis, Eudoxi, Hipparchi, Julii Cæsaris, Sosigenisque Observationibus & Calendariis desumpta.*

pta.

^a Ptolem.
T. 2. 12.
in init. &
13. sub
fin.

pta. ^a *Ἰσχυροὺν παρρησίαν* Dodecatemorii Arietis tonitru & grandines efficit Ptolemæo; & Aëris Constitutionem, Ventosque immutari, Luminibus centra Mundi transeuntibus, idem aperte testatur. Pestes, Cometas, & Terræ-motus frequentissimè oriri circa Solstitia, & Aequinoctia suo loco infra probabimus; & Aequinoctiorum potissimum tempore maximè commoveri Aequora, & suscitari cum aliis, tum diras istas tempestates, quas Oracanos & Ecnephias nominant, verissimè observavit ^b Vossius.

^b De mor.
mar. c. 28.

Et quid mirum est corpora tunc commoveri, cum Aër, Aqua, totaque rerum natura adeò vehementer concitetur? Non enim Morbidus Autumni Status, ut obiter hoc moneam, solummodo dependet à viscidis Humoribus Calore Aëstatis prægresso excoctis & torrefactis, (cujusmodi hujus rei rationem vel olim attulit ^c Hesiodus) multò minus à nimio Autumnalium Fructuum esu;

^c *ἔργα* &
ἠμῶν. 2. 35
vers.

cum non omnes Autumni fructuosi, sint Morbidi; nec Edaciores tantum, sed quolibet tunc temporis Morbi Epidemici invadant: sed ab Aëris *διὰ θεοῦ* Causis Cælestibus potentiùs commotâ, & alteratâ. Nec Declinatio Solis, quamvis plurimum possit, est hujus rei causa totalis, sed ejus situs Aequinoctialis unâ cum Stellis Fixis; cum & alii Planetæ ibidem positi, reliquis etiam Anni Tempestatibus, sint valdè noxii; quod apprimè notandum.

^d Hom. II
16.

^e Hesiod.
2. vers.
202.

^f Heinsius
in Hesiod.
c. p. 20.

^g Harpo-
crat.
Lexic.

^h Nat. Hist.
2. 50, 59,
80. & 18.
59, 68.

Cui autem Antiquorum non notum est dictumque Turbidum Aequinoctii sidus? maximè Poëtis, post ^d Homerum & ^e Hesiodum, qui ob largos imbres, & tempestates, Autumnum navigantibus periculosissimum fuisse notavit, in sua Ephemeride Dierum ad Opera facienda bonorum, malorumque. Unde mensis Atticorum qui in Aequinoctium Autumnale incidit, dictus ^g *Μαυρακτινέων*, *ὅτι τὸ μαυράσκει δαί* quòd Aër tunc turbidus esset. Adeò verum est, & omnium sæculorum experienciâ confirmatum, quod diversis in locis prodidit, Naturæ consiliorum particeps ^h Plinius, Aequinoctiis Terras crebrius moveri, & Fulmina fieri, Cardinibusque Tem-
porum

porum raro non aliquos tempestatum significatus haberi, & magnos Anni Cardines, esse Magnas Res Mundi.

Sciendum autem est, nos in hoc Doctrinâ non nudam Intersectionem Æquinoctialem considerare, sed Totum Circulum; cui & aliqualis Latitudo Physica meritò est tribuenda, intra quam Planetæ positi, Effectus producant Puncti Æquinoctialis Positioni pares. Et certè notavit Ptolemæus vel Παρσιαν Æquinoctialem esse Turbidam; & frequens experientia testatur, Gradus Eclipticæ etiam ab Æquinoctiis aliquantùm remotos esse violentos; propter approximationem ad illa.

(10.) Planetæ positi immediato ordine secundum Signorum seriem, Vim habent maximam generandi calorem. Ordo autem Planetarum interruptus (quem, Hiatum, docendi causâ nuncupabimus) Frigus procreat.

Planetæ enim tunc tanto intervallo disjunguntur, ut mutui eorum Calor communicari, & augeri non possit; nec Fixarum interjacentium vis ab iis foveri & irritari.

Notandum autem est, Planetarum Ordinem tunc interrumpi, cum Signum immediatè succedens à nullo Planetâ occupetur; aut Planetæ immediatè succedentes à seinvicem distent plusquàm signi spatio;

Ex. grat. succedant sibi Planetæ hoc ordine,

Υ Ι. ♄. ☿ 20. Η. ☽ Ι. ☿. ♀ ΙΟ Δ.

Hic vides duplicem Hiatum; primò, inter Iovem & Saturnum quòd plusquàm triginta gradibus, Signi nimirum spatium distent: secundò inter Saturnum & Solem, ob defectum Planetæ in signo immediatè proximo.

(11.) Nec Distantia solùm nimia Planetarum, Frigus procreat; sed & nimia eorum Vicinia, quæ Coarctatio Loci non ineptè dici possit.

C

Planetæ

Planetæ enim in arctius spatium conclusi, Calorem suum quaquaversum per totum Aërem diffundere non possunt.

Coarctatio autem loci fit, cum Planetæ plures in unum locum concludantur, ut fit in conjunctionibus; aut minùs quindecim gradibus à seinvicem distent: quo in casu minus efficaciter operantur; nec Debitam (uti vocabimus) habent Distributionem. Hinc enim fit ut Vis Cœlestis, quæ Vectis adinstar, aliqualem debitam distantiam requirit, enervetur; & minus spatium Aëris calefiat. Debitam autem habent Distributionem, ut experientiâ patet, cum distent quindecim gradibus.

Nullum autem modo est prætereundum Hiatus Vacui Signi, & nimiam Distantiam Planetarum, aliquando Caloris effectus non impedire, cum Planetæ ponantur in locis Cœli calidioribus, & vehementioribus; aut cum signum immediate subsequens occupetur à Tribus Planetis; defectus enim isti suppleantur, à Validâ eorum Positione, & majoris Caloris Vicinitate. Sic, exempli gratiâ, Leo & Libra validè à Planetis occupati, sæpe suppleant defectum Planetæ in intermedio Virginis Signo.

Isti duo Aphorismi sunt diligenter notandi, & penitus animis infigendi; cum sint Fundamentalibus Prognostices Principia; & causa præcipua Vicissitudinum Caloris & Frigoris, subitarumque Mutationum Aëris, quæ fiunt potissimum Planetarum accessu, aut recessu à seinvicem. Hinc Mercurii aut Lunæ discessu à Sole, mutatur aut filet Ventus; & subitum Frigus à Coarctatione ortum, mox debitâ Distributione dissolvitur. Hujus autem rei Ignorantiâ, Stæflerus, se deridendum exhibuit Diluvium prædicendo ex cœitu omnium Planetarum, Lunâ exceptâ, in Aquatico Piscium Signo Mense Februarii, An. 1524. Cum totus iste Mensis in Artis ludibrium Serenus esset; ob inopiam nimirum Debitæ Distributionis Planetarum; qui in unum locum conclusi minus possent, in debitâ autem distantia miras edunt strages.

^a Cardan.
Segm. 7.
Aph. 34.

E duobus

E duobus istis Aphorismis, tanquàm à Fonte, sequentia promonant *Corollaria*, Artis hujus *Principia* non infima;

1° *Sex Signa* immediatè occupata, à *Planetis* debitè distributis; nunquam, quod memini, *Pruinam* gignunt: sed *Pluviam*, *Ventos*, *Nubilum*, aut minax *Cælum*, reliquosque *Caloris* effectus, pro diversis *Anni* partibus.

2° Sub quinque etiam *Signis* immediatè & debitè occupatis, idem evenire solet: raro enim, in hoc statu, oritur *Frigus*, aut *Gelu*, sed *Calida*, *Nubila*, aut *Ventosa Tempestas*, & frequenter, admodum *Pluvia*.

4° Quatuor tantum *signa* occupata, *Frigus* afferunt, aut *Calorem remissio*rem,

5° *Tria*, ut & *Duo Signa*, *Frigus* afferre solent; necnon & omnes *Planetæ* in *Unum Signum* conclusi.

(12.) *Ordo etiam & Dispositio Planetarum in Prognosi faciendâ, diligenter est notanda.*

Planetarum enim *Vis*, *Ordinatae Militiae* adinstar, suam cuique sedem seu stationem postulat: quæ quidem non est perpetua & constans, sed indies immutatur, ex difformitate motûs *Planetarum* nunc tardius, nunc celerius meatium; imprimis autem ex pernecitate motûs *Lunæ*, quæ nunc *Planetæ* præeuntes assequi contendit; mox verò post se relinquit. Hac autem in re, sequentes *Regulæ* sunt tenendæ.

1° *Vix unquam fieri Cælum* *Ventis* vehementer turbidum, nec *Excessus Caloris* aut *Pluviæ*, *Planetis omnibus Existentibus* in eodem *Hemisphærio*, nisi sint in locis maximè vio-

lentis: *Tanta est istiusmodi Oppositionis Vis, quâ ex utroque Hemisphærio quasi concurratur; & Planetæ oppositâ Radiatione irritantur.*

Istiusmodi igitur Planetarum positiones, Cœlum pacatum & Tranquillum solent efficere, & Ventos Orientales movere;

♈ ♎ ♊ ♋ ♌

♍ ♏ ♐ ♑ ♒

♓ ♈ ♉ ♊ ♋

♌ ♍ ♎ ♏ ♐

2° Planetæ in opposito Hemisphærio magnam vim habent, si modò signa in quibus sint, ordine & situ respondeant signis vacuis alterius Hemisphærii. Hoc docendi causâ, Ordinem obliquum, seu Oppositum nuncupabimus

Ex. gr. ♋ ♎ ♏ ♌ ♈ Hic vides Planetas in ♎ & ♌ poni obliquo ordine; qui supplendo Hiatum Hemisphærii superioris, tantundem, immò plus valent, quàm si recto ordine secundum signorum seriem progredierentur. Hinc fit ut quinque signa sæpe producant Ventos Turbulentos & Sonoros; modò duo, vel unum tantum signum in Opposito Hemisphærio debite fuerit occupatum, pro subiecti Schematis serie;

♌ ♍ ♎ ♏ ♐

♑ ♒ ♓ ♈ ♉

Et tamen notandum est quando duo Signa immediate sibi succedant Obliquo Ordine, Vim Planetarum ob istiusmodi Hiatum, esse aliquantò debiliorem, nisi ad Frigidum Aërem, Ventosque Movendos.

(3°) Signa

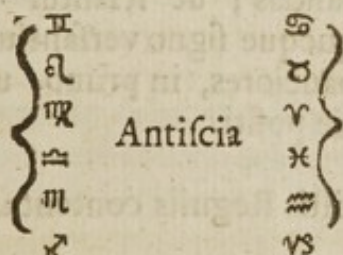
(3°) *Signa Antiscia, sive potius gradus Eclipticæ Antiscii, à Planetis occupati, non minimam Vim habent; quia in eodem parallelo siti, Radiorum Vim melius sibi invicem communicare, & junctis Viribus fortius operari possint.*

** Radiatio enim utriusque æquiangularis est, & unam & eandem lineam Terræ imprimunt.*

** Offusius de Astror. Fac. c. 9.*

Antiscia autem vocamus quæ æqualiter distant à Punctis Tropicis; quæ unica & verissima est ratio vetustati cognita, inquit ^b Petavius. Eorum autem Tabulam hic exhibemus.

^b Uranol. pag. 87

Et hinc est quod sex signa ab Ariete aut Libra incipientia adeò valida sint; quia Planetæ in isto situ tria signa Antiscia occupent; qui & validius operantur, si etiam & gradus occupent Antiscios. Quinetiam & sex signa totum Hemisphærium occupant, ab Æquinoctio ad Æquinoctium; aut à Tropico ad Tropicum. Majoris autem arcus major est Vis, propter plures & crebriores Stellas quas complectitur.

(4°) Cùm Planetarum situs quamplurimum possit, & Signa sint naturæ adeò diversæ, ut non parùm referat quo in signo maximus Planetarum numerus versetur; permultùm interest ad Prognôsin ritè faciendam, ut diligenter advertatur, quot Planetæ in unoquoque signo degant; quibus gradibus, & quâ serie atque ordine.

Planetæ

^a Tetrab.
2. 9. pag.
128.

Planetæ enim vel in uno signo omnes poni possint, vel in pluribus, idque ordine vario; vel duo nimirum in uno signo, & quinque in altero; Tres in Ariete, Unus in Tauro, alter in Geminis, Duo in Cancro, aut viceversâ; modis admodum diversis. Quoniam autem diversitas ista est propemodum infinita, (pro prudenti ^a Ptolemæi monito circa Doctrinam de Aspectibus) Particularibus studiosorum hujus Artis Observationibus est reliquenda; neque enim ad certas classes & regulas reduci possint, absque labore improbo, & morosâ nimis diligentia. Sciat autem Lector, Fixarum Stellarum, Graduumque uniuscujusque Dodecatemorii, Naturas esse diligenter animadvertendas; ut sciantur Vires singulorum Planetarum in unoquoque signo versantium, & quid possint plures eorum, aut pauciores, in primo, ultimo, aut medio loco in signorum serie positi.

Interea, paucis istis Regulis contentus sit;

(1.) Subsequens Ordo Signorum, & subjunctus Planetarum numerus Ventos procellosos efficere solet; modò Planetæ in validis locis fuerint positi, & debite distributi.

♄ ♀ ☿ ♀
2. 1. 2. 2.

Quinetiam & iste Planetarum ordo & situs, ventos turbulentos affert.

♁ ♁ ♄ ♀ ☿ ♀
2. 1. 1 1 1 1.

Tropius enim, & utrumque Equinoctium pænè occupatur, & Ordo interruptus ex opposito Hemispherio resarcitur.

(2.) Istiusmodi

(2.) Istiusmodi quoque Planetarum *Syzygia* est maximè notanda, propter utrumque Tropicum & Æquinoctium Autumnale simul occupatum

♄ ♃ ♉ ♈

♄ 3. 1. 1.

2

Cum ista autem signorum series, fuerit occupata à Planetis positis in sequentibus distantis, Terræ-motus, fulmen, fulgur, aut vehemens tempestas expectari possit

♄ 24 ♃ 5 ♉ 7 ♈ 17 ♄ 2 ♃ 2 ♈ 1 ♈.

VS 20 4.

(3.) Unus Planeta in principio Signi, & alter sive duo circa ejus finem, sunt efficaces; presertim in *Tauro*, & *Geminis*, eorumque signis Oppositis; propter *Pleiadas*, *Hidas*, & *Orionem*.

(4.) Quando quatuor signa à Planetis occupantur subsequens Ordo est observandus.

{ 3. 1. 1. 2.
2. 1. 1. 3.

Cum Tria, notetur ista series.

{ 3. 2. 2.
2. 2. 3.
2. 3. 2.

Cum duo istiusmodi Ordo.

{ 2. 5.
4. 3.

(5.) Omnes Planetæ in unum signum coacti semper quidem aliquos insigniores effectus producant, præsertim à Frigore procedentes: Sed non adeo notabiles, ac Astrologi opinati sunt, nisi in *Hominum Corporibus commovendis*.

XIV.

*Nec Simplicium tantum Radiorum vis, sed eorum ab Angulo reflexio, quæ Aspectus communiter vocatur, permagni in hac Doctrina est æstimanda; cum habeat vim maximè efficacem ad naturam Sublunarem exstimulandam. * Quod enim bovi est stimulus, equo calcar, militi classicum id sunt Universo Aspectus.*

* Kepler.
Harmo-
nic. p. 168.

* Kepler.
de Trig.
Igneo, p.
33. in pre-
fat. ad E-
phem. An.
1617. p.
34.

NItitur autem Aspectuum Doctrina constantissimâ adeò
Experientiâ ut ^a Keplerum Astronomum summum,
diu reluctantum, tandem vicerit. Et certè Artem hanc
pro eximio quo pollebat Ingenio, peritâ, & diligentia, ad
summum culmen perduxerat; nisi, retentis solis *Planeta-
rum Syzygiis, Fixarum vires, & Aspectus Lunares* rejecisset.
Unde est quod sæpe ad occultas causas, *Mundi Animam, &
Caloris Subterranei evaporationes* confugere cogatur; & in
Ephemeridibus suis subinde fateatur, *satis causarum sibi non
apparere*; nec Aspectus suos (licet egregiè illos multipli-
caverit) tantæ Aëris commotioni sufficere. Scio quidem
multa contra hanc Doctrinam, à Viris Magnis, sed hujus
Artis ut plurimum ignavis, objici solere, speciosa satis, &
primâ fronte verisimilitudinem ementientia; quibus tamen
refutandis hîc immorari nolo, quòd ex rectâ sequentium
Aphorismorum perceptione sponte sua corruant.

De Planetarum Aspectibus.

I.

Ante omnia ergò diligentissimè est notandum, Aspectus mutuos Planetarum, esse mutationum Aëris Causas tantum partiales, sive sine quibus non, non autem Totales & Adæquatas; & in Effectibus Sublunaribus producendis, magnum quidem pondus & vim habere, at non omnem, sed viribus tantum suis proportionatam; quæ licet in se sit efficax, effectui tamen producendo non sufficiat, ob defectum Causarum Sociarum, aut majorem Causæ Contrariæ Vim. Quomodo Vis aut Momentum ut Octo, aliquid quidem valet; at non per se, ad movendum pondus ut viginti, nisi reliqua Vis accesserit; & pondus quod lanci in unam partem impellendæ sufficiat, majori contrariæ partis pondere in alteram fertur.

DOctrinam hanc ex parte agnoscit Ptolemæus, *Tetrab.* 1. 8. & 2. 9. pag. 128. ed. Græc. Lat. ubi docet Planetarum vires immutari pro diverso concursu ἄλλων τῶν συζηματιζόντων. Cujus rei veritatem quis frequenter experiri possit in *Conjunctionibus* aut *Oppositionibus* Solis & Lunæ; quæ inefficaces non sunt in se; sed ob defectum reliquarum causarum; scilicet ob *Hiatum*, *Coarctationem*, aut *nimiam distantiam* reliquorum Planetarum; aliasque circumstantias que in Operis progressu fient manifestiores. Hujus autem Aphorismi ope, Lector facillimè diluet multos è doctis *Paralogismis*, quos viri cæteroquin eruditi, contra hanc Artem afferre soleant. Dicunt enim, *Aspectus sæpe inefficaces esse*; & *Astrologos in prædictionibus mirè hallucinari*. Et quidni hæc fiant quando reliqua non concurrant; & de Effectu,

ex unius tantum Causæ Partialis consideratione, pronuncian-
dum esse Statuere pergent Astrologi?

I I.

Natura & Vis Aspectuum, petenda est 1° Ex Angulo quem efficiunt Radii ad Terram cœeuntes. 2° Ex Distantiâ Radiorum mensuratâ per Zodiaci Arcum Angulo subtensum. 3° Ex Ratione, seu proportionem quam Arcus ab Angulo interceptus habet ad Totum Circulum. 4° Ex Planetarum à quibus Radii profluunt, & Corporum in quæ agunt diversâ naturâ, quâ Radiorum vis diversimodè modificari, aut impediri possit.

Rationem hujus Aphorismi petat Lector è Ptolem. Tetrab. I. 16, 27. Offusio de Divinâ Astrorum Facultate, Keplero, & Morino in Astrologia sua Gallica, ad quem præcipuè Lectorem remitto. Ex eo autem quòd Aspectuum Vis ab Angulo ad Terram petatur, dixit^a Keplerus, eos esse potius Entia Terrestria quàm Cælestia.

^a Epit.
Astron.
lib. 6. pag
744.

I I I.

Aspectus Veteribus sunt quinque, Conjunctio nimirum, Oppositio, Sextilis, Quadratus, & Trinus. Licet Conjunctio, cum è simplicibus tantum constet Radiis, nec ab Angulo reflexis, sit Aspectus potius principium, quàm ἀρχαῖος. Aspectus autem sinister secundum successionem Signorum, in Re Meteorologicâ est validior dextro.

Istis autem quinque Vulgaribus, Keplerus, Mæstlino præeunte, plures addidit ex Harmonices rationibus petitos, quorum aliquos experienciâ edoctus postea rejecit. Vid. Kepler. Instruct. ad Ephem. An. 1617. pag. 35. & Ricciol. Almag.

Almag. Tom. 1. lib. 7. sect. 5. cap. 7. & Tom. 2. lib. 9. sect. 5. cap. 11. *Aspectus* autem Vocabulum apud Antiquos non comparet; sed *Conspectus* vocantur *Censorino*, qui sunt *Ptolemæo* ἀντιποσῆς & τέσσι.

IV.

Conjunctio Planetarum Vim habet sanè magnam, ob Radiorum mixturam, quorum Vis Corporum Conjunctorum Unione fit fortior.

PER se quidem, Calorem gignit, respectu loci in quo fit *Conjunctio*; at respectu *Totius Atmosphære*, Frigus potius efficit; quia Corpora simul juncta minus spatium occupant, ideoque & Calorem minùs latè per Aërem diffundunt. *Ptolemæus* docet *Aspectus* varias mutationes Aëris efficeret διὰ τὴν συγκεντρωμένην καὶ διαδόσασαν αὐτῶν, & διὰ τὴν ποικίλιν αὐτῶν ἰδιότητα. *Aspectus* è principiis *Physicis*, non *Harmonicis* deducens, eorumque virtutem tribuens συγκεῖται καὶ μίξεσιν ἁρμονίας καὶ ἀναρμονίας. *Tetrab.* 1. 1, 2. & 2. 9.

V.

Oppositionis virtus est insignis, propter duos Angulos Rectos quos Radii oppositi ad Terram efficiunt; & propter Arcum Zodiaci semicircularem Angulis istis subtensum; Majoris enim Arcus major est Vis, etiam propter plures quas ambitu suo continet Stellæ. Qui & communiter est mensura durationis pluviae, aut alicujus ejusmodi Effectus Astro-Meteorologici.

EST quidem *Oppositio* in se, & in suâ naturâ conjunctione minus calida, quia Radii quò magis à Fonte Caloris recedunt, eò sunt Frigidiores; in pluviam nihilominus,
D 2 Ventis,

Ventis, aliisque mutationibus producendis quæ *competentes* aliquos *Frigoris gradus* requirunt, *Conjunctione* plus valet; ob adversantium Radiorum occursum per lineam rectam in ipso *Terræ Centro*, ubi *cõitionis Vis* est fortior; & quod Radii longius producti contrario Frigidi Aëris spiritu admisceantur, unde pugna & violentia inter contrarias qualitates oritur. Eodem ferè modo quo Halitus Oris frigidior sentiat a manu longius, quàm propius admotâ; quod à *Laryngis*, & *Cavitatum Oris* calore remotior factus, frigido Aëre commisceatur, & agitetur.

V I.

Quadrati Aspectûs Vis, sita est in *Angulo recto*, quem efficiunt Radii ad Terram cõeuntes.

^a De Div.
Astr. Fac.
cap. 16.

EXperientiâ autem patet Vim ejus *maximè* perspicui, cum uno Planetarum in Meridiano existente, alter interim Horizontem occupat: duobus Planetis *Angulos Cœli* tunc obtinentibus; à quo positu Aërem moveri, diuturnâ observatione comperit ^a *Offusus*. Angulum autem rectum efficit iste Aspectus, etiam cum alter Planetarum non sit in Meridiano; quia Radii sunt semper *Terræ Perpendiculares* in hoc Aspectu, licet non semper sint *Verticales*.

V I I.

Trinus Aspectus efficit Angulum Obtusum, non multò majorem Recto, ad Centrum Terræ: immò nonnunquam Rectum efficit, pro differentiâ Obliquitatis Zodiaci; quâ sæpè efficitur, ut in hoc Aspectu, unus Planeta sub Meridiano versetur, altero interim ipsum Horizontis Limbum occupante.

V I I I. Sextilis

VIII.

Sextilis efficit Angulum valdè acutum ad superficiem Terræ. Est etiam notandum, Quadratum Sextili, & Trinum Quadrato efficaciorẽ esse, quod eorum Anguli à majori Arcu Zodiaci subtendantur.

Reliquis forsàn Aspectibus non multum est tribuendum, cùm ad libitum penè in infinitum augeri possint; & alterius generis Fundamentis, *Harmonicis* nimirum, non *Physicis* nitantur. Quòd si novi isti Aspectus inter *Lunares* admittantur, mole sua Observatorem obruent; nec à Veteribus Aspectibus, quorum efficacia longo usu confirmatur, ob *Lunæ* motum velociorem, satis distingui possint. Quà difficultate motus *Keplerus*, in *Ephem.* ad *Dec.* 1627. in has voces erumpit: *In tantà Turbâ, quis ovi cuique matri suum seliget Agnum?* Cùm autem inter novos Aspectus *Lunares*, *Quincunx* tantùm & *Semiseptilis* videantur esse alicujus momenti; prior nihilominus ad *Oppositionem*, alter ad *Conjunctionem* reduci possit, quod sint tantùm quasi *deflexus* paulò *obliquiores* à perpendicularibus *Conjunctionis* & *Oppositionis* Radiis.

IX.

Diligenter est notandum, apertissimè constare tam experienciã, quàm auctoritate Veterum Astrologorum, Aspectus Platicos non minus validos esse, quàm Partiles; & eorum durationem extendendam esse ultra præcisum Tempus Calculi Astro-nomici, pro ratione & proportionẽ Orbium Luminis Planetarum; quorum^b Tabella ab Arabibus desumpta communiter circumfertur.

^a Vide Jo-
hannis Esh-
cuidi.
Summam
Astrologiæ,
Tract. 1.

*Dist. 10. cap. 5. & Ptolem. Tetrab. 1. 27. καὶ τὴν σωματικὰς συμβαίνειν, καὶ τὴν μὴ ἄλλο π
ῶμα... ἡσυχίαν ὅτι ἀρραπιδεῖν καὶ αὐτὰ τὰ πλάττει. Ricciol. Almag. Tom. 1. pag. 664.*

Constat

CONstat enim sæpissime *Æstus* intumescere, & *Frigora* dissolvi aliquâ parte diei precedentis, aut subsequen-
tis ipsum *Congressum Solis & Lunæ*; idque virtute *Orbis pro-*
prii eorum *Luminis*, etiam quando *Mercurius & Venus*, lon-
giùs disjungantur; quorum *vicinitate Aspectus Soli-lunares*
sæpè adjuvantur.

Quinetiam ex *Kepleri Ephemeridibus* aut cuilibet ex pro-
priâ experienciâ satis constabit, *Solem & Venerem* efficacius
operari ad aliquot graduum distantiam, quàm in *Centrali*
Conjunctione. Planetæ enim operantur non solum per *Con-*
tactum Corporalem, sed *Influentiâ Virtuali* quæ agit etiam in
distant. Et *Aspectuum Virtus*, non minùs quàm *Vis Mo-*
trix; *Sphæram Activitatis* quasi certam aliquam distantiam
requirit, ad *Vim* suam fortius exerendam, quæ nimîâ pro-
pinquitate enervari possit.

Iste Aphorismus nititur experienciâ, & est diligentissimè
notandus; cum & veritatem ejus alicubi agnoverit mag-
nus *Keplerus*, Cœlestis Ingenii Vir, qui fatetur; *Planetas*
validos & tardos non contrahere suos effectus, ad momenta
minuta conjunctionis plenariæ, ut de quibus adhuc ipsa Astrono-
mia incerta est, propter subtilitatem.

X.

Idem Aspectus contrarios effectus producere valet, Humidita-
tem putà & siccitatem, at non quatenus Idem, sed prout à
reliquorum Planetarum positione, aut Aspectibus diversæ
naturæ, vis ejus modificatur, augetur, aut impeditur.

XI.

Diversi Aspectus non semper diversos produciunt effectus; habet
enim Natura plures causas diversi generis, quæ ad eundem
numero effectum concurrunt.

Et

ET tamen unicuique Aspectui inest *sua Vis*, quæ experientia & diligenti observatione, à reliquarum concurrentium causarum virtute, per effectus sibi proprios & peculiare distingui possit. Ut si pluat sub Coniunctione Solis & Lunæ, si modò Mercurius non longè à Sole disjungatur, etiam & Ventus cum pluviam increbrescet; quo pacto Mercurius naturam suam prodit. Vide Ptolem. Tetrab. 1. 8. sub fin. & 2. 9. pag. 128.

XII.

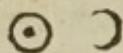
Aspectus plures, quos Multiplicatos, docendi gratiâ vocabimus sunt Simplicibus potentiores: ob vim unitam quæ est fortior.

A Spectus *Multiplicari* dicimus, cum plures eorum sint in uno signo, aut in multis: Ut, verbi gratiâ, duæ Coniunctiones in Tauro; aut una in Tauro, altera in Cancro. Qui etiam memoriæ causâ, non ineptè dividi possint in *Aspectus Incomplicatos*, & *Complicatos*; cum nimirum Radii non seinvicem tantum mutuâ quæ respiciunt, sed & tertium aliquem Planetam. Ut si sub Coniunctione Solis & Mercurii, contingeret simul Quadratus Jovis & Mercurii; Mercurius isto in casu, non tantum Soli conjungeretur, quod *Incomplicatum* Aspectum vocamus; sed & Jovem simul Quadrato Aspectu intueretur.

Nè antem Benovolè Lector, monitum hoc leviter prætereas: permagni enim est momenti, in omni genere Commotionis sublunaris. Plures simul Coniunctiones, & præfertim Oppositiones sunt valde efficaces, maximè quando cum alterius generis Aspectibus implicentur; & superiores Planetæ seinvicem respicientes, miros edunt effectus, cum Sol, Luna, aut aliquis ex reliquis Inferioribus Planetis se illis

illis applicuerit. Si Luna per aliquem Aspectum ad Planetas, qui Radios quoque inter se miscent, se applicuerit, ipsorum significationem promovebit, immo quasi stimulus additis urgetur inquit Eichstadius in Ephemer. par. 1. pag. 42. Et hinc erat, ^a Purchaf. quod Columbus ^a, novi Orbis repertor, noluit se Mari com-
 cap. 1. lib. mittere, sub Complicatâ Oppositione Jovis, Solis, Mercurii &
 2. Lunæ: Tempestatem exinde prænuntians, pro sua sagaci admodum in rebus Astrologicis peritiâ.

De Aspectibus Solis & Lunæ.

I.

Sol ex primævâ luce in Orbem collectâ factus, est Corpus omnium longè densissimum; eò quod vim Calorificam, violentius omnium & longius emittat. Ex superficie quidem constat Sphæricâ, Asperâ tamen, & ex heterogeneis partibus compositâ, que videntur esse in continuo motu & fluxu; & diversum habere lumen; fortius & clarius in Centro, circa Peripheriam autem debilius & obscurius.

II.

Luna Terris citima, & varitate Phasium maximè notabilis erat prima Astronomiæ Magistra. Est autem Corpus Opacum, Heterogeneum, & multiformiter asperum, scabrosum & inæquale, ut lucem à Sole mutuata diversimode reflecteret, & modificaret; divina etiam providentiâ in Terræ
 vicinitate

vicinitate positum, ut in illam fortius & efficacius operaretur. Inter autem admirandos ejus effectus, mutationes Aëris meritò sunt recensendæ; ad quas non modò concurrit Temperato suo calore vel sensibus obvio, Humoribus evocandis & rarefaciendis aptissimo, sed & reliquorum Planetarum efficaciam perficiendo, & absolvendo. Quia enim Effectus reliquis Planetis communes in actum sæpè erumpant, sub ipso puncto Concurfus Aspectuum Lunarum, ideò videntur esse non tam Causæ Partiales, quàm Ultimæ, quæ dant Formam Rei, & Esse Completum.

Planetarum Naturas & Effectus à ^a Veteribus acceptos tradit Ptolemæus Tetrab. lib. 1. 4. & 2. 9. Quos Physicis rationibus confirmat à sensu petitis; necnon à diversâ eorum Magnitudine, ^b Coloribus, & Situ respectu Solis & Terræ; à quibus non intimas eorum essentias, τὸ τοῦτο ^c ἑπὲρ εἶναι; sed Naturas sensibiles, & secundarias qualitates deducere conatur: intra quos forsan limites coercenda est Humana νενοδοξία; cùm prima rerum principia nos in hac mentis caligine latere, & inanem nostram θεωρητικὴν ludificare videantur. Licet autem Ptolemæi Doctrina, nescio quo modo, aliquantùm ab hodierna experienciâ discrepet; multi tamen est facienda, nec temerè sanè rejicienda; nisi cùm Observationibus crebris & manifestis apertè repugnet; nam ratiunculæ, speciosæ licet, quæ experienciâ destituuntur, in istiusmodi rebus parum valent; nec Viris eruditis, sed inexercitatis, tutò fidere possis. Ego qui Vetustatis, Hominumque in Arte suâ consensu maximè moveor, ægrè ab Antiquorum, receptisque opinionibus divellor; gnarus nos feram eorum progeniem, multa latere quæ illis cognita essent, seu negligentia, seu vetustate perierint, ^d seu prisca-
rum cura fertilior, aut industria felicior fuerit; prout eleganter, & egregiè conquestus est Plinius. Certè tandem Astrologorum Filios, monet vel ipse ^e Hevelius, ut diligentius

^a Ptolem.
Tetrab.
1. 3. ἀκο-
λοῦντες
τοὺς Πα-
λαιούς καὶ
ὡς ἐκεῖνοι
φυσικῶς πε-
ρὶ τῆς φύσεως
τέλεον.
^b Salmaf.
de Ann.
climaet.
pag. 620.
^c Tetrab.
1, 2.

^d Plin. Nat.
Hist. 14. 1.

^e Cometo-
gr. 388.

gentius ad Colores Planetarum Cometarumque attenderent; ut ex illis solidiora jaciant Artis suæ fundamenta, & temporum, rerumque eventus, certiùs divinare possint. Colores enim diversi, diversas Lucis reflexiones arguunt, & difformitatem Corporum à quibus fiant; unde varios effectus produci posse nemo ignorat. Planetarum itidem diversæ magnitudines, distantiae, & motus res est tam stupenda, & rationis consiliique plena, ut *Keplerum*, post *Pythagoræos*, *Mundi Harmoniam* comminisci impulerit; ipsumque ^a *Ricciolum*, reje&is *Veterum*, *Recentiorumque Hypothesibus*, ad *Intelligentias Motrices* confugere coëgerit.

^a *Almag.*
t. 1. 279,
285, 536.

^b *Plin. Nat.*
Hist. 2, 5,
9, 98.
Vossius de
Idol. lib.

^{2.}
Ricciolus,
Hervellii,
Selenogr.

Solis quidem Lunæque ^b *Natura & Vires*, notiores sunt, quàm ut nos hic diu morentur; præsertim cum à Naturæ Mystâ *Plinio* diversis in locis notentur, & magnificè celebrentur, & à multis è recentioribus accuratè tractentur. *Sensu percipitur*, inquit *Ptolemæus* *Tetrab.* 1. 4. *Solem naturâ suâ calefacere, & moderatè desiccare.* Et calefacit certè cum sit igneæ substantiæ huic nostræ *Elementari* haud ab- similis; Terramque Humores attrahendo desiccet, licet *Aërem* *Humidum* Vaporibus reddat. *Lunæ naturam Humectantem* tribuit; & propter *Solis φωτισµὸς* calorem moderatum, quo, cum sit *Terræ vicina*, *Vapores* haurit; nimirum è *Terrâ in nubes*, non in *Sphæram Lunarem*; quod in *Ptolemæo* culpât ^c *Scaliger*; sed immeritò, ut vel ipsa *Textûs* verba monstrant. *Lunam* autem calore remissiori præditam esse, multi sensibus percepêre, altitudinem ejus observantes post *Plenilunium*; & cum sit lucida, necesse est ut calore non destituatur; licet à sensibus nostris propter majorem eorum calorem non semper deprehendatur. Utriusque *Luminaris Effectus* ^d *Ptolemæus* suo more, pressè at dilucide simul congestit: quorum nonnullos hic attingere non erit omninò alienum. *Aquarum fluxus* à *Sole* dependere notant ^e *Ptolemæus & Plinius* & latè probat *Vossius* in eximio opere de *Motu Marium*; *Æstusque* *Fluminum*, *Marisque*, *Lunæ* etiam deberi,

^c *In Manil.*
pag. 44.

^d *Tetrab.*
1. 2. sub
init.

^e *Tet. 1. 2.*
ἡ φύσις
ἡ δύναμις
Plin. Nat.
Hist. 2. 97.
Verum cau-
sa in Sole
Lunæque.

deberi, pauci sunt qui non agnoscant, & nos infra monstra-
re conabimur. In omnibus Effectibus præcellit quidem
Sol; nec tamen reliquorum virtus est deneganda; *Lunæ*
præsertim, quæ diversitate *Phasium*, calorem *Solis* diversi-
modè reflectit, & attemperat, & Humori attollendo aptum
reddit, spirituosisque suis radiis Aquam imprægnat, & rare-
facit, unde *Humida* dicitur, quod *Humores* attollat; *Solis*
enim ardor cuncta torret sorbetque; dum *Lunæ* sæmineum ac
molle sidus, atque nocturnum, solvit humorem, & trahit non
aufert, inquit *Plinius*, lib. 2. 100, 101. *Maniacos*, & *Epi-*
lepticos, *Lunæ* vim sentire, quis est Medicorum qui non
fateatur? Immò & puerorum *παιδες* in plenilunio maxime
infestos esse docuit ^a *Aristoteles*. *Conchyliæ* à *Luna* augeri
& minui, omnes credunt; licet ^b *Vossius* existimet hoc
illi inter alia perperam adscribi; & Eruditissimus ^c *Huetius*
Observationibus in *Manilium* asserat se complures *conchas*,
quadrupedumque medullas rimatum fuisse diversis Lunæ tem-
poribus, neque ullam deprehendisse mutationem, quam ad Lu-
nam certò posset referre; certioribus tamen experimentis
vult hoc explorari, & interim assensionem retinendam esse sua-
det. In ^d *Re Rusticâ* infinitum refert & *Lunaris ratio*; cres-
cente enim *Lunâ* *Frumenta* grandescunt; & omnia quæ cædun-
tur, carpuntur, conduntur, innocentius decrescente *Lunâ*, quam
crescente fiunt.

Quamplurima Animalia generatim sæcla propagant, certis
& statis *Anni* Temporibus; Vere præsertim, *Æstate*, &
Autumno; immò & nonnullis, quod mirum, vel *Hyemis*
Frigus blandum amorem incutit. Unde ^e *Ptolemæus* solerter
admodum, *Animalium Fætus Soli* potissimum attribuit,
quod *Annus* ab illo moderetur. Partus autem gerendi tem-
pus, aliæque huc spectantia, à *Lunâ* dependere autumat
^f *Hippocrates*; cujus *spatiis septenariis* multum etiam tribuit
& *Aristoteles*. Solertissimus autem iste Naturæ indagator,
lib. 4. de Generatione Animalium capite decimo, Tempora

^a De Hist.
Animal.
7. 12.

^b De motu
marium
cap. 16.

^c In lib. 2.
vers. 93.

^d Plin. 16.
39. & 18.
30, 32.

^e Tet. 1. 2.
διὰ τὴν ὑπερ-
βολὴν τοῦ

καὶ ἐπὶ τὴν
ῥατὶς ἐκτε-
λεῖται τῶν

^f Hippocr.
de septim.
partu &
octim.

^g Arist.
Hist. An.
6. 17.

^h Plin. Nat.
Hist. 7. 5.
Sponii

Aphor. no-
vi Hippocr.

Præcreationum, Graviditatum, & ipsius Vitæ, mensurari asserit Periodis Solis; immò & Lunæ, quòd sit quasi Sol Minor, ὥστερ ὁμῶς ἡλιῶς ἐλάττω. Quin & non modò eo-

* Βάλεται ἡ φύσις τοῖς τέ-
των ἀστρονόμεοις, ἀ-
ειδμεῖν τὰς γενέσεις καὶ
τὰς τελευτάς. *Arist. de*
Gener. An. 4. 10.

rum Calori & Frigori Moderato, * *Principium & Perfectionem generationis, sed & generato-
rum obitus illis attribuit; quos etiam ab Astro-
rum Periodis vult pendere.*

Quod si quando partus *Luminarium numeris non exquisitè respondeant, fieri hoc ait præter naturam ab aliis causis impedi-*
mentibus, aut διὰ τῶν ὁλῶς ἀρεσίων. Quæ viri summi, & acris subactique iudicii verba, diligenter sunt pensitanda, cum ex intimâ ^a Philosophiâ petantur. Si enim *Ignem omnia*
moveantur, ut vult ^b Hippocrates, & ipse Sanguis à Luce
Humoribus immersâ in Orbem rapiatur, quod suadere contem-
dit ^c Bartholinus libro de Luce Animalium; quidni dicamus
Vitam, quam in Calido & Humido dicunt consistere, à Calo-
ris Fonte dependere, ^d Animamque Sensitivam nihil aliud
esse, quam sanguinem aut spiritus à Calore Cœlesti commo-
tos & accensos? Nolo autem conjecturis ulterius indulgere;
licet certissimum sit, & abunde norint ^e Iatro-Mathematici,
quorundam Planetarum quosdam Aspectus Vitæ inimicos
esse; aliosque salutare & beneficos.

^a Vide
Harveum
de Partu.
^b De Dia-
tâ l. 1.
^c Pag. 32.
^d Vide
Harveum
de Calido
innato.
Willis. de
Anima
Brutor.
^e *Eicstadius*
de diebus
criticis,
Maginus in
Galenum
de diebus
criticis, &
de legiti-
mo Astrol.
in Medic.
usu.

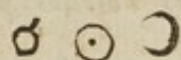
I I.

Aspectuum Soli Lunarium efficacia extendenda est ultra ipsum
Congressus Tempus; non solum ob majorem vim distantie
Aspectus platici, sed quod appulsu Lunæ ad Venerem aut
Mercurium, in Solis viciniâ ut plurimum positos, Aspectuum
Vis augeatur. Ideoque effectus Soli-Lunares sunt expectandi
intrâ aliquod Tridui spatium; & frequentius aliqua parte
diei Aspectum præcedentis aut subsequenter, quàm ipso Con-
gressus die; quod apprimè est notandum. Aliquod autem
Spatium ad Effectum Aspectus producendum meritò est re-
quirendum, cum de veris Planetarum motibus adeò incerti
simus

simus & Ephemerides tantoperè ab ipso Cælo exorbitare soleant.

ARABES apud ^a Eschuidum nostrâtem, Orbi Lunæ at- ^a Summa
tribuunt gradus duodecim, antè & retrò, uti loquun- ^{Astrol.}
tur; id est ante, & post congressum; unde aliquod Tridui ^{Anglic.}
spatium huic rei est tribuendum. Et ex hac Regulâ præ- ^{pag. 56.}
dixit hujus Artis Instaurator, fore aliquam remissionem diu-
turnæ & acris Hyemis Anni 1683. circa undecimum Janua-
rii, diebus quatuor post Novilunium; propter Lunæ Aspectus
cum Tribus Superioribus, post ejus Conjunctionem cum Mer-
curio & Venere, à quorum etiam tepore Aër leniebatur.

De Conjunctione Solis & Lunæ.

III.

*Conjunctio Solis & Lunæ Aërem calidiorem reddit & ef-
fectus calorem consequentes producit, aut productos auget &
promovet. Novilunium enim semper dat aliqualis caloris
indicia; idque vel nubes paulò minaciores congregando, aut
auram leniter movendo, ubi tanti roboris non sit, ob reliqua-
rum nimirum Concausarum defectum, ut pluvias aut Ventos
producat. Quin & tanquam Causa Scia concurrir, ad
reliquos omnes Effectus, qui hujus Aspectus tempore eve-
niant.*

Pluviam quidem, aut Ventos procreat. Determinatio
autem Causæ ad alterutrum Disjunctionis membrum
dependet à naturâ & consideratione reliquorum Planetarum;
prout ad Ventum, aut pluviam fuerint magis dispositi.

Ex

Ex omnibus autem effectibus *pluviam sæpissimè* producit *Novilunium*; efficaciter quidem in *Cæli Angulis*; efficacissimè autem in aliquibus *Zodiaci* locis, *Ariete* nimirum *Leone*, *Capricorno*, & potissimùm in *Virgine*; quorum Signorum *Novilunia* vix unquam *pluviarum* sunt infœcunda.

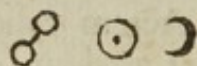
hoc confirmavit novilunium mensis Aug. 1745. austrum calidum, multamque pluviam producendo.

I V.

Novilunium cum sit calidum, Ventos calidos producit: Australes nimirum sæpissimè, Occidentales sæpiùs quàm Boreales, Orientales autem omnium parcissimè.

Novilunio appropinquante, *Ventus* subinde mutatur; at, quod notandum est, à *Plagâ Frigidiori ad Calidiorè*, propter appulsum *Lunæ ad Solem*. *Accessus enim Lunæ ad Solem, Ventos calidos producit; recessus à Sole, Frigidos.*

De Oppositione Solis & Lunæ.

V.

Iste quidem Aspectus plenâ luce omnium oculis se ingerens, primam forsan dedit ansam Observationibus Astro Meteorologicis. Et Effectus quidem producit violentiores certè, si non numero æquales cùm Novilunio.

Pluviam enim aut Ventos producit, idque violentius quàm Novilunium, ut & Nivem & Grandinem; nebulas autem & Tonitru parcius. Ventos etiam Plagæ Occidentalis quam maximè movet; proximè Australis; Orientalis sæpè, Borealis autem rarissimè.

Et

Et Plenilunia Mensum Aprilis & Augusti, pænè semper plu-
viam generant; necnon illa quæ incidunt in Signa Aquarii,
Arietis, Tauri, Virginis, & Libræ. ^{+ b Plenilun. in Tauri & Libræ. ad p. conjunct. erat 3. 4. 5. 6.}

^{+ + Plenilunium in Virg. 1748. exorta exultavit, in migratio, v. h. m. c. a. n. c. a. l. t. e. d. a. m. e. s. g. n. s. f. e. s. n. s. e. d. e. m. t. e. m. p. o. r. e. i. n. c. i. d. i. t. * 3. 2. d. 1753.}
Violentæ admodum Tempestates sub hoc Aspectu oriun-
tur, & Frequentiores quam sub ullâ alia Phasi propter
rationes allatas in Aphorismo de Oppositione in genere; ca-
pite de Aspectibus Planetarum, Aphor. 5°. Ventus enim
Frigoris aliquos gradus postulat; cum sit Exhalatio Frigi-
da, à calidâ commota, & agitata; ex quarum pugna oritur
violentia. Et cum Plena Luna, sit à Sole remotior quam
Nova; ideò necesse est ut Frigidior paulo sit; violentior
autem, quod majorem Cæli Arcum afficiat, plurè que adeò
Stellas radiis suis irritet. Radii enim quando sunt remotiores,
majus spatium illuminant, & afficiunt.

^{Sub Plenilun. Aprilis & Aug. Arietis & Libræ 2. A. A. 2. cum pluvia. 1745. pluv. & solis.}
^{Sub 2. Q. in Virg. 1761. f. 5. multa pluvia cum nebula. 1762. pluvia cum A. 2. fortis.}

V I.

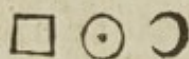
Dies Novilunares sunt calidiores Plenilunaribus, quia in
Pleniluniis Diurnis Luna est sub Horizonte, & ut pluri-
mum solitaria: in Noviluniis autem Diurnis, licet pars ejus
illuminata à nobis avertatur, à calore tamen Solis, & Plane-
tarum qui Solem perpetuò comitantur, diei Calor augetur.
Noctes autem Plenilunares, (quod notavit etiam & Ari-
stoteles) sunt Novilunaribus calidiores, quia Luna tunc
vertici nostro imminens, plenâ luce, & radiis perpendicu-
laribus Terram ferit. <sup>a De par-
tib. Ani-
mal. 4. 5.</sup>

V I I.

Hyemes maximè rigentes, & gelu asperrimum, sæpè solvun-
tur à Noviluniis & Pleniluniis aut saltem aliquid de rigore
suo remittunt. Hoc autem evenit, biduo aut triduo ante
vel citra, sæpius quam ipsissimo Conjunctionis aut Oppo-
sitionis

sitionis die : Cùm nimirum Luna ad Mercurium aut Venæ-
 æm perpetuos Solis affeclas defluerit, aut Martem Con-
 junctis aut Oppositis Radiis aspiciat ; aliquando enim, ac
 si Mars esset Solis æmulus, Gelu concrescens sub Conjunctione
 ejus cum Lunâ, dissolvitur sub Oppositione, & è contra.
 Nec est prætereundum Glaciem pruinaeque à Pleniluniis, nocte
 fortiùs quàm de die resolvi ; à Noviluniis autem de nocte len-
 tiùs quàm à Pleniluniis ; ob rationes jam traditas.

De Quadrato Solis & Lunæ.

VIII.

*Iste Aspectus est magnæ virtutis quia tunc Luna est Terræ
 propinquior quam in reliquis Phasibus ; & Tardè move-
 atur : Luna enim est Tardior in Quadris, quàm in Co-
 pulis.*

*Et hinc, ut obiter hoc moneam, optimè ratio peti possit, cur
 Septimus Dies à Conjunctione Solis & Lunæ, sit maximè
 κεισµε: Quia nimirum in Quadraturis, centro Epi-
 cycli occupante Perigæum Eccentrici, Luna est Terræ vi-
 cinior, quàm in ullâ aliâ φάσει.*

ET certè iste Aspectus intuentibus jucundum præbet
 spectaculum ; Sole nimirum in Meridiano existente sub
 ortum Lunæ in primâ Quadraturâ ; & è contrâ, Lunâ Me-
 dium Cæli occupante sub ortum Solis in secundâ Quadraturâ :
 quò fit ut Semidiameter Hemispherii quasi limitetur & di-
 meriatur , à rectangulâ distantia utriùque Luminaris.

IX.

Quadratus Aspectus est calidus, & adæquat ferè efficaciam Plenilunii, præsertim in productione pluviae ad ipsum Aspectus momentum. Et prior quidem quadratura, certissimè pluviam producit mensibus Februarii, Maii, & Novembris; Posterior, mensibus Junii, Octobris, & Decembris.

Prima quadratura ad Eum inclinatur. Secunda Autem obliquè in Grad. Angl.

X.

Secunda Quadratura est primà calidior; pluvias enim & Ventos violentiores producit; & Excessus Caloris, nebulas, Trajectiones, & Tonitru sæpius; Gelu autem & Frigus rarius. Tunc enim Luna Tardius fertur; & Solem præcedens Aërem calidiorem reddit. Immo ad ortum ejus in Meridiano existens, uterque Hemispherii Quadrans afficitur; Lunà occupante Meridiani τεταρτημόριον Occidentale, dum Sol in Orientali versatur.

Quin & Venti frequentius moventur, plusque cadit pluviae, sub hoc Aspectu post Meridiem, quam antè: utròque Luminari Occidentalem Quadrantem tunc illustrante; qui est Orientali calidior, quod omnes stellas recipiat, quæ ad occasum sensim properantes, Orientalem Quadrantem prius deseruissent.

Experientiâ compertum est, Quadraturas vim habere, non solum ad ortum & occasum Solis; ad Meridiem, & mediam noctem, quando alterum Luminarium est in aliquo Cæli Angulo, quorum magna est vis; sed & quavis Diei Naturalis Horâ, etiam utroque Luminari sub Horizonte existente.

Notandum hîc est, Vim Quadrati protrahi debere ad Spatium horarum quadraginta & octo; ideòque & Effectus ejus intra aliquod Tridui spatium esse Expectandos;

F

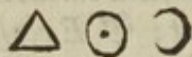
tantundem

tantundem enim illum postulare, experientiâ deprehensum est.

Et hinc apparet *Quadrati Aspectûs Angulum rectum*, esse *Physicum*, non *Mathematicum*, Latitudinis expertem.

Nec prætereundum, omnes *Aspectus Lunares secundos*, esse *primis* calidiores : quod isto in casu *Luna Solem antegrediatur*. Unde apertè patet Lunam suam habere calorem.

De Trino Aspectu Solis & Lunæ.

XI.

Iste Aspectus licet non plures Ventorum Tempestates, sæviores tamen reliquis omnibus producit. Constitutionem Aëris calidam auget, & ad subitaneas Ventorum mutationes ab unâ plagâ ad alteram, maxime confert : quod Tempestatis imminuentis, aut jam alibi existentis, signum esse soleat. Violentiam omnis generis auget, & promovet, & in nonnullis Signis pluviam sæpiissimè procreat. Ex. gr.

Mense Januarii Sol in *Aquario*, Trino Aspectu illustrans Lunam in *Gemini*, octo annorum vicibus, pluviam septies produxit ; quo modo sequens Tabella est intelligenda, nec inutilis, nec injucunda :

	☉	☽	Vic. Ann.	Vic. Pluv.		☉	☽	Vic. Ann.	Vic. Pluv.
Jan.	♈	♈	8.	7.	Jan.	♈	♈	7.	6.
Febr.	♈	♉	7.	5.	Feb.	♈	♉	7.	7.
Martii	♈	♊	7.	7.	Martii	♈	♊	7.	7.
April.	♈	♋	8.	4.	April.	♈	♋	7.	4.
Maii	♈	♌	7.	5.	Maii	♈	♌	8.	8.
Junii.	♈	♍	8.	6.	Junii	♈	♍	7.	4.
Julii	♈	♎	7.	5.	Julii	♈	♎	7.	5.
Aug.	♈	♏	8.	7.	Aug.	♈	♏	8.	6.
Sept.	♈	♐	7.	7.	Sept.	♈	♐	8.	8.
Oct.	♈	♑	7.	4.	Oct.	♈	♑	7.	7.
Nov.	♈	♒	7.	6.	Nov.	♈	♒	7.	6.
Dec.	♈	♓	7.	7.	Dec.	♈	♓	6.	6.

Unde patet, Signorum Zodiaci proprietates esse valdè diversas; his crebrius, illis rarius pluviam producentibus. *Trinus* enim prior mensibus *Septembris*, *Novembris*, & *Martii*; posterior autem *Februario*, *Martio*, *Maio*, *Septembri* & *Octobri* rarò Pluvias non producant; reliquis, parciùs. aliquando Luna.

Trinus autem *Quadrato* est magis turbidus; quia *Angulus* quem ad Terram efficit à *majori Arcu* subtendatur, quatuor nimirum *Signa* continente.

^a *Manilius* quidem ex *Astrologorum* placitis, majorem Vim Lib. 2. *Trigono* tribuit, quàm *Tetragono*; quòd illius latera magis ad vers. 352. Terram accedant. Versus ejus hic apponere non pigebit,

Sed longè major Vis est per signa Trigoni,
Quàm quibus est Titulus sub quarto quoque Quadratus.
Altior est horum summoto linea Templo:
Illa magis vicina meat, Cæloque recedit,
Et propius Terras accedit visus eorum,
Aëraque infectum nostras dimittit ad auras.

De Sextili Solis & Lunæ.

XII.

Iste Aspectus ad omnis generis Meteora quæ à Calore proveniunt, efficacissimè concurrit. Ventos & Tempestates procreat, sed minus violentos, & noxios; & per vices & intervalla succedentes. Pluvias in nonnullis præsertim Signis efficaciter producit, non lentas autem & juges, sed repentinas & minus diuturnas quod hujus Aspectûs videtur esse proprium; propter minorem Luminarium distantiam à se invicem: minor enim Arcus, minus diuturnos producit effectus. Unde Sextilis est Quadrato minus efficax, & Quadratus Trino.

Sextilis *Secundus* frequentius producit Ventos Plagæ Borealis, quàm Occidentalis: è contra autem *Primus* plures Occidentalis, quàm Borealis.

In subiecto autem hic Schemate, vides ut in præcedenti, priorem ordinem, *Planetas* denotare; sequentem, *Annorum vices*; ultimum *Pluviarum*.

* Primus:

♈	♊	6	4
♉	♈	7	5
♊	♉	8	6
♋	♊	7	6
♌	♋	8	8
♍	♌	7	5
♎	♍	7	7
♏	♎	7	5
♐	♏	7	6
♑	♐	8	5
♒	♑	7	6
♓	♒	7	6

* Secundus:

♈	♊	7	5
♉	♈	7	7
♊	♉	8	6
♋	♊	7	5
♌	♋	7	4
♍	♌	8	8
♎	♍	8	6
♏	♎	7	6
♐	♏	7	5
♑	♐	7	7
♒	♑	7	5
♓	♒	6	5

XIV. Lunæ

XIII.

Lunæ Aspectus Complicati probè sunt attendendi ; sæpè enim expertus sum, pluviam oriri, etiam Hiato non obstante ; cum in Signo à duobus aut tribus Planetis occupato, Luna aspexerit proximum sibi è Planetis Quadrato Aspectu, & ultimum Trino.

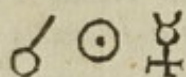
Latitudo etiam Lunæ est observanda, & ejus & ejus ; nam verissimum est, & notatu dignissimum ; Inundationes omnes solito majores, extitisse Lunâ in Perigæo versante.

ET tu studiose Lector, *Lunæ* diligenter attendas ; nam cum Mensis spatio singulos Planetarum Aspectus percurrat ; tum uniuscujusque eorum naturam exinde possis perspicere : tum Vim ejus stupendam cognoscere & admirari, quâ motûs sui pernecitate, & Vicinitate ad Terram, Aërem mirificè commovet, & variis modis immutat : & in ^a cursu suo menstruo, quatuor Anni Tempestates imitatur.

^a Ptolem.
Tetrab.
Cic. de

Nat. Deorum lib. 2. *In Lunâ quoque cursu, est & Brumæ quadam, & Solstitij similitudo.*

De Aspectibus Solis & Mercurii.

I.

Mercurius sit licet inter minores Planetas, est tamen magnæ efficaciz; ob vicinitatem ad Solem & Terram, motus ejus varietatem, nunc velociter, tunc tardè means, modò stans, modò retrocedens; & ob frequentes cum Sole congressus. Nec est dubitandum quin habeat peculiarem Corporis Fabricam, ad Radios Solis diversimodè reflectendos, & aptè modificandos, licet minùs perspiciatur, ob propinquitatem ejus ad Solem.

Motus ejus difficulter quidem supputatur; & tamen frequenti experiencià compertum est, Effectibus Meteorologicis, *Kepleri Calculos* accuratè satis respondere: tametsi Vir ille indefessæ diligentiz, & curiosæ fœlicitatis, summo Veritatis amore ductus, se de illis nonnihil dubitare professus fuerit; quem utinam omnes imitarentur.

II.

Mercurius est calidus; quod præcipuè monstrat, cum sub radiis Solis latitat, in constitutionibus Aëris tranquillis & siccis.

Ventos quidem, Pluviâsque quammaximè procreat; idque efficacissimè. Fulmen quoque & Ignita Meteora producit:

Et plus semper potest in Statu Retrogrado, quàm Directo; quia tunc Terræ est vicinior.

Diligenter itaque advertant Nautæ, nec monitum suo damno contemnant, Mercurium in Commovendis Tempestatibus quamplurimum valere, & cum Sole plus Lunâ posse. Licet enim Conjunctio Soli-Lunaris videatur pluviam & ventos frequentius movere, fit hoc tamen non propriis usquequaque, sed sociis Mercurii viribus.

Notatu autem forsan non indignum erit, nec inutile, Fulmen à Mercurio maximè produci, in certis quibusdam distantiae gradibus à Sole; gradibus nimirum 2, 6, 8, 12, 14, 15, 17, 18, 20, 21, 23, 25, 26. post partilem Conjunctionem: idque tam quando subsequatur Solem, quàm præcedat; præcipuè autem cum præcedat; quòd tunc Aërem calidiorem reddat.

A longâ autem retro antiquitate compertum est, & ^a Recentiorum Experimentiâ indubitata confirmatum, Mercurii in Aëris mutationibus magnam Vim esse. ^b Ptolemæus ex Veterum Observationibus tradit illum ob Vicinitatem cum Sole & Terrâ nunc humidum esse, nunc siccum, sive ὑγρὸν: nimirum quòd moderato calore, ἔξιμαστος ὢν, Vapores absorbeat, reddatque; unde etiam forsan ἐπὶ τῶν αἰνῶν dici possit. Celerrimas quoque mutationes à humido ad siccum, ab illo fieri asserit, ideò quòd fit quasi πνευματέμενος à veloci suo cum Sole motu.

Mercurius quoque illi, ex se & ex sua naturâ, est omnium Planetarum maximus concitator & stimulator, ubi vires suas proprias illis addat, nec fortuitò admisceatur. Ventos enim movet inordinatos, impetuosos, & subito mutabiles; quòd verissimum esse sæpè experti sumus; licet in nostro Climate sæpius Pluviam, quàm Ventos producat, secus ac fiat in Regionibus istis calidioribus siccioribusque. Quando Solem præ-

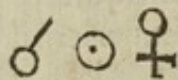
^a Eschucid. Dist. 4. cap. 7.
Kepler. Ephem. 1617. p.
15. de Stellâ Novâ, p.
40. Eichstadii Observat.
Meteorol. Kynander Reg.
5. pag. 103.

^b Tetrab. 1. 4, 5, 6, 7
& 2. 9.

^c Tetrab. 2. 9. ἰδίως ὁ
πνευματὶς τῆς ἀνταμῶς
ὡστερ γινόμενος, πῦρ
μᾶλλον συγκινεῖ.

cedit dicitur Flumina augere ; quod certissimum esse novimus. Fulmina quoque & Fulgura nos etiam sub hoc Aspectu observavimus ; & φασμὸς sæpe vidit a Germania, natos ex concursu Solis & Mercurii ; quibus intelligimus, Cælum Ardens, & ingentes Trabes nubiúmque dehiscentium Globos ignivomos, quæ Chasmata vocat Keplerus, reliquaque Meteora Ignita, vulgaribus ἀγνισμῶς minaciore. Terram autem movere Mercurium, ut optimè notavit Ptolemæus, infra probabimus. Tanti certè est Antiquorum Effata temerè non rejicere! + J. 27. Mart. 1746. erat ☿ ☿ ☿. et illa ipsa nocte cælum ardens, v. aurora boreali.

De Aspectibus Solis & Veneris.

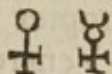
Venus est Stella clara & illustris, Homero καλλιπὴς ἀστὴρ, fulgido suo & diffuso lumine Aërem quasi perfundens ; unde sæpè dies Candidos & amænos procreat, Aërem εὐάερον καὶ καὶ δαερν Ptolemæo. Et in Statu quidem Destitutionis, Aëris εὐκαταῖαν producit, & serenitatem καὶ ὁλίστου πινός ἰδύτηνος, ut eleganti Ptolemæi, hac in re, Phrasi utar ; & Frigori confert, quocúmque anni tempore, Hyeme etiam p-uinæ. At cum reliquis Planetis ordine non interrupto positus, & debitè distributis conjuncta, violentos caloris effectus producit : idque maximè in Distantiâ Platicâ, & Statu Retrogrado, quia tunc sit Terræ vicinior quàm ipse Mercurius. Quin & sub hoc Aspectu Amnes frequenter crescunt, & inundant, secundùm Ptolemæi observationem usu confirmatam ; maximè autem in Elongatione ejus à Sole.

Gravissimas

Gravissimas quoque nonnunquam Tempestates excitat, & sæpe cum Ventis Pluviam *Ὠρεσίων*; unde *ῥόνιμος* Antiquis nuncupabatur.

ISTA tradit Ptolemæus Tetrab. 1. 4, 21. & 2. 9. quibus Observationes suas respondisse comperit, hujus Artis Instaurator. Notandum autem est Venerem, quando in Statu Directo quasi junctim cum Sole progrediatur per duas circiter septimanas, frequenter efficere Pluvias juges & continuas, nonnunquam per totum ipsius diei spatium. Quæ continentes pluviae Veneri potissimum debentur in Statu Directo; quòd tunc motu æquali & pari ferè passu cum Sole procedat; nec ab illo digrediatur ut in Statu Retrogrado; aut celeri motu feratur, ut Mercurius. Erunt sub Veneris Dominio, inquit Ptolemæus, *ὄμβροι πολλοὶ καὶ ῥόνιμοι*, & lætus inde fructuum proventus: quod confirmat Experientia, sub circumstantiis quas in Regulâ retulimus.

De Conjunctione Veneris & Mercurii.

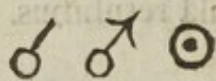
Isti Planetæ licet reflexo tantum illustrentur lumine, sunt nihilominus valdè potentes; quòd Terræ & Soli sint Vicini, & Stationibus, motuque vario, diu aliquando, & sæpè congregiantur. Unde in statu potissimum Retrogrado, & Stationario omnis generis Meteora, Tempestatumque excessus producant, quod Terræ tunc sint Viciniores: Fulmina nimirum, Ventos, Pluvias Decumanas & Largissimas; cum pari passu incedunt, continentes; crebras autem & minùs diurnas, quando concitatiùs feruntur.

G

Optan-

Optandum autem esset, ut Nautæ locorumque maritimorum incolæ Inundationibus magis obnoxii; congressus mutuos Inferiorum Planetarum, eorumque cum Sole Aspectus diligentius notarent. Nam complicati præsertim eorum Aspectus, in Æquinoctiis potissimum, Tropici, & cum Stellis Fixis validioribus; Horrendas Tempestates solent excitare, & strages latè edere; idque potentiùs si debite concurrant tres Superiores Planetæ. Nec habet tota Astrologia, reliquæve Matheseos propagines quæ Demonstrationes tantoperè crepant, certius effatum, aut utilius.

De Aspectibus Martis & Solis.

I.

Mars est admodum calidus; & vehementiores Caloris effectus producit, quàm Inferiores Planetæ: Violentia enim magis convenit Superioribus, propter motum eorum tardiozem. Aspectus etiam Martis cum Venere & Mercurio sunt potentiores quàm Solares Aspectus cum eisdem: quia illic Solis etiam virtus accedat, isthic autem Martis calor desit.

II.

Calor Martis manifestè exinde deprehenditur, quòd etiam Aërem Hybernum calidiorum reddat; & gelu sepe remittat resolvâtque; nec ad Frigus producendum concurrat nisi in Statu Destitutionis, aut Debilitationis; quando, ut naturam ejus

ejus agnoscere, sæpè nebulam inducit; quæ est Teporis indicium; nebulas enim nec Æstate, nec maximo Frigore existere rectè observavit ^a Plinius.

^a Nat. hist.

Influentia autem ejus præcipua, & principalis, saltem in nostro Climate, consistit in aptitudine ad producendum violentas Tempestates & Pluvias.

^{2.} 60.

III.

Oppositio Martis & Solis, est Frigidior Conjunctione, non tantum ob frigidior paulò naturam Oppositionis in genere; sed quia tunc citius à Sole per Retrogradationem disjungatur. Tum quia dum Soli opponatur, sit in Opposito Hemisphærio, in Statu Destitutionis, procul à Solis, ejusque Comitum consortio; unde est minus calidus, licet in oppositionibus cum Sole, sit Terræ vicinior, quàm in Conjunctionibus: quod ex Martis Acronychi Phænomeno apparet; quando est Terræ vicinior ipso Sole, immò septuplo propinquior quàm cum Soli conjungitur.

Trinus posterior, priori violentiores edit effectus: forsàn quia paulò est Tardior.

Sextilis itidem prior Solis & Martis frequentius Pluviam producit; posterior, violentius; idque ut plurimum post Meridiem; cujus rei rationem expiscantur peritiores.

Sextilis tandem posterior, frequentius grandinat quàm prior: an quòd tunc post Solem Mars oriatur?

MARS à multâ retrò vetustate, Ignæ, Ardentisque naturæ est habitus; quod ex colore ejus rectè colligit ^a Ptolemæus, & à Solis vicinitate. Hinc *Ardens, flagrans* & *minax Poëtis* dicitur; & Πυρρός ^b Platoni, ^c Ciceroni *Rutilus Horribilisque Terris*, Phrasi à Platone desumpta, qui huic etiam Stellæ πόρος & σμῆνα attribuisse dicitur; nimix nimirum Siccitatis metum, Morborum & Pestis. Ptolemæus Martem χαλκίον esse judicat, & φθαρτικόν, propter Siccitatem suam, vitæ inimicam. Sub ejus Dominio, inquit,

^a Ptolem.

Tetr. 1. 4.

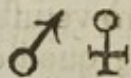
^b Epinom.

^c Somniana

Scipion.

erit Constitutio Aëris Æstiosa, Venti calidi, & pestilentes, ἡ συντήγοντα πνέματα, id est, ni fallor, flatus æstuosissimi, nimis ardoribus Corpora quasi liquefacientes; quales Nautas sentire in Portu Sues, ad Sinum Arabicum, memini me alicubi legisse in Diariis Purchasi nostratis. Et est quidem Mars siccioris aliquando Naturæ; Diaria enim Meteorologica consulenti patebit Aspectus Martis & Solis, plus siccitatis afferre, quàm Solis cum Venere aut Mercurio. Ptolemæo igitur Alexandriæ degenti, aliisque sicciorum regionum incolis, non multum mirandum est si ob πολλὴν ξηρότητα tantoperè deprædicetur: at, ut verum fateamur, in nostro Climæte, Ventosas, Pluviasque Tempestates sæpius producit quàm Siccitas. Quod nec Ptolemæum latuisse video; qui etiam θεοχὴν & πνέματάων ἐκλήναξιν Marti adjudicat, non minùs quàm ἀνομβρίαν. Nam contrarii Effectus uni atque eidem Planetæ optimè convenire possunt, prout ejus Virtus à reliquorum Planetarum accessu, aut recessu, corroboretur, aut debilitetur; ut sæpe jam monuimus. Et Siccitas, ut plurimum provenit, à nimia distantia, aut coarctatione Planetarum.

De Aspectibus Martis & Veneris.

Iste Aspectus jucundum sanè præbet spectaculum; at Caloris effectus omnis generis violentos producit, Pluvias nimirum, Ventos, Inundationes, & Diras Tempestates: immò & sub frigido Cælo, calorem suum prodit, nebulas nimirum crassiores efficiendo, & grandinem densiorem.

Notandum

(1.) Notandum autem est Aspectus hujus operationem, ut observavit ^a Eicstadius, sæpe per continuos aliquot dies durare, cum Planetæ sint cursûs propemodum æqualis.

^a Pædia
Ephem.
pars 1. p.
41. è Kep-
lero ad
Sept. 1617

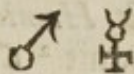
(2.) Aspectûs Platici vim præcipuam esse in tempestatibus, ad decem præsertim graduum distantiam; in Fulgure autem, ad septem.

(3.) Ventum non moveri vi hujus Aspectûs, à calidiori ad frigidiorum plagam, sed è contrâ.

A Ταξιαν πνδμοκτων, & ἡ ἡμεραν κερκυων, & Ignis è Cælo ^b Tetrab. delapsos Marti tribuit ^b Ptolemæus; & Arabes com-
muniter Apertionem Portarum sub hoc Aspectu fieri asse-
runt: quâ Phrasi (ab apertione Catarractarum Cæli in Diluvio
Mosaico desumptâ) ^c Intelligunt pluvias, ventos, nubila,
grandines, nives, & omnes imbres secundum naturam Planetæ
cui ascribitur hujusmodi administratio.

^c Eschuid.
Traet. 1.
Dist. 2.
cap. 9.

De Aspectibus Martis & Mercurii.

Iste Aspectus Pluvias quidem crebras producit, at interruptas, & per vices redeunt, & est minus pluvius quàm Veneris & Martis congressus. Ventos cum impetu movet, quod hujus Aspectûs maxime proprium est: & propter Martis calorem nebulâ Aërem inficit, quæ est hujus Aspectûs individuus comes. Ventus etiam Subsolanus istis Planetis concurruntibus frequenter spirat; qui nebulam non rarò comitatur. *verum hoc depre hendi. D. S. 869. 1745 in * 88.*

De

De Aspectibus Jovis & Solis.

24 ☉

I.

Jupiter, quantum nos unquam Observationibus diligentissimis assequi potuimus, per se Humiditati resistit, & adversatur: nam minus Pluviae cadere solet, cum reliquorum Planetarum agmen præeat, aut claudat.

EX Recentiorum Observationibus compertum est, Jovis faciem rotundam quidem esse, at non perfecte orbicularem; nec politam sed scabram & asperam; & quatuor exiguis Satellitibus circumseptam esse, suasque habere phases Lunarium æmulas. A quibus Satellitibus antiquæ Astrologiæ periculum non imminere putavit * Keplerus, licet concurrant cum Jove per Aspectum ad movendas facultates Sublunares: quod insensibilis esset differentia effectûs ipsorum ab effectibus Jovis. Ptolemæo, capitibus sæpius citatis, est quidem Calidus, & Humidus, at moderatè; exsiccant Jupiter & Venus inquit ^a Cardanus; & Jovem etiam cum Marte in Hyeme, ad Teporem & Ventos Aërem disponere, & ob Ventum Boreum interdum mediocri gelu producere testatur ^b Eichstadius. Jovem autem Humiditati resistere, & Caloris tantum remissioris participem esse, non modò ex ejus distantia, sed & sequentibus rationibus suaderi possit 1° quod sit Parens Aquilonis, quod à ^c Ptolemæo observatum confirmat experientia. 2° in Statu Destitutionis quando à reliquorum Planetarum configurationibus non afficiatur

* Dissertat.
cum Nucl.
Syd. p. 11.

^a De Sept.
Stellis Errat.
c. 10.

^b Pæd.
Ephem.
pars 1.
pag. 40.
^c Ptolem.
1. 21.

afficiatur serenitatem afferre solet; & sub Cælo nubilo pluviam sæpè cohibere videtur; *Aspectibus* enim *Jovialibus* sæpè est tribuendum, quod pluvia hic loci largè defluens, parcius cadat in circumjacente vicinia. 3° Observanti *Aspectus Superiorum* cum *Luna*, facile apparebit, *Jovem* exhibere plura Frigoris & Siccitatis indicia, quam ipsum *Saturnum*. 4° Apertè constat *Jovem* *Nebulas* frequentissimè producere; quæ sunt *Fuliginosæ* & *Siccæ Exhalationes*, in quibus Vapor renitente *Jovis* Virtute impeditur nè in pluviam densetur.

I I.

Jupiter Soli conjunctus, est Calidus; quòd tunc accedat diurnus Solis, reliquorumque Planetarum cum Sole calor; & quòd tardius feratur in Conjunctionibus cum Sole, quàm in Oppositionibus.

SIT licet Jupiter in se, & suâ naturâ minùs Calidus: συγχέσσει tamen & mixturâ Radiorum, Planetæ varios producunt effectus. Et forsàn, ut semel hoc innuam, "Quicquid sub Jove Frigido accidit, non illius Naturæ Frigoriscæ solummodò est tribuendum, sed præcipue ejus debilitati, & destitutioni respectu reliquorum Planetarum.

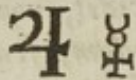
III.

Jupiter igitur in Aspectibus cum Sole reliquisve Planetis, sub circumstantiis ad Calorem producendum requisitis; Fulmen producit, sæpè noxium; & Caloris effectus violentos admodum; nisi quando sit in statu Desertionis, aut Destitutionis, ob Hiatum, Coarctationem loci, & reliqua ejusdem generis.

^a Cic. de Nat. Deor. ^{Lucan. l. 10.} ^{Plin. Nat. Hist. 2. 8.} ^b Nat. hist. 2. 20, 52, 79. ^c φάιδων ^{ἡγετ, ἡδμ-ωετ. He-lych.} ^d In Manil.

A Jove quidem ^a Temperiem esse, asserunt uno ore Vete-
res; & nihilominus nescio quo pacto, à Principibus
Etruscæ, Babylonæque Doctrinæ viris, magnâ Cæli affectatio-
ne compertum fuisse scribit ^b Plinius, Jovem maximè fulmina
jaculari. ^c Φάιδων quoque olim appellabatur, quod urat,
non minus quam illustret: & si ^d Scaligerum audiamus,
Ægyptiorum Remphan, est Jupiter Βεγίδων; & vulgatus
Character, sive Symbolum quo Planetam hunc designare solent
Astrologi, Jovis Fulmen refert. Quæ tamen minùs vera esse,
docuit me tandem Huetius Animadversionibus suis in Mani-
lium, è Kircheri Prodromo Coptico, & è Manuscripto Codice
Vettii Valentis; quem in lucem edendo, utinam promif-
sam olim fidem liberaret, Vir ille undiquâque doctissi-
mus.

De Aspectibus Jovis & Mercurii.

Jupiter cum Mercurio Ventos quidem movet; (si modò reli-
qua concurrant quæ ad istiusmodi statum Aëris requiruntur)
necnon & Pluvias; idque in parte Anni Æstivâ, magis
quàm Hyemali. Sæpè etiam observavimus, Robiginem
accidere, sub Jovis Aspectibus præsertim cum Mercurio,
Sole, & Marte; immo & Unicum Jovem, respicientem
aliquam è Fixis notabilioribus, Pleiadas nimirum, Hy-
das, aut Caput Ceti, posse fructuum Siderationem effi-
cere.

IN Rusticorum gratiam, Siderationum quas observasse nobis contigit, Catalogum hic dabimus; quæ potissimum eveniunt Vento Boreali flante, Subsolano, aut Euro-Noto.

Anno 1652. Jun. 5, 6, 7, 8,
15, 16, 18.

Jul. 3, 4.

Anno 1653. Jul. 19.

Anno 1654. Aug. 1.

Anno 1655. April. 23.

Anno. 1656. Mart. 12. 18.

Apr. 24, 25, 26.

Maii 7. 12, 13, 14.

Jun. 13. 30.

Jul. 2, 5, 6, 7, 12.

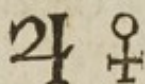
Aug. 2.

An. 1657. Mart. 10, 22, 23.

Maii 14.

Sideratio tota è Cælo constat, optimè inquit ^a Plinius : & ^a Nat. hist. duo esse genera cælestis injuriæ rectè notavit, quibus Robigo ^{17. 24.} infertur ; alterum à Calore intempestivo, putà à Fulgure, aut Ventis adurentibus : alterum à Frigore, aut Pruinâ, quam perniciosiorem esse dicit, quoniam lapsa persidet, gelâtque.

De Aspectibus Jovis & Veneris.

Aspectus Jovis & Veneris, nullos non producant Caloris Effectus, eosque admodum violentos ; serenum tamen Aërem reddunt, & grato fulgore illustrant sub frigidori Cæli positu.

Notandum est ; Jovem & Venerem. immò & Jovis reliquos Aspectus, sæpè efficere Aëris Statum varium & diffor- mem ; uno putà & eodem die Frigus producendo, Grandi- nem, & Fulmen horrendum.

Aspectus Multiplicati five Compositi Jovis cum Inferioribus, sunt admodum efficaces, & Tempestates ut plurimum gravissimas, procreant. Tàm varios, mirósque effectus producit Radiorum conjunctionis.

2. 22. Jul. 1744. tempestas horrenda in Silesia. Saxonia, Helvetia, erat 2. 20. & 28. et 2. 22. & in 28. et 2. 23. in reg. & 28. et 2. 24. meteorol. in 2. 17. Str. 1745.

Congressus Jovis & Veneris, est Aspectus omnium gratissimus, & pulcherrimus; & visu non indignus, cum sub Diei fereni Exitum circa Occidentem se conspiciendos præbent.

De Aspectibus Saturni & Solis.

☿ ☊

I.

*Antiquorum omnium consensu, quibus & succinunt Recentiorum Observationes, Saturnus est naturæ admodum Frigidæ, & Siccæ, propter distantiam à Sole & Terrâ: quam tamen magnitudo ejus compensat, & forsan * Ansulæ, à recentioribus detectæ. Tubi enim Optici beneficio compertum est, illum non esse Corpus Simplex, sed ex multis conflatum, & quinque Satellitibus cinctum, multiforme quoque, & non minus quàm Luna, Phasium varietate notabile.*

* Vide Helvetii Cometogr. pag. 371, 372.

Saturnum esse sidus gelidæ ac rigentis naturæ, uno ore * omnes testantur, quæ Antiqui, quæ Neoterici. Saturni Stella est Frigida ^a Poetæ omnis generis literaturæ callentissimo. Et ^b Lucanus, Figuli perlonæ se accommodans, ex Veterum Astrologorum disciplinâ, Saturnum, istis versibus, graphicè depingens, illum Frigidum vocat.

^a Plin. 2. 8.
^b Ptolem. 1. 4.
& 2. 9.
^c Virgil.
Georg. 1.
^d Lib. 1.

Summ.

— Summo si Frigida Cælo
Stella nocens, nigros, Saturni, accenderet ignes.

Ubi colorem Saturno nigrum rectè attribuit; quem sublividum & cinereum esse, vel oculi testantur: ut mirum esset, cur *Φαίλον* antiquis dictus fuerit, nisi ^a *Achilles Tatius* nos ^a In Isagog. docuisset, illud *καὶ τὸ ὕψιμον* fieri. Est etiam illis *nocens*, quòd sit *Frigidus*; quod vel ipse *Servius* ad *Virgilium* adnotavit.

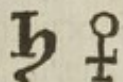
I I.

Est autem ejus Frigus, quantum nos assequi potuimus, non adeò acre ac *Veteribus* visum fuerit. In Signis quidem *Hymalibus*, est valdè *Frigidus* ob maximam à *Vertice* distantiam: & nihilominus, sub debitis caloris circumstantiis, concurrit cum Sole ad Fulmen producendum, & Fulgur, quandoque noxium. Ventos quoque generat, & grandinem densiorem, & pluviam frequentius quam nivem; quam tamen efficit, præsertim in *Platico Aspectu* quinque aut sex graduum cum Sole. Aërem quoque frequenter reddit nubilum & turbidum: quod à *Ptolemæo* observatum *Tetrab.* 2. 9. calculo suo comprobatur *doctissimus Vossius*, de *Idol.* 2. 47.

^b **P**tolemæus, Saturno *ψυχρὸς* attribuit: quocum ^b *Tetrab.* 2. 9. consentiunt Tota *Astrologorum* Familia, qui *Horrendum* aliquid semper à Saturno expectare solent. ^c *Epigenes* ^c *Senec.* à *Chaldeis* edoctus, docet Saturnum plurimum virium habere. ^d *Nat. quæst.* 7. 3, 4. ad omnes sublimium motus; & natura *Ventosum* esse, non minus quàm *Frigidum*; immò cum in *Radios Solis* incidat, aut *Martem* consentientem habeat, tonare & fulgurare.

Ventos quidem illum movere, fatetur ^d *Ptolemæus*; & ^d *Tetrab.* 1. 21. ^e *Plin.* 2. 20, 52, 79. Fulmina ab illo fieri, observarunt ^e *Babylonii*, consentientibus *Etruscis*, & *Recentiorum* *Experientiâ*.

De Aspectibus Saturni & Veneris.

I.

Iste Aspectus non est per se adeò violentus, ob utriusque Planetæ calorem remissiore: cujus quoque indicium est, quòd Ventos parcius moveat.

Hinc autem argumentum peti possit, ad probandam diversam Planetarum, Aspectuumque naturam: cum non omnes Planetæ eisdem effectus; nec eorundem, eisdem gradus producant.

II.

Observatione diligentiori compertum est; Nivem, & pruinam sæpissime concreescere, sub Conjunctione Platicâ Saturni cum Sole; Partili autem, ut plurimum, cum Venere: Quia Sol cum Saturno, utpote calidus, non nisi obliquo Aspectu, Frigori concurrit: Saturnus autem & Venus utpote Frigidiores, vel directis Radiis hoc possunt.

Quando reliquæ causæ concurrunt, earum calorem auget hujus Aspectus Tepor: pluviâque adeò producit; præsertim in sequentibus gradibus.

♄ grad.

♄ grad. 7.	♄	16.
♄ 1.	♄	20.
20.	♄	9.
♄ 14.		24.
♄ 3.		27.
6.	♄	14.
26.		17.
	♄	2.
		20.
	♄	9.
		27.

Grandinem quoque generat, Fulmen & Fulgur, in Signis à Tauro, ad Scorpionem, inclusivè.

Immò & Tempestates graviores excitat concursus Saturni & Veneris; præsertim si Sol in eodem Signo versetur, aut non amplius uno alteróve signo disjungatur: aut si sint in Geminiis, Sole existente in Leone; aut concurrant in Leone, Sole degente in Libra. Quo in casu, Ventosa Tempestas, nec vano augurio, præfagiri possit.

De Aspectibus Saturni & Mercurii.

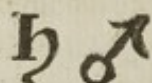
♄ ♀

I.

Tenebrosus Aërem sæpè producit iste Aspectus; Gelu quoque efficit eorum congressus; quòd in conjunctionibus cum Mercurio, Saturnus sit in Apogæo suo remotissimo. Videbimus quoque

quoque, si paulò subtilius naturæ varietates persequamur, Ventum Subfrigidum, Mercurii indicium, hujus Aspectus Frigora sæpè comitari; varium tamen subinde, & mutabilem, ut Mercurii pernicitatem agnoscas; qui rariùs Ventos inconstantes reddit, quando est Tardior, aut Stationarius.

De Aspectibus Saturni & Martis.

Iste Aspectus est quidem suâ naturâ Frigidus, propter eorum distantiam à seinvicem, & à Terrâ; ideòque non semper cum violentiâ operantur, sed placidum & temperatum Aërem reddunt; & nives atque gelu præsertim in Signis Hyemalibus procreant: immò & quod valdè notandum, (ut agnosceretur nos diversas Planetarum naturas, non penitus nescire) secundum^a Veterem Observationem, Imbribus detrahunt: Inundationes enim minùs frequentes fiunt sub hoc Aspectu, quàm sub Aspectibus Martis & Veneris.

^a Eschuid.
Tract. 2.
cap. 4.
distinct. 4.

Patendum tamen est, Saturnum & Martem, quando reliquæ Caloris causæ concurrant, violentos admodum Effectus producere; pluviarum nimirum, Ventorum, Fulminis itidem, & Fulguris Tempestates noxias.

Orbis Luminis horum Planetarum operatur ad gradus decem secundum Veteres Arabes: unde triginta circiter aut quadraginta dierum spatium sibi vendicant eorum Aspectus. Nos tamen vires eorum ultra istos limites protendere non verebimur, ad triginta nimirum graduum distantiam: cum experientiâ constet, Planetas istos manifestè concurrere ad omnes notabiliores Effectus, qui intra istud temporis spatium eveniunt.

ISTI Planetæ Ptolemæo sunt φασγίνος & νεκροποιός, propter eorum siccitatem, Frigiusque nimium : unde Astrologis Infortunæ Majores vocantur. Nec sanè est diffitendum malum illos Aëris Statum producere, multisque incommodis sæpè Mortales afficere : iisdem Effectibus, cum eisdem Aspectibus, recurrentibus ; unde post crebras Observationes eorum natura innotuit. Quin & Sapienti Rerum Ordinatione cautum est, (quò Planetarum natura melius innotesceret) ut sæpè post diram Tempestatem, Mars & Saturnus palàm conspicerentur, vix summo extremorum digitorum spatio, à seinvicem distantes.

“ Sunt autem Tres Superiores Planetæ, ut semel hoc
 “ moneam, adeò Violenti ac Noxii ; quòd ob motum tar-
 “ diorem, retrogradumque, seriùs à seinvicem disjungan-
 “ tur ; vîmque adeò fortius uniant, & repetitis congressuum
 “ vicibus Aëri intensius imprimant. Effectuum enim Vio-
 lentia & Sævities videtur Superioribus potissimùm con-
 venire.

De Aspectibus Jovis & Martis.

♄ ♂

Aspectus iste ab aliis Concausis minùs efficaciter adjutus, Hyberno, immò & non rarò, Verno Tempore, Mane pruinosum efficit : reliquorum ope, nivem fundit Jupiter, & pluviam frigidam, & acres ventos excitat ; & aliquando tonat, vel mediâ Hyeme. Æstate omnis generis vicissitudines violentas producit ; necnon & Fulmen Terribile, quod Superiorum συζυγίατιζουμένων indicium est. Nebulas

♄ ♂ 9. 26r. 70.
 ♄ ♀ ventu aërem
 tonitru, et calo-
 rem intensum
 efficit

+ 28. 86r. 1760. erat x 4♄. et supra tota congregu, ventus immanis.
 2. Aug. 1762. ♄ ♂. e vento aëtrino.

Nebulas quoque frequenter, easque sæpè fœtidas producit : crebrâ enim experientiâ constat, Conjunctionem Jovis, cum ullo Planetâ, Aërem Nebulosum reddere.

Spectaculum sanè non injucundum exhibent duo isti Planetæ, cum in Cœlis conspiciantur sub mediocris tantùm intervalli distantia : *Jove* lumen clarum & fulgidum diffundente ; *Marte* interim, intrâ Globi sui Centrum æstuante. Radiorum autem adeò diverforum *συχροσ*, mirandos Effectus producit : quibus præcipuè confert motus eorum tardior, quo fit ut ægrè divellantur, & in *Statu Retrogrado*, non nisi post duas trêve Oppositiones.

De Aspectibus Saturni & Jovis.

h 24

Frigidi sunt & sicci ob maximam eorum distantiam à Terra : ideoque sæpè Frigus acris & immane procreant ; & cum Frigore & siccitate Vapidum Aërem, nebulosum, & fœculentum, quod Jovi est admodum solenne, præsertim in Congressibus cum Saturno. Ubi reliqua juvant, ad omnes caloris Effectus violentissimos concurrunt ; Fulmen siccum & Fulgur sine tonitribus sæpè produciunt ; quòd sicciorum horum Planetarum naturam satis arguit. Adversatur enim Jupiter Humori, & pluviâ impedit : & sicciores Exhalationes largius suppeditando, flammæ plus justo resistit ; ita ut fulgure erumpente, Stridor quidem fiat, at non Boatus.

Vis Superiorum Planetarum est tanta, ut ad Distantiam Tringinta Graduum operentur : ideoque Platicus Aspectus hic ad longius quoddam spatium est extendendus, quàm vulgo fiat :

fiat : quòd, ut benè monuit Keplerus, de eorum momentis minutis ipsa Astronomia incerta sit.

Supremorum Planetarum Vim immanem, quasi digito præmonstrâsse videtur natura, quod eorum Congressus ad tot annorum intervalla distulerit ; nè Res Sublunares nimis commoverentur, si sæpius concurrerent. Tardum quoque Motum Sortiti sunt, & quasi Majestate quadam Verendum : ita ut quâ accessu, quâ recessu à seinvicem non nisi unius aut alterius ; immò nonnunquam nè quinque quidem Annorum spatio, ita penitus à seinvicem disjungantur, ut virtus eorum communicari non possit : quæ cum in *Luce*, & *Cœlesti Calore* consistat, est vivida adeò, & spirituosâ, ut momento temporis longè diffundi possit. Et certè tantus ille Motuum apparatus, & diversitas, non de nihilo fit ; cum *Natura nihil frustra faciat* ; nec Motus ullus sui tantùm gratiâ fiat, sed in *alterius alicujus effectûs* productionem, & in *Universi beneficium* ; Deo ita ordinante, ut *Sapientia* ejus ex *Finium* consideratione melius elucesceret.

Dum sub prælo sudarent hæ Chartæ, monuit me *Medicus* doctus, & humanissimus, se crebrò observâsse, Aquam in *Aëroscopio* suo (quâ, eâque communi repletum est) assurgere sub mutuis *Saturni*, *Jovis*, aut *Mercurii* aspectibus *inter se*, aut cum *Marte*, *Sole*, & *Venere* : quin & *illis* quoque Planetas, præcipuè autem *Mercurium*, excitare *nebulosas humidâsq;* particulas ; *hos* autem, *Humidos Vapores* in *Aërem* elevare, pluviâ foetos ; Planetis, diversis Radiationum suarum Operationibus, diversos Vapores attrahentibus. Frequenter quoque notâsse se asserit, Aquam *Aëroscopii* sui assurgere Planetis transeuntibus *Frigida Cœli loca* ; *deprimi* autem, per *Calida* meatibus : immò & quod mirandum, in *Æquilibrio* per unum alterumve diem se continere, *Stantibus* Planetis.

De Viribus Fixarum, & Zodiaci Partibus.

XV.

Planetæ in Potentioribus Zodiaci Locis collocati, fortius operantur, in Debilioribus, debilius : quod Positionem Potentem, & Debilem nuncupabimus.

Certissimum est, approbante quotidianâ experientiâ, Planetas in nonnullis Signis, & Gradibus plus posse; in aliis minus. Hinc ^a ὑψώματα & ταπεινώματα Planetarum, eorumque λαμπνῆαι, & ὀφνοί, & id genus reliqua : quibus significatur Virtutem eorum à Stellis nonnullis augeri, ab aliis minui; unde δυνάμιν ἰσχυρότεραν ἢ ἀδυνάστεραν, fortuntur *Ptol. Tetr. 1. 27.*

^a *Ptolem.*
Tetr. 1. 13.
sub. fin. &
1. 22, 23,
26.

XVI.

^{* Cardan.} *Stellæ enim * Fixæ, non minus quam Planetæ, ad Vicissitudines Caloris & Frigoris conferunt.*
^{in Ptol. 1. 8.}

Et Calorem quidem producant,

^{1^o} **M**agnitudine suâ; Stellæ enim Majores, plus Lucis habent, & Caloris Nativi. Hinc ^b *Ptolemæus* ad Majores, & Splendidiores tantum Stellas potissimum respiciebat; quas λαμπερότερας ἢ δεξιωτέρας appellat (*Tetrab. 2. 13.*) Habent autem Fixæ Lucem innatam, eamque accuratam admodum, & penetrabilem, quæ cum ad nos usque

^b *Præfat.*
in Inerrant
Stellar. signif.
nif. à Feder. Bona-
venzurâ

res Sublunares mirè afficit & movet; & cum ^a *Majora sint* ^a *Cardan*
Astra quam Luna; quidni & Majores quandoque Effectus pro- ^{Segm. 1.}
ducant? ^{Aph. 54.}

2° *Multitudine.* *Stellæ enim Crebriores, modò sint ma-*
joris aliquantum magnitudinis; & loca Cœli Asterismis Ca-
lidioribus confita & referta, potissimum ubi denso ordine
incedant, nec intervallis nimis hiantibus; Calorem insigni-
ter procreant: unde & Æstas Hyeme calidior; quòd Sol
tunc cum Fixis calidioribus jungatur. Hujusmodi autem
Stellarum gregem seu ordinem, Agmen cum Favorino,
apud ^b Agellum nuncupabimus. Notandum autem est: ^b *A Gell.*
^c *Telescopii ope, Plures Stellæ in Cœlo deprehensas fuisse &* ^{14. 1.}
circa quamlibet earum alias complures, & minores diversæ ^c *Hevel.*
magnitudinis, claras tamen, radiis suis distinctas, & Majores ^{Selenogr.}
circumdantes, manifestè apparere. Et observavit ^d Hevelius ^{33. 34.}
triginta & tres Stellulas in Asterismo Aquarii antea non ob- ^{ibid.}
servatas; & viginti & duas in Piscibus detexit Galilæus
Orioni octoginta adposuit; Pleiadibus triginta & sex, quas
ad quinquaginta alii auxere. Immò Antonius de Rheita,
referente ^e Ricciolo, in solo Orione numeravit Stellæ quasi ^e *Almag.*
bis Mille. Quapropter exorandi sunt illi, apud quos He- ^{Tom. 1.}
velii Scrinia delitescent; ut ejus Catalogum Fixarum ede- ^{pag. 413.}
rent, quem omnes Astrophili effluètim expetunt: nec diu-
tius sinerent Kepleri Manuscripta, auro contra cariora, cum
blattis & tineis luctari.

3° *Ratione loci & sitûs respectu Eclipticæ, Tropicorum, &*
Æquinoctiorum. Quæ enim sunt in ipsâ *Eclipticâ* fortiores
sunt, quia omnibus Planetis, atque ipsi Soli junguntur, &
quò minorem habent latitudinem, eò sunt robustiores. Vi-
cinitas etiam Stellæ ad Tropicos & Æquinoctia est valida
ratione sitûs; & *Astra ibidem posita* ^{on *μακρὰν* inquit *Ptole-*}
mæus. Tetrab. 2. 8.

Frigus autem Cæleste provenit

1° A Stellis minoribus ; quæ minus habent Caloris.

2° Loca Cœli in quibus *Stellæ pauciores* occurrunt ; aut *Congeries minutissimarum Stellarum*, qualis in *Galaxia* cernitur ; videntur esse *Frigida*.

3° *Loca Fixarum vacua sunt omninò Frigida : quia Luce & Calore destituuntur.* Interstitia præsertim sive Intervalla laxiora inter Asterismos, quæ juxta Polum Borealem sunt frequentia, videntur etiam quasi Viam Frigori aperire, ut à Polis præcipuis ejus Fontibus, per Aërem diffundatur, ad *Mediæ Zonæ* æstum temperandum. Sanè, ἀμυδρὶ ἀστέρης, & loca ἀνασεία, quæ κωάνα vocat Aratus, Cærulea Manilius, huic etiam sunt *Frigida*, Astronomicorum libro primo.

4° Stellæ quò remotiores sunt ab *Eclipticâ, Equinoctiis & Tropicis*, eò sunt debiliores.

5° *Stellæ Nebulosæ* habent Vim insignem in Aëris mutationibus ; quod vel *Pleiades*, & *Præsepe* satis monstrant.

^a Præfat.
in lib. de
Inerrant.
ed. Fed.
Bonav.

^b Segm. 1.
Aph. 53,
55.

^a Ptolemæus quidem notavit *Significationes* tantum Stellarum primæ & secundæ magnitudinis, reliquasque rejecit quòd Obscuriores essent minoresque ; cum putaret Lumen (cujus solius ope Stellas agere credidit) splendidius tantum, esse efficax. At cum hoc experientiæ apertè repugnet, fatendum cum ^b Cardano, Stellas majores & clariores, effectus quidem habere manifestiores ; neque tamen reliquas esse negligendas : Quæcunque enim inquit lentius operantur, diutius protrahunt effectus suos ; neque enim delitescere vis sideris potest nec aboleri ; indicat autem hoc Nebula circa Asinos :

οὐσερὸν

ους ερην nebulosam denotans quæ *Præsepe* vocatur. Et ^a *Aratus* ^a Σκίπτει
 quidem *Præsepe* diligenter speculandum esse docet; cuius ^b ἡ φάτις
 præcepti memor, *Uranophile*, istiusmodi ^c νεφελοειδῶν Vires ^c Ptolem.
 & effectus diligenter perspicias; nec operam, audacter ^c Tetr. 2. 14.
 spondeo, usquequaque perdes: sunt enim naturæ efficacissi- & 3. 17.
 mæ: seu hoc, si modò per causas naturam quærere fas est,
 earum numero ^b confertissimo in arctius spatium concluso ^b Parvo
 sit tribuendum; seu peculiari earum figuræ quæ in Radiis ^c glomerabile
 diversimodè spargendis multùm potest. Deprehendit au- ^c sidus.
 tem ^c *Maria de Rheita* Telescopiis suis majoribus, *Stellas* ^c Manil. 4.
 esse diversæ figuræ & pluribus faciebus atque angulis ter- ^c Ricciol.
 minatas; quod ad lucem variis modis spargendam, & ad ^c Almag.
 Sublunaria diversimodè afficienda factum fuisse, nullus ^c Tom. 1.
 dubito.

6°. Aliquæ forsan è Fixis, Terræ seu Atmosphæræ parti-
 culas Frigidas, commovent & irritant. Quales forsan sunt
Nebulosæ in *Fronte Capricorni*, quatuor *Informes* circa *Pis-
 ces*, *Stellæ* circa secundum gradum *Cancris*, aliæque quas *Fri-
 gidorum Planetarum* Characteribus Veteres insignivêre.
 Sunt enim, ut observavit ^d *Escuidus*, in Cælo quædam partes ^d Pag. 120.
 quæ ratione *Stellarum Fixarum* in eis existentium, significant
nives, & *Frigora*: immò & in *Sicco Fulmine* producendo
Planetæ conjungi videntur cum *Fixis Crudis* & *Frigidis*,
 non minus quàm *Calidis*. Ut enim *Lux densior* seu *crassior*
Calorem gignit; sic *rarior*, & *tenuior*, videtur esse aliqua
 saltem *Frigoris* causa: quod tamen pace Philosophorum
 dixerim.

Vexatissima quidem est *Qvæstio*, unde, & quid sit *Frigus*;
 de quâ nolo subtilius λεπτολογεῖν; paucis istis, quæ jam mo-
 nuimus, contentus. Vero quidem proximum mihi videtur
 (nam *Veritatem* sibi arrogent alii) *Particulas actu Frigidas*
 in primâ *Mundi* conditione, rebus non minus infusas fuisse,
 quàm

quàm *Calidas* : quæ, quòd commotæ, Impetum, licet minorem faciant, & subtiles sint atque agiles. *Spiritus Frigidi*, à Magno *Verulamio*, alicubi vocantur. Quales habet *Salnitrum* (quod *Primum Frigidum* esse volunt nonnulli Recentiores) Plantæ, & Herbæ benè multæ, Acetum, aliæque quorum aspergine loca calidiora quasi Spiritu quodam perfusa refrigerantur. Particulas autem istiusmodi activas esse, & positivas, ex eo videtur constare; quòd sint aliquarum rerum Partes constituentes; quòd poros corporum penetrent, & contrarias qualitates expellant; quòd acriter pungant, & corrodant, unde *Frigus adurere* dicatur; & ex eo quod Hominum Membra putrescant, Frigori immo-dico exposita. *Debiliores* autem *Lucis Radios*, Spiritus istos Frigorificos commovere, exinde forsan suaderi possit, quod Noctes maximè *Lucidæ* sint maximè *Frigidæ*; & quod Aër sæpe paulò ante *Lucem* sit *frigidior* quàm *mediâ nocte*: Luce, Spiritûs sui vivifici moderato calore particulas *Frigidas* fortiùs irritante. Quin & *Aurum quoque* (quod me nuper docuit doctissimus ^a *Vossius*) circa diluculum *frigidius esse dicitur*: eoque qui aureum digito annulum gestat, inde valeat cognoscere quando dies exoriatur.

^a De Idol.
6.5.

XVII.

Licet Singuli, Eclipticæ præsertim Gradus, sint ad pluviam producendum idonei & capaces, non tamen sunt omnes æquè dispositi: sed sunt loca quædam in Cælo paulò insigniora quæ reliquis magis Hyemant, Cælumque Turbidum & Pluviosum plerumque reddere solent; quæ Loca Cæli Turbida, sive Hyémalia vocabimus.

Eorum autem Catalogum aliquot Annorum experientiâ confirmatum hîc exhibemus.

Loca

Loca Cœli Turbida, sive Hyemalia.

	♈	♉	♊	♋	♌	♍
		1	3	3	2	2
	4	3		6	4	8
		5	10	10		13
		10	14		15	
Circa	11	12	17	17	17	16
gradum.	13			19	19	18
	18	19		21	21	20
	22	22	24	24	26	26
	26		27	29	28	28

	♎	♏	♐	♑	♒	♓
	1		0	0	0	0
	6	4	3	3	4	4
		7	5	5	12	11
Circa	13	13	9	8	14	14
gradum.	16		13	12	17	16
	19	19	16	15	21	19
		22	23	18	24	22
	25	26				
			27	27	27	27

Circa gradum ista fieri dicimus, quòd sub quolibet gradu, ejus antecedentem subsequentiq̃ Gradum complectamur. Istiusmodi autem Zodiaci Gradus, vocantur à Barbaris *Arabum Filiis*, *Putei Planetarum*: & in Veterum Græcorum, Romanorūq̃ Ephemeridibus notantur *Χειμαίονες ὀφθαλμοί*, *Επισημαίνοντες*, sive *Significare*: quòd uti Columella notavit. *sidera Tempestatem faciant*: interdum tamē
tu mōdo

tummodo significant : quanquam vox ista in Calendariis communiter usurpetur pro ipsâ Aëris mutatione, teste *Aristotele* (*Problem. Sect. 26. Probl. 13.*) τὸ δὲ ἑπομένον μεταβολὴν αἰέρος πρῆν. Notandum insuper est, ut prudenter monuit ^a *Ptolemæus*, Gradus istos non semper esse efficaces, ac sine ullâ varietate, sed ut plurimum, & quatenus nulla aliarum causarum, quæ plures sunt, reluctatur.

^a Præfat.
in Iner-
rant. Stell.

XVIII.

Aspectus Planetarum cum Fixis, Appulsusque earum ad Medium & Imum Cæli, probè sunt notandi; non minùs quàm diversi earum ortus & obitus, qui in Veterum Calendariis adeò frequentes occurrunt.

NOS autem omiſſis iis quæ Veteres, Recentiorésque de hac re latiùs tradidère, proprias tantùm Observati-ones, sequentibus Propositionibus breviter proponemus.

(1°) *Conjunctiones Planetarum cum Fixis Zodiacalibus* potissimùm sunt spectandæ; præcipuè autem *Solis* cum *Stellis Eclipticæ* quòd in ipsâ motùs ejus orbitâ versetur, & ab iis *Naturalis* cujusque *Diei Constitutio* sit petenda.

(2°) *Oppositiones Planetarum cum Fixis* sunt valdè efficaces: quod *Mercurio* aut *Lunâ* validè *Pleiadas* opponente, quisque experiri possit. Quod etiam de reliquis *Aspectibus* meritò forsan sit dicendum, licet ipse hoc nondum expertus sim; cùm ab *Iatro-Mathematicis* agnoscat *Vis Quadrati Aspectus cum Fixis*, in *Diebus Criticis*.

(3°) *Appulsus ipsarum per se Fixarum*, multo autem magis cum *Planetis junctarum*, ad *Horizontem & Meridia-*
num

num sunt efficaces. Tempestate enim sæviente Ventus gravius debacchari solet, oriente aut occidente insigniori aliquo *Asterismo*; *Tauro* putà, aut *Orione*. Quod etiam de reliquis appulsibus aliquommodò intelligi possit.

(4°) *Ortus Fixarum Cosmicus* est Validus, sub ipsum quidem Tempus Emerfionis earum supra *Horizontem*; postea autem sunt minoris momenti; quòd multo antè Solem occidant, & mox post ortum diversà quasi Vià incedant Sol & Fixæ quæ cum illo oriebantur: secus ac fiat in *Occasu Acronycho*, in quo Stellæ Planetam quasi comitantes cum illo occidant.

(5°) Stellæ etiam, *Australes*, *Borealesque Horizontis* partes stringentes non sunt negligendæ; nam cùm segniter moveant, & *Horizontem* (cujus vim magnam esse omninò fatendum est) stringant; in Tempestatum sævitie augendâ, & continuandâ multum possunt.

XIX.

E Veterum Calendariis, & Recentiorum Observationibus constat Dies quosdam Certum & Determinatum Statum Aëris ut plurimum obtinere: quod non tantum Soli est tribuendum, sed & Stellis Fixis, Zodiacalibus præcipuè, quibuscum Sol Singulis diebus conjungitur.

E Jusmodi Dierum Catalogum, ut Veterum Observationes prætereamus, è Recentioribus hîc attexere, non erit omninò inutile.

(1°) Ipse ^a *Picus Mirandula*, insensus Astrologiæ hostis, ^a Contr. fatetur nonnullos Dies meritò apud suos *Italos*, ob Tempestates Marinas infames esse; cujusmodi sunt *Febr. VI. XII. XV. XVII. XIX. XX. Mart. I. VII. XV. XVII. XIX. XXV. April. II. V. VI. XII. XX.* ^{Astrol. 13. c. 13. pag. 482.}

K

(2°) Dies

^a Lib. 5.
cap. 6.

(2°) Dies quidam apud Belgas pluviarum atri & infames sunt, inquit ^a Fromundus, & præcipue quartus Julii, quem Sti. Martini Bullientis, aut Pluvii appellant. Quales etiam apud nos Anglos sunt; Jun. VIII. XXIV. XXVIII. Jul. XXII. Aug. XXIV. Oct. XXVIII. XXIX. Nov. V.

April. XXV. XXVII. Maii I. apud nostrum vulgus sunt infames ob Siderationem & Ventos Segetibus noxios: Jul. XX. ob Fulmen, & Sti. Matthiæ Festum. — Glaciem frangit, si invenerit illam, &c.

Immò sunt nonnulli Dies quos Criticos appellant Ephemeridum scriptores; in quibus nempe vulgus judicare solet de sequentium aliquot Dierum Statu; quales sunt April. V. Maii XXV. Aug. XV. XXIV. Febr. II. XXII. Jul. II. XV. Nov. XI. de quibus vide Origanum. Introduct. in Ephem. par. 3. cap. 6.

Vulgares autem Rhythmi, & Rusticorum Diverbia, quibus certorum Dierum Status quasi per manus traduntur, non sunt prorsus deridenda; nam Fabula habet aliquam Veri mixturam, inquit Fromundus; & quæ sæpe, immò ut plurimum eveniunt, probè sunt notanda.

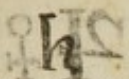
XX.

Fixarum Stellarum qualitates, & Dodecatemoriòn Zodiaci proprietates, desumuntur à ^b Ptolemæo, à similibus Planetarum Naturis & Facultatibus, quibus earum Effectus respondisse experienciâ animadversum fuisset.

^b Tetrab.
1. 9, 10, 11.
& 2. 12.

Cujus rei Tabellam hîc apponere forsan non erit inutile: ubi Fixæ sub istis Planetis ponuntur, quorum Facultates æmulantur.

Stellæ

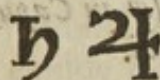
 Stellæ in Geminorum Femor.
Asterismus Ceti,
& Eridani.

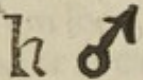
 Eridani ultima.

 Stellæ in pede Ariet. post.
Aldebaran.
Cornu Tauri.
Hercules, sive Pollux.
Asterismus Ursæ Majoris.

 Stellæ in Caudâ Arietis.
Asterismus Andromedæ.
Et totus Asterismus Canis Maj.
præter Sirium.

 Stella in Geminis, quæ Apollo, sive Castor vocatur.
Totus Asterismus Engonasti, & Deltoton.

 In pede Sagit. Caput Ariet.
v Caudâ. Leon. Cap.

 Sect. 8.
m Caud.

Flumine m Chelæ Med. z Caud.
Lin. Bor. m Front.

vs in Ore.

Cepheus. Dracon. Stell.

Ursa Min.

Perseus. Lucid.

Cassiep.

Orion. Lucid. Serp. Ophiuchi.

Ophiuch.

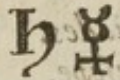
Argo Lucid. Delphin.

Sagitta.

Corvus.

Hydra.

Lupus.

 Os r.

Hyades.

Cancri Chelæ.

Tres Colli a.

a Cauda.

Vindemiæ.

m Humeri.

m Manus dextr.

in Fronte,

& in Femore.

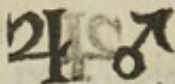
x Austral. Cap.

& Caud.

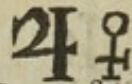
Linum Austr.

Bootes, Lepus,

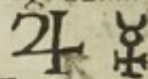
Corona Austral.

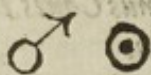
Cor ♀.
Antares, five Cor m.
in Arcu ☿ Armo ♀.
Sirius.
Arcturus.
Aquila.

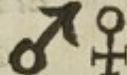
✕ Borei Cauda ☿ Spina.
Centauri Fig. Human.

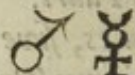
m Chelæ Extrem.
✕ Equæ ꝑꝑꝑꝑ.
✕ Australis Corpus.

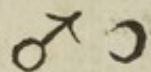
Aselli.
Nebulosa in ♀ Fa-
cie.

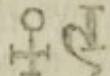
Spica.
vs Cornua.
vs Pedes ☿ Venter.

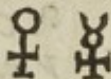
Stell. in Ocul. ☿.
☿ Caput.
Ala ☿ Austral.
m Aculeus.

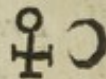
Pleiades.
Præsepe.
Nebulosa m.
♀ Cuspis.

Lini Nodus.
Nebulosæ in Capulo
Persei.
Auriga.
Equus.
Procyon.
Orion. Humeri.

☿ Pedes.
♀ Femora.
☿ Cingulum.
Corona Borea.
Lyra.
Cygnus.
Crater.
Ara.
✕ Notii rostrum.
Centauri Figura Humana.

☿ sub Caudâ Ursæ Ma-
joris, quæ nunc, Cononis a-
dulatione, Coma Berenices.

Suspiciones Cosmicæ, De Fixarum Viribus.

Particulares *Fixarum* Vires ab omni retrò Antiquitate creditas, & per manus traditas, conservavit nobis Magnus *Ptolemæus*, in minore suâ *Συντάξει*, quam *Τελεβί-βλον* vocavit. Doctrinam hanc ex ^a *Veterum Observationibus* ^a ὡς ἐν τὰς τῶν ἀστέρων δυνάμεις, καθ' ἐξου- τὰς δὲ πα- λαιοὶ πα- ρετίρησαν. *Tettab. i. 11.* se hausisse disertè asserit; quorum, *Chaldæorum* præsertim *Ægyptiorum*que ab antiquo Traditionibus, Scriptisque multa refert accepta, *Tettab. i. 23.* Solebant enim Veteres pro primorum *Chaldæorum* more, (à quibus artes istas ad *Ægyptios*, *Græcos*que primitùs manasse verosimile est) *Tabu- las* in publicis Civitatum locis, præsertim in Templis affigere, quæ exinde *Parapegmata* vocabantur; quibus non *Planetarum* modò (intra quos tamen stetisse *Chaldæorum* cœtiles la- terculos testatur alicubi *Ptolemæus*) sed & ^b *Fixarum*, Ortus, ^b Vitruv. 9. 7. & Occasus, Significatúsque notabantur; ab Ortus *Zonæ Orio- nis* initium sumendo, & in Ortus *Pedum* ejus, ipsiusque *Sirii* desinendo: quòd Nautis ob Tempestates esset maxime notabilis, inquit *Theon* ^c *Alexandrinus* ad Arati *Διοσημεία*; ^c In v. 20. vel potius ob admirandas, quas credebant, *Caniculæ vires*; unde *Ægyptiorum* Annus à Cancro incepit, quòd propè illum *Sirius* degeret. Sed utcùnque hoc fuerit: constat Observa- tiones istas non *unius ætatis*, nedum *hominis* esse, sed *Sæculorum* ad minimum aliquot anteaكتورum; cum vix minori spatio perspicì possint tot Astrorum Vires; præsertim in Pestibus, Terræ-motibus, & ejusmodi effectibus producendis, qui summi Conditoris misericordiâ minùs frequenter evenire soleant. Licet autem hanc *Antiquorum* Doctrinam paucis capitibus à *Ptolemæo*, pressè, & pro more suo, dilucidè

com-

complexam; quasi *Cælestis Philosophiæ Epitomen* sæpè mirari soleam; tùm quòd tot numero *Stellas* in *certas classes* rede-gerit; tùm quòd earum vires mirâ solertiâ diligentiaque investigatas tradiderit: nescio tamen quo modo sæpè comper-
tum est, ut *Eventus* huic *Doctrinæ* non omni ex parte re-
spondeant. Non meum est, rem hanc multis difficultatibus
implicitam operosius indagare; nec certò definire utrum ex
Climatum, Temporumque diversitate quibus *Observationes*
factæ fuerint ortum duxerit; an ex non satis debitâ animad-
versione *motûs Fixarum* εἰς τὰ ἐπὶ ὅλῃα; quo necesse est ut
Temporum decursu, *Stellæ* paulò diversas fortiantur *Faculta-*
tes, respectu diversi earum sitûs ad *Polos, Æquinoctia, Tro-*
picos, & Eclipticam, quibus earum vires intenduntur, aut
remittuntur. Certè ^a *Stadius*, Vir Doctus, re hac sagaci-
ter animadversâ, *Fixarum proreptantium Ἀστρονομῶν, & Dode-*
catenoriôn qualitates, ad sua *Tempora* accommodare aggressus
est, quibus fatetur se vires earum expertum fuisse, à *Ptolemei*
præceptis alienas. A quo Viri acutissimi *Commentario*, Re-
centiores ferè omnes placita sua mutuari solent; nec pari ta-
men successu; quòd spreto prudenti ejus monito, *aliena*
fine discrimine arripere mallent, quam sua ex propriis *Obser-*
vationibus condere; quod nisi fiat, *Ars* ista quam minimos
faciet progressus. Præter *Doctrinam* autem de *Fixis* in
Τελεβήλων traditam hodièque etiam supersunt quædam *Ve-*
terum Parapegmata; quorum rudera & tanquam ex naufra-
gio reliquias, collegit *Petavius* in *Uranologio* suo; & doctis-
simus ^c *Vissarius* nostrâs, integra *Gemini & Ptolemæi Para-*
pegmata ex optimis *Savilii* Codicibus nobis exhibens, quæ
mutila & minùs correctâ ediderat *Petavius*; additis insu-
per ex *Ætio, & Plinio* *Observationibus* non contemnendis
Chaldæorum, Græcorumque; sepositis tamen quæ ullibi oc-
currebant *Ægyptiorum, Romanorumque* Εἰσηγγελῶν. Et *Arati*
quidem *Διοσημείων* ab ipso integra peti possint; reliqua autem
è *Ptolemei, & Petavii Hemerologiis, & Commentario Fede-*
rici

^a In Tab.
Bergens.

^c De Anno
Macedo-
nico.

rici Bonaventuræ Urbinatis, qui Verum Ptolemæum, (nam Leonici Ptolemæus merus planus est) Latinè integrum vertit, & Scholiis illustravit. Ista Veterum Calendaria nobis quidem usui non contemnendo esse possint, si modò integra exstarent; aut nobis ad manum esset Savilii, aut Vsserii Codex Ptolemæi MSS. quem penes Dodwellum nostratē esse intelligo; Virum doctrinā non minùs quàm pietate insignem; cui multum debent humaniores literæ, multum prisca Fides, & rigidum honestum. In Animo quidem mihi erat Veterum Hemerologia ad nostra tempora accommodare: at re melius perpensâ, statim destiti; quòd nimis magnum studium, multamque operam in res obscuras, atque difficiles, easdāque minùs necessarias conferre nollem; quod ^a Cicerone ^a De Offic: 1. 6. iudice est vitium in Veri cognitione assequendā quam maxime vitandum. Gnarus insuper ^b Plinium olim conquestum ^b Nat. hist. 18. 25. fuisse rem hanc obscuram & ancipitem fuisse; etiam cum plurima librorum subsidia exstarent, quæ nunc Temporum injuria interciderē. Rei per se satis operosæ, difficultatem addidisse ipsos Auctores verissimè notavit Plinius; tm diversis in locis observando, tum in iisdem diversa prodendo. Et cum inter Astronomos nondum convenerit de certa quantitate motûs Fixarum εἰς τὰ ἐπόμενα, deque Cælestis Gradûs, Mensis, Annique ratione & mensurâ, Gentes adeò inter se dissenserint; nec Hominum, & quæ exinde sequuntur Locorum, Temporumque Observationes, in Calendariis satis distinguantur: citius quidem inter Horologia, quàm inter Veterum Paraegmata conveniet. Nè tamen Ars ista Veterum Testimoniis & Fide usquequaque destitueretur, aliquas Antiquorum Observationes ad nostram Ætatem accommodatas in operis progressu nonnunquam in medium proferam; quòd inde si non fructum, at voluptatem non minimam Lectorem sperarem reportaturum; dum illas à nostrâ Hypothesi non omninò abhorrere animadverterit. Et certè non levem exinde voluptatem is percipiet, qui Cælorum

Sche-

Schematismos, & Fixarum situm, ad ea Tempora accommodare cognoverit, in quæ Tempestates inciderint, quæ in Antiquis Historiis, Veterumque Calendariis occurrunt. Si cui autem libeat Veterum *Calendaria* cum fructu consulere; is rectè distinguat *Auctores* inter se, eorumque *Ætates*, & *Climata* quibus *Observationes* factæ fuerint; & ad *Calendariorum Æquinoctia*, pro *Methodo* ab *Astronomis*, & *Chronologis* traditâ, tanquam ad *Epocham* certiorum animum intendat: quod sint *ὑπομνήων τὴν ἀεὶ γὰρ*, ut prudenter notavit ^a *Galenus*, cum menses sint uniuscujusque Gentis proprii. Hac methodo ritè adhibitâ inveniet forsitan (nam ipse qui Calculi labores ægrè fero, rationibus meis minus confido) *Calendarium Gemini*, *Observationesque* quas ab *Ægyptiis* sumpsit *Ptolemæus*, Christi *ἐνστάσιον* præcedere Annis circiter 500; ex *Æquinoctio*, quod ibi notatur incidisse in diem *Martii* 26. *Columellæ* autem *Calendarium* antegredi *Domini Natalem* Annis plus minus 300; *Observationes* denique ab *Ætio* traditas, (nam illius propriæ non sunt) factas fuisse 200 circiter Annis ante Christum: quod hujus *Æquinoctium* in *Martii* 23 incidat; illius autem in 24 ejusdem Mensis.

^a In Epid.
1.

^b Tetr. 2.
12.

Et si *conjecturæ* locus detur haud à vero abhorrebit *Observationes* in ^b *Tetrabiblo* traditas, *Domini ætatem aliquot sæculis* præcessisse; ex eo quod *Aries* tonitruosus esse statuitur, διὰ Πάρεσσαν ἰσημερινὴν, ob *propinquitatem* ad *Vernum Æquinoctium*; quâ voce *Vicinitas* signanter denotatur, non Θέσις sive *Positio*. Unde constare videtur ista ab *Astronomis* observata fuisse, cum *prima Arietis* haud procul discessisset à *Verna συναφῇ*; quæ *Ptolemæi* ætate versabatur circa gradum sextum ejusdem Signi; & Annis 400 ante Christum circa sæculum *Hippocratis*, qui floruit non multò ante *Metonem* & *Eudoxum*; secundum *Calculos* ^c *Riccioli*, anteriores erant quàm nunc, gradibus circiter 48. Sed nolo ista minutius sectari, cum videam *Astronomos* de Stellarum μεταπτώσει inter

^c Almag.
Tom. 1.
pag. 471.

inter se multum dissentire; de qua re consulat Lector minus exercitatus *Petavium, Ricciolum, & ^a Edvardi Bernardi* ^aPhilos. nostratis Epistolam perquam eruditam; qui Linguarum, & Transact. Societ. Scientiæ copiam complures Mortalium post se relinquit. Licet ^{Anglic.} autem *Rationes Chronologicæ* sint admodum incertæ, Veterumque ^{Vol. 14.} *Calendaria Veros Cardines* aliquot diebus ^{Num. 158.} *anticipent*; nec eorum *Observationes* usque adeo exactæ fuerint, sed in Rusticorum gratiam, & ad populi captum institutæ, ut ^b *Geminus* notavit: non tamen ideò sunt penitus contem- ^b *Isag.* nendæ, sed suos habent usus non prorsus spernendos, ad ^{cap. 15.} hujus Artis jucunditatem, immò & utilitatem promovendam.

Fixarum Vires Planetarum qualitatibus accommodat *Ptolemæus* *Tetrabibli* primo; & secundo postmodum libro, (doctrinam forsan ab *Hipparcho* proximè acceptam) duodecim *Signorum* Facultates tradit; non respectu nudi cujuslibet *Dodecatemorii*, (cujus per se, nulla, quod sciam, vis est) sed quod disertè ^c asserit, *καὶ δὲ ἡ τῶν ἀπλανῶν ἀστρον ἔχει φύσιν*; ^c *Tetrab.* pro *natura Stellarum* quæ in singulis *Dodecatemoriis* sitæ sunt: ^{2. 12.} quæ cum *Asterismis* à Veteribus confundi, probat ^d *Peta-* ^d *Pag. 73.* *vius*, Animadversionibus in *Uranologium* suum.

Non est dubitandum, quin Veteres optimo consilio *Fixarum* virtutes ad *similes Planetarum Facultates* reducerint: quas ex *consimili colore*, & ex Planetarum viribus auctis ab eorum appulsu ad cognatas sibi *Stellas*, collegisse visi sunt; non minus quam ex propriis earum *Mediationibus*, *Ortu vario*, *Occasusque*. Quod si *plurium Planetarum Facultates*, easque *contrariæ* admodum naturæ, frigidæ nimirum calidæque, uni atque eidem *Stellæ* nonnunquam attribuant: id nullo modo *contrariam ejusdem rei naturam arguit*, sed tantum *diversos operandi modos*, ortos ex diversimodâ Radiorum mixturâ, & modificatione; varioque concursu reliquarum *Causarum sociarum*. Fixæ enim non sunt *Causæ mutationum Aëris Totales*, sed prout *diversa Cæli Facies fuerit*, di-

versos etiam edunt Effectus. Quæ cum sint propemodum infinitæ; hinc tantæ molis est Stellarum naturas indagare; quòd Varios immò & contrarios Effectus producant; eademque Stella & frigida sit & calida, non ex suâ naturâ; sed prout ejus Calor, à reliquarum Causarum Cœlestium vicinitate augeatur, aut desertione minuatur. Et hinc est, quòd Veteres Pleiadibus, & Præsepi, Martis & Lunæ contrarias Facultates assignaverint; Sirioque tam mitiores Jovis, quàm violentos Martis effectus attribuant; quòd Experienciâ edocti fuerint, Pleiadas Frigus acre nonnunquam producere, non minùs quam Calorem, & Tempestates; Siriumque non quolibet Anno insanire.

^a Aphor. Putavit quidem ^a Cardanus, Mixtiones Syderum ac vires,
Segm. 1. inter illa esse, quæ nec scientur, nec sciri possint: at cum il-
Aph. 21. lum rectè agere pronuntiet, qui cum vera via in Arte nondum
Segm. 5. nota sit, Antiquorum dicta fideliter recitet: nos Ptolemæi
Aph. 180. Doctrinam prius proponemus, & illustrare atque confir-
mare conabimur, proprias subinde Observationes unicuique
Capiti subjungentes. In antecessum autem sequentia anno-
tasse non omninò absolum videbitur.

(1°) Fixarum, & Dodecatemoriôn virtutes à Ptolemæo traditas præcipuè quidem, at non semper ad Solem in illis commorantem referri; sed ad reliquos etiam nonnunquam Planetas. Scorpius enim rarò nivofus est Sole ibidem degente, quod asserit Ptolemæus; qui tamen sæpè ningit, ad aliorum Planetarum appulsum.

(2°.) Notandum est Veteres, ubi Planetarum eorundem Virtutes pluribus simul Stellis attribuant, illum Planetam præponere Solere, cujus Naturâ Stella ista maximè gaudet; id est, à ^b quo virtus ejus augetur, aut in quo similis invenitur *συμπάδεια ἢ ἡγορεύειν*. Sic notat Ptolemæus Aquarii Humeros Characteribus *η* & *θ* ejas autem Femora

^a Ptolem.
1. 26.

Femora & h; Mercurium hinc præponens quòd Stellæ istæ propiùs ad ejus naturam accedant.

(3°) Veteres in Stellarum virtutibus assignandis videntur tantùm respexisse ad unam aut alteram è Clarioribus, Insignioribusque Asterismi cujusque Stellis: neglecto interim toto reliquarum Stellarum Agmine, quibus confertim & ordinatim incedentibus, Effectus potissimùm sunt tribuendi. Sic quæ Antiqui uni Sirio attribuunt, Totius Cohortis junctis viribus non minus sunt adjudicanda.

(4°) Veteres videntur penitus neglexisse Fixarum Stellarum Oppositiones; quæ tamen videntur esse maximi momenti in Re Meteorologica.

De Particularibus Fixarum, & Partium Zodiaci Viribus.

Asterismus *Arietis* juxta *Ptolemæum* est totus in *Tonitruis* & *Grandinibus* efficiendis διὰ τῆς ἰσημερινῆς Παρεσίας : unde tunc erat magis tonitruosus, quàm nostra ætate, quâ in *Consequentia*, à *Commisurâ Equinoctiali* longius proreptaverit. Partes ejus anteriores, comprehendentes *Stellas* in *Capite*, naturæ *Martis* & *Saturni* ; & eas quæ in *Ore*, *Mercurio* permultum similes, *Saturno* autem moderatè ; dicit efficere *Ventos* & *Pluvias* ; *Pluviam* quidem propter *Martem* ; *Ventos* autem propter *Mercurium*, quo nihil est magis *Ventosum*.

Mediæ Asterismi partes, illi sunt *Temperatæ* ; quòd *Stellæ* rariores ibi appareant : *Posteriores* autem, quibus assignat *Stellas* in *pede posteriore*, naturæ *Martis* ; easque quæ in *Caudâ*, facultatis *Veneræ* ; καυσώδεις esse dicit, & λοιμικός.

Boreales partes sunt æstuosæ, & noxiæ, propter plurimas ibi *Stellas*, naturæ *Saturni*, *Martis*, & *Mercurii*. *Australes* autem sunt glaciales & subfrigidæ : forsan quòd minima pars hujus Asterismi ibidem sita sit, quæ & *Ceto* imminet, cujus *Stellas* dicit esse frigidas.

Ista est *Ptolemæi* doctrina ab Antiquis recepta ; at cum *Fixæ* omnes promotæ sint in *Consequentia*, non poterit eadem nunc planè ratio esse quæ eorum temporibus erat : ideòque & *Observationes nostras* istis ubique adjiciemus ; partes *Zodiaci* notabiliores, ordine percurrento.

Dodecatemorium Arietis, in nostro *Climate*, *Ventos* quammaximè significat ; priores autem hujus signi gradus, sunt

sunt capaces omnis generis Violentiæ, propter *Intersectionem Æquinoctialem*, quæ vel ratione sitûs est turbida.

γ 2, 3, 4.) *Gradus Pluvii & Ventosi*: propter *Oppositionem Plurimarum Stellarum in Librâ*, quibuscum *culminat Coma Berenices*.

γ 5, 6.) Isti gradus sunt communiter calidiores grad. 22, & 23. unde constat caloris incrementa non usquequaque deberi altitudini Solis. Immò & sunt aliquantum nebulosi.

γ 12, ad 19.) *Dies communiter turbulenti*. Propter *Stellas in Lino*, ab *Eclipticâ* ad *Equinoctium* pertingentes, oppositæ quasdam eodem penè situ in *Asterismo Virginis* collocatas: necnon & *Spicam Virginis* ejusque *Comites*, præcipuè *Adjacentem Aristæ Borealis* in ipsa *Eclipticæ* orbitâ sitam. Unde gradus 18 est maximè notandus, in quo cum Sol degeret, apud *Ægyptios* erat *ἄνεμος ἡγεμὼν*, ob occasum *Spicæ Vespertinæ*. *Ptolem. de Apparent. Martii 17.*

γ 20, ad 23.) *Frequenter Ventum Frigidum producant*; ratione *crudarum Stellarum in Lino Piscium*, & quòd oblique respiciant *Spicam*, & alias complures *Stellas*, unum circiter gradum *declinantes* ab *Æquinoctio*; unde quasi à mixturâ quadam *Frigoris & Caloris Ventus Frigidus* oritur. *Sub isthoc etiam Tempus Ægyptiis erat Frigidus Ventus ad dies decem. Ptolemæus.*

γ 25.) *Gradus turbulentus, noxius, & calidus, qui & interdum fulgurat*. Hic enim *ἀνδρισμὸς*, quem *Veteres soliti cælestem dicere Nodum*, utriusque *Piscis Caudas* conjungit, unde *Plinio Commissura Piscium* vocatur; & *Arato* est *ἀστὴρ καλὸς τε μέγας τε*. γ 27.

γ 27, 28, 29.) *Efficaciter significant. Culminat Nodus ; Stellæ in Ariete, Tropico accedunt ; quibus opponuntur crebræ Stellæ in Asterismo Virginis. Movent autem maximè Ventos Frigidos, Orientales nimirum & Occidentales.*

8

Totus iste *Asterismus* juxta *Ptolemæum*, ἀμφοτέρως ἔχει τὰς κρύσεις, *Frigoris* nimirum nonnunquam, non minùs quàm *Caloris*, licet ex sua naturâ sit *subcalidus*, ὑποθερμός. *Anteriores* ejus *Partes* complectentes quatuor aut quinque *Stellas* in ἀποτομῇ, *Veneris* κρείσσιν potissimùm obtinentes, mediocriter autem *Saturni* ; concitant *Terræ* motus, *nebulas* & *ventos*, maximè circa *Pleiadas*. *Mediæ* partes, humectant & refrigerant. *Posteriores* quæ sunt circa *Hyadas* igneæ naturæ, tonant & fulgurant ; maximè autem splendida illa & rutilans *Stella*, quæ λαμπρότης illi nuncupatur ; nisi sit *Vitium Librarii*, pro λαμπράδιαι. *Partes Boreales* illi sunt *Temperatæ*, *Australes* autem ἀτακτοι, nunc calidæ nimirum, nunc frigidæ ; & κινήτηγι, id est, *Ventorum* motrices ; quod est verissimum.

8 8.) *Pluvius, & Ventos calidos movens*, maxime *Occidentales* & *Australes*. *Culminant* complures *Stellæ* in *Ceto*, parum ab *Æquinoctio* distantes ; unde forsan *Venti Occidentales* ; cum *Æquinoctium* *Orientales* moveat. *Centaurus* ἀντιμικρογενῆ, qui circa *Austrum* degens, *Ventos* forsan *Australes* excitat.

8 10.) *Dies incertus, sæpè frigidus.*

8 16, 17, 18.) Sol cum Stellis in Cauda Arietis, Ventos & pluviam significare dicitur.

8 21.) Ab hoc die frequens est pluvia sub & post meridiem. ἀντιμεσσηνίων Stellæ in utrôque Lance juxta Eclipticam: & post Solem, Meridianum transeunt Pleiades, Hyades, aliæque Stellæ illustres Verni Quadrantis. Globum compone & rem videbis.

Quoniam autem totus Arcus Zodiaci sit pluvius, & turbulentus à Pleiadibus ad Hyadas usque; hîc de illarum Stellarum significationibus & natura paulò latius disserere non erit omninò alienum.

Pleiades sunt obscuriorum Stellarum συστροφήν consertissima, non è sex aut septem tantùm Stellis constans; sed ex quinquaginta ad minimum, Telescopii beneficio, ut diximus, detectis: unde Πλειάδες nomen primitus inditum, quòd è pluribus constaret. Est tamen Astrum Effectu magis, quàm Visu insigne; cujus Vires ab omni antiquitate notæ fuere & decantatæ. Inter Stellas insigniores numeratur à Sacris Scriptoribus, sub nominibus Chîma, & Succoth Benôth; ejusque Influentias deprædicat scriptorum antiquissimus ^a Job; ^a Job. 38. quibus & Maria turbari credidêre, Gentes omnes, omnisque ^{32, 33.} Ætas, Judæorum, Græcorum, Romanorûmque. Sub Pleiadum ^{Notæ in} occasu mare periculosum esse observavit ^{Ulugh} ^b Stus. Lucas, in accuratâ ejus descriptione navigationis S^{ti} Pauli; Vimque ^{Beigh.} Ventorum quos excitant, vitare Nautas jubet ^b Hesiodus; ^{9.} & Mercatorem Cleonicum plorat Theocritus, quem circa occasum Pleiadum mari periisse queritur, in arguto Epigrammate quod integrum primus edidit Doctissimus ^c Grævius. ^c In Hesiod. Poetis Romanis est Stella Imbrifera, Madida, Nivosa, Austri, cap. 15. indomitarûmque Undarum concitatrix; & Grex timendus ratibus, ac Ponto.

Nec

Nec sunt ista lascivientis ingenii lusus, sed clarissimæ, certissimæque veritatis manifesta vestigia, per sæculorum deursus deducta; & è Veterum Astronomorum Επιστηµασις de sumpta. Neque enim ^a Poëta solus flebili Carmine queritur se jactatum fuisse Hyadum sævis aquis, nimboris Hædis, & minaci Steropes fidere: sed graves Philosophi, & insignes Mathematici, Meton, Democritus, Eudoxus, Hipparchus, Ptolemæus, diligentissimi Naturæ Exploratores, & accuratissimi Cælorum Speculatores, eadem observârunt in Parapegmatum reliquiis ad nos transmissis. Parapegma Ptolemæi exhibens ^b Astrorum φάσεις ex proprio Calculo, Επιστηµασις autem ex Veterum Tabulis; notat ab Ægyptiis & Eudoxo, ^c Aëris perturbationem & inconstantiam fuisse diebus 14, 15, 16. mensis Aprilis: quod ex ortu Pleiadum contigisse putamus, quæ tunc in Alexandrino Horizonte ascendebant cum Sole, circa Aprilis 15; Sole tunc existente circa Arietis gradum 19, & Lucida Pleiadum positâ circa gradum 24 ejusdem Signi. In Columellæ Calendario Ventosa Tempestas est, & Imbres, Aprilis 14; qui respondet Arietis grad. 21; Lucidâ Pleiadum tunc existente circa 26 Arietis; hoc autem non constanter fieri notat; quod Ægyptiorum Observationi respondet, quibus tunc erat ἀνταρξία, καὶ ὕετις. Quin & Gemini-nus, huic arti tantopere infensus, notat ex Democrito, ad 13 Arietis, Pleiades tunc cum Sole ascendere, & Pluviam fieri Eudoxo: & Aëtius ^c Amidenus Medicus insignis, Tetrabibli capite 164. postquam observâset Aërem variè à Stellis mutari juxta tempora à Deo ipsis ordinata; & Sanorum Corpora, multò magis Ægrotorum, juxta Aëris statum alterari; necessarium quoque duxit Tempora ortûs & occasûs earum indicare: ubi inter alia notat ad Aprilis 21. Pleiadas tunc cum Sole oriri, & maximam exinde circa Aërem fieri turbationem. Aëtius quidem vixit Juliani ac Valentiniani temporibus, at Calendarii ejus Observationes factæ fuere Æquinoctio in Martii 23. commisso; cùm Lucidâ Pleiadum versabatur

^a Trist. 1.
10.

^b Uffer. de
Maced. An-
no, cap. 6.

^c Petavi,
Uranolog.
pag. 421.
in Notis.

batur circa *Arietis* gradus ultimos, & oriebatur cum *Arietis* 25. Sex diebus post ortum cum *Sole*, *Pleiades*, cum *Sole* occidunt ; circa quod tempus ^a *Ægyptii* notant *Ventos* cum ^a *Ptolem.* *imbre tenui*, *Grandines* & *Zephyrum*, *Cæsar* autem & *Eu-* de *Iner-*
doxus (cujus *Fastibus* multum debuit *Julianum Calendari-* rant. d. e-
um) *Pluviam* : *Columella* *Pluviam*, & nonnunquam *Grandi-* mus d. 4. x-
nem ad *April.* 21. *Istis Veterum* *Observationibus* consenti-
unt Recentiores, ^b *Stadius* nimirum, & ipse *Keplerus*, qui ^b *Tab.*
ad *April.* 1. 1625. fatetur *Venerem* vicinam *Pleiadibus* a *Bergens.*
liqualem causam fuisse diuturnæ *Commotionis* quam pag. 102.
Lincii observaverat. Ex diligenti autem *Annorum* multo-
rum *Observatione*, nobis compertum est ; *Pleiadas* ex na-
turâ sua habere quid *Mordax* & *Asperum* ; unde *Figus acre*,
& *Ventos asperos* procreant : *Morbidorumque Corpora* qua-
si *pungunt* & *vellicant*, *Humores Spiritusque* irritando. Ca-
lore quidem *remissiori* sunt præditæ, unde *per se* *nebulas*
tantum procreant ; cum autem *reliqua* potentius concur-
rant, calores augent, sed noxios : adeò verum est quod
Ptolemæus notavit ; *Tauri* *Asterisimum* utrumque *Tempe-*
ramentum præ se ferre, *Caloris* nimirum & *Frigoris* ; sub
Nubilo etenim *Cælo* *pluviam* aut *Ventos* denuntiat, sub
Sereno *Frigus acre*.

Sol in *Conjunctione* cum *Pleiadibus*, minùs valet quàm in
Oppositione ; quòd illic obliquè tantum *Pleiadas* respiciat,
ad quatuor penè graduum distantiam ; hîc autem illas re-
ctioribus *Radiis* feriat, & irritet. *Mercurius* autem *Pleiadas*
ex adverso respiciens plus *Sole* potest, & *Ventos* validissimos
excitat, *Terræ* motus *Fulmen* & *Fulgur* : ut non immeritò
Mercurium ex *Maiâ* genitum, *Steropenque* unam ex septem
Sororibus fuisse fabulata sit *Antiquitas*. Cùm autem *Sol*,
Venus, aut *Mercurius*, potenter cum *Pleiadibus* junguntur ;
diligenter notet *Uranophilus*, appulsum *Lunæ*, *Martis*, aut
Saturni, ad *Oppositum Zodiaci* locum, & mecum fatebitur,
Stellas esse tempestuosas : quarum vi *Aquæ* subeunt in im-
M bres,

bres, Aër densatur nubibus, & furit procellis. Non enim Vergilias in cælo notabiles caterva tantum fecerat, sed insignes omnis generis effectus: paucæ enim sunt Tempestates ante lucem Mensibus Octobris & Novembris, quibus occasu suo Cosmico non conferant; nec Aprili & Maio sub Vesperam, quibus occasu suo Acronycho non concurrant; tanti est vel earum approximatior ad Horizontem.

Imbres faciunt Suculæ, quas Græci ob id Pluvio nomine
^{a Nat. hist.} Hyadas appellant, inquit ^a Plinius; licet aliter sentiat Tyro
^{2. 39.} apud Gellium. Observavit Aratus ejusque Scholiastes, Tauri
^{& 18. 66.} Asterismum esse fulgidum, & ex suâ Formaturâ, nec ex
^{Gell. 13. 9.} aliarum Stellarum tantum vicinitate notum, ut Aries, sydus paulò obscurius. Splendida Hyadum, primæ magnitudinis in Oculo Austrino vulgò vocatur ^b Al Deberân, quæ
^{b Not. in} vox Stellæ quæ à Tergo sunt propriè denotans, huic tamen
^{Ulugh} quandòque peculiariter tribuitur. Romanis est Parilicium
^{Beigh.} (nam ita libros omnes etiam & MSS. Plinianos scribere asserit doctissimus ^c Harduinus) quod sub eo sata, arbores, & herbas parere crederent. Licet autem sua naturâ esset sydus pluvium, nescio tamen quo pacto, suæ Urbi Mars adeo favit, ut Civitatis ejus natali ferè serenitatem redderet Stella ista ^d Martis naturam colore & effectibus referens. Est enim ^e Sydus vehemens, & Terrâ Marique Turbidum, ut verissimè observavit Plinius, quod Veterum, Recentiorumque experientia abunde confirmat. Ptolemæus ad Aprilis 30, & quatuor priores dies Maii, notat Stillantem imbrem fieri, Corum vel Zephyrum, Pluviam & Ventosam Tempestatem apud Ægyptios, consentientibus Eudoxo, Euctemone & Calippo. Quos dies ad hunc Asterismum referri debere, ex eo constare arbitror; quòd Antares, Stella præcipuæ ex Hyadibus diametraliter opposita, ibidem oriri dicatur Vesperi die tertio Maii. Columellæ, ad Kal. Maii Auster ferè, cum Pluviâ; Austrinus dies, interdum pluviæ; & Tempestat significatur. Et ad Non. Maii Suculæ cum Sole exorientes,
 Septen-

Septentrionales Ventos procreant, & Tempestas significatur. In Calendario Gemini ad 7 Tauri Pluviam Eudoxus observavit; & Εμπροσθεν ab Aëtio collectæ, factæ cum Oculis Boreus esset circa nonum Tauri, notant ad Maii IV. magnam Aëris mutationem, post ortum Hyadum cum Sole, & alterationem validam Aëris per diem unum aut alterum, ad VI. ejusdem Mensis, Caprâ manè oriente; quæ in Alexandrino Horizonte (ubi Calendarii hujus Observationes erant institutæ) cum Hyadibus oriebatur. Ortus Acronychus & Matutinus Occasus Hyadum, Ptolemæo procreant Ventorum μεταβάσεις, & fulgura observante Eudoxo Oct. XVIII. Ægyptiis Zephyrus fit, aut Auster; & Pluvia per totum diem consentiente Dositheo Oct. XXI. & XXIII.

Columellæ Tempestatem significant, & rorant; consentientibus, quod raram est, Democrito, Calippo, aliisque à quibus Gemini, Aëtii, reliquorumque Caledaria sunt desumpta. ^aTab. Bergens, cap. 7. Inter ^aRecentiores autem (nè diutius istis minutiis immorer) observavit Stadius Veneris aut Martis per Pleiadas transitum aliquot diebus pluviosam ciere Tempestatem; Suculâsque à decimo in decimum quartum Novembris diluculo matutino descendentes proverbio nautico occasionem dedisse, quo Simonis & Judæ Festo naves in portum subducendas admonent; & quæ de Martis & Mercurii aspectibus cum Suculis observaverat Plinius, experientiâ sua comprobant. Quin & ipse Keplerus adensem Maii, An. 1626. agnoscit Vim Solis & Mercurii cum Hyadibus.

8 23, 24, 25.) Veteres Romanos instituisse Robigalia & Floralia, ad avertendam rubiginem, & ut omnia bene deflorescerent scribit ^bPlinius; quod fructibus metuerent Sole partem decimam, & decimam quartam Tauri obtinente: aut quod ^cFejunia & Rogationes apud Christianos ob fructus Terræ. ^cTab. Bergens. pag. 206. metus Rusticorum in regionibus quæ Vinum proferunt, nè hu-

^a Plin. 18. *mida esset Tempestas Rogationum diebus.* ^a *Vergiliarum quoque & Hyadum occultationem & emersionem oleis non minus quàm vitibus noxiam fuisse ostendit factum Thaletis aut Democriti, & è Romanis Sextii cujusdam qui omne oleum cœmit prævisa eorum caritate ex futuro Vergiliarum ortu.* Et in calidioribus quidem istis regionibus *Vredo* meritò metuebatur non tantùm propter *Caniculam decretorium illud uvis fidus*; sed quod sub hoc Tempus orirentur, occiderentque cum *Sole, illustre Stellarum Agmen*: est enim arcus à *Pleiadibus ad Hyadas Pluvius*; non suâ tantum, sed vicinarum etiam Stellarum virtute.

Partes *Tauri* ultrà *Hyadas*, sunt naturæ paulò siccioris; nisi quòd aliquando observaverimus, *Stellas* circa ejus *Coruam* insigniter esse humidas.

II

A Sterismus *Ptolemæo* totus temperatus; cujus tamen mox aliquas partes dicit esse calidas; quod de diversis temporibus, & diversâ Cœlorum facie proculdubio est intelligendum. Partes *Anteriores* illi sunt *humidæ & noxiæ*, propter *Stellas* splendidas in *femoribus*, naturæ *Saturni*, qui nocens est: illasque in pedibus ejusdem facultatis cum *Mercurio & Venere*, sed moderatè. *Mediæ* partes sunt *Temperatæ*; *posteriores, mixtæ & inordinatæ naturæ* propter *Apollinem* qui *Mercurium*; & *Herculem*, qui *Martem* refert. *Boreales* partes, *Ventos* ciere docet; *Australes, aridas* esse & *æstuosas*.

Quantum autem nos observando assequi potuimus, totum hoc *Dodecatemorium* est maximè *Tempestatibus* obnoxium; propter *Hyadas, Capellam, Hædos, & Orionem, tempestuosas, & horridas Stellas, Plinio*; crebriorumque Stellarum

Stellarum Ordinem, (ut Maniliano vocabulo utar) ad Verticem penè nostrum pertingentem. Orionis enim sydus longo & numerofo Stellarum tractu illustre, spatium intra utrosque Tropicos penè totum occupat, ^a Magni pars maxi- ^a Manil.
ma Cœli. Unde *Ὠρίωνος* Hesiodi Nautis erat tanto-
perè formindandum. Per Mazzaroth autem non hunc Aste-
rismum, ut vulgo creditur, sed *Ursam Majorem* designari
vult Amicus meus, singularis humanitatis, & literaturæ
non vulgaris, in Curis Secundis ad *Ulugh Beighium* nondum
editis.

II 17, 18.) Gradus admodum pluvii & noxii. Quam-
plurimæ Stellæ in Orione juxta *Æquinoctium* Culminant;
& in adversâ Cœli parte complures Stellæ in *Ophiuchi* crure
in ipsa *Eclipticæ* orbita versantur. "Unde est quod ultima
" *Hebdomas Mensis Maii* (quod in gratiam *Agricultorum* non
" est prætereundum) pæne semper sit *Pluvia*. Imber & Plu-
via *Ægyptiis Maii* 14, & 15.

II 27, 28.) Planetæ positi in *Ultimâ Decade* hujus Signi
sunt valdè efficaces: *Stillans* fit Imber, *Ægyptiis* & *Hip-
parcho*. Estque & nobis *Dies Criticus*, *Sti. Medardi* nomine
fatis notus; ex quo vel pluvioso, vel sereno *Plebei de Messe*
judicare solent: pluviosus enim pluviam; serenus, serenam
messẽ pollicetur: & licet non semper exadè cum *Eventu* re-
spondeat; rarò tamen prorsus aberrat; inquit ^b Origanus. Ori- ^b Intro-
untur enim tunc mane complures Stellæ in *Geminis*, & duct. pag.
Orione: & Sol Medius inter *Πρόπυλα* & lævum pedem *Ca-* 506.
storis, in ipsa *Eclipticâ* sitos; est præcipua causa. cur isti dies
tàm crebrò & vehementer signifcent.

Asterismus *Ptolemæo* totus $\alpha\delta\epsilon$, id est, serenus & tranquillus; & tamen calidus. Partes anteriores, & quæ versus *Præsepe*, dicit esse $\Pi\upsilon\rho\omega\delta\eta$; id est, Suffocantia caligine sua æstuosa, ut *Columellæ* Phrasi utar; Vapores enim sicci & fuliginosi Spiritus vitales obruunt, & suffocant; quod in nostro *Climate* nonnunquam experimur, *Sole* in hoc signo versante. Partes autem hujus *Asterismi* (quod de reliquis etiam nonnunquam est intelligendum) definiendæ sunt à situ earum in *Eclipticâ*; non respectu membrorum *Anteriorum*, *posteriorum*ve ipsius *Formaturæ*; quarum Figure sunt variæ, & sæpè deridiculæ: unde curiosa *Bayeri* diligentia *Cancrum* suum fieri curavit, ad formam eorum qui in *Nummis Imperatorum*, cum *Zodiaco* apparent.

Veteres Astronomos qui contrarias posituras *Asterismis* tribuisse videntur, reverà non discrepasse, optimè observavit

^a In *Manil.* ^a *Huetius*: at in iis formandis *Globorum Architectos*, *Formaturarum*que *Inventores*, præsertim *Arabes*, sædè hallucinasse, *Ipse*, *Scaliger*, alique omnes fatentur. *Mediæ* partes *Ptolemæo* sunt *Temperatæ*; forsan propter illas $\epsilon\upsilon$ $\chi\upsilon\lambda\alpha\iota\varsigma$ naturæ *Saturni* & *Mercurii*: quas tamen *Stadius* affirmat nunc esse calidas. *Posteriores* sunt ventosæ propter duas in oculis *Cancri*, naturæ *Mercurii*, & *Martis* paululum; quarum cum in *Canone* suo non neminerit *Ptolemæus*, hinc nonnulli colligunt $\tau\epsilon\lambda\epsilon\gamma\beta\epsilon\lambda\omicron\nu$ quæ nunc existat, esse *Procli* $\tau\epsilon$ $\Delta\iota\alpha\delta\omicron\chi\epsilon$ opus, non *Ptolemæi*: at quàm verè, ipsi viderint.

\odot 0, 2, 3.) *Dies calidi* ob *Tropicam altitudinem*. Et tamen secundus hujus *Dodecatemorii* gradus, videtur esse per se frigidioris aliquantum naturæ: cum non semel expertus sim, *Frigus* subitum & acre, dies mediam *Æstatem* subsequentes invasisse.

§ 7.) *Calidus & pluvius.* Lucent in hoc gradu & in ejus viciniâ *Castoris manus, Pollucis genu & pes* : *Sirius* cum Sole culminat.

§ 13.) *Gradus admodum violentus.* Sub valido Cœli positu, effrænata erumpit Cœli violentia, juxta istum gradum. Est enim turbidus, Terræ motus producens, & Morbos Epidemicos. Stella ibi clara micat, ad manum dextram *Apollinis* in ipsâ *Eclipticâ*. Quia 1746. hoc gradum dira tempestas, ut concurrebant 2. 4. 12. planetarum aspectus effluat, vid. Star. in. et. 1747.

§ 14, 15.) Istis diebus, *Keplero* Pluvia sæpissime; decumanæ semel; continuæ bis; largæ semel; calores novies; fulmen bis.

§ 16.) *Valde pluvius.* Culminant Stellæ splendide in *Asterismo Geminorum, & Procyone*; dum *Lucida Lyræ* *Horizontem Borealem* stringat.

§ 19.) *Visitatio B. Mariæ.* *Dies Criticus* apud vulgus; quo si pluvia ceciderit, putant fore ut duret continuas quatuor hebdomadas. Est autem totus *Geminorum Asterismus* ob suas Stellæ, Comitumque Agmen, pluvius & turbidus: & quod ultra *Tropicum* emineat ad verticem nostrum accedens, ut Solis calores augeat, cum partes *Boreales* lustrat. *Quicquid est Geminorum Imbres repentinos facit, inquit* ^a *Cardanus*. ^a *Segm* Et certè gradus sequentes sunt communiter pluvii ⁷ *Aphor.* 7, 10, 13, 15, 16, 20. & sæpe evenit, ut si tres Planetæ ⁷³ probe distributi sint in hoc Signo, multum pluviae cadat, oriaturque magna *Vis Ventorum*.

§ 23, 24.) *Aërem turbidum, & morbosum efficiunt.* Opponunt crebras Stellæ circa *Antinuum, Aquilam, & Sagittarii*
ἐφ' αὐτὰς

ἐφαρµιδα juxta *Eclipticam* ; & quinque ad minimum nondum descriptas.

☉ 28.) *Est Totius Cœli gradus calidissimus.*

♋

♋ 0, ad 12. **P**rima decas hujus signi est Arcus efficacissimus ; unde *Stus. Swithinus* est *dies Criticus*, quo de futurâ *Pluvia* judicat vulgus nostrum ; nec vano semper augurio ; ut plurimum enim significare solent. Tonant etiam frequenter isti Gradus, & noxiis caloribus æstuant ; præcipuè propter *Præsepe* ; & *Asellos*, nebulosam istam οὐροσπιν utrinque stipantes.

♋ 6.) Juxta hoc tempus oritur *Procyon* & *Etesiae* invalescere solebant. Qui sunt ^a Venti anniversarii, æstate à ^a *Septentrione* flantes, ut æstatem frangant, & à mensum ^a *ventissimorum* gravitate nos defendant, inquit *Seneca*. A dissolutâ nive sub *Septentrione* provenire non possunt ; quia Sole sub Polo per totum istud tempus non occidente, expirarent nives, & *Etesiae* in nos reciderent etiam in noctibus, ut acutè observavit *Fromondus* ; quæ interdum tantum spirare solent. Quidni igitur dicamus Frigidos istos flatus oriri ab Interstitiis Stellarum vacuis, quæ hic sunt conspicua ; & à minutissimis *Galaxiæ* Stellis quæ inter utrûmque *Canem* dilabuntur ? Nec est ista conjectura febriculosi crebri somnium, sed ratione nititur non prorsus contemnendâ : Venti enim isti *somniculosi*, (uti lepidè à *Gallione* apud *Senecam* vocantur) non oriuntur ante horam nonam matutinam, quo ipsissimo tempore, effectu causam monstrante, *Lacteus Circulus*, & Interstitia ista vacua à *Procyone* penè ad Polum Borealem, & ad Austrum usque ad *Sirium* protendentia, ad Meridianum

^a *Arist. Meteor. 2. 5.*
^a *Probl. 54.*
^a *Scet. 26.*
^a *Senec. Nat. Quæst. 5.*
^a *Plin. Nat. hist. 2. 48.*
^a *Fromond. Meteor. 4.*
^a *Prosper. Alpin. de Medecin. Egypt.*

Meridianum accedunt, teporémque lenem undique diffundunt.

Duo sunt *Asterismi* illustres, *Canes* vocati, quorum *Minor* ^{*Vide Ricciol. Almag. Tom. 1. pag. 409.} *Περσών* Græcis dicitur; *Major*, *Sirius*; quo tamen nomine propriè designatur fulgentissima illa Stella in Ore seu Maxillâ ejus; quæ & *Canicula* aliquando appellatur, ^{a Plinio a Harduin. in Plin. 2. 47.} præsertim; * ista enim nomina multum ab auctoribus confunduntur. Vires ejus ubique apud omnes auctores mirè celebrantur, & vel ^b *Gemino* fatente omnes putabant *Canem* ^{b In Isag. 14.} propriam *Vim* habere. Effectus ejus amplissimi in terrâ sentiuntur, inquit ^c *Plinius*; fervent *Maria*, fluctuant *Vina*, moventur *stagna*, *Canes* in *rabie* aguntur; *Homero* est *καὶ οὐρανὸς*; *Hesiodo* *καὶ γὰρ ἡ γῆ καὶ τὰ ζῷα*: ubi non ^{c Plin. 2. 40. & 18. 28, 29.} *Solem* intelligit, ut *Scholias*tes, & doctissimus *Grævius* putârunt, sed *Canem*; ut monstrat *Bainbrigi*us nostrâs in erudito tractatu de *diebus Canicularibus*: quanquam & non ignorem ^d *Sirii* vocabulum tribui *Soli*, non minùs quam ^{d Huetius in Mamil. pag. 37.} *Caniculæ*, & *Nilo*. Febres illo exoriente accendi, sæpe asserit *Pater Medicorum Hippocrates*, & *Dierum Canicularium* æstus, & *καὶ οὐρανὸς* quis est qui ignorat? Tanti quoque erat ista Stella apud *Ægyptios*, ut à *Sirio*, quem ^e *Sothin* ^{e Vid. Ap- pend. ad Dissertat. Cyprian.} appellant, Annum suum inceperint, *Periodumque Sothiacam*; illumque in *Deorum* numerum retulerint, ob *Nili* sui incrementum, quod sub ejus ortum contigisse observâssent. Ut paucis rem hanc expediam; *Sirius* quidem est sidus per se vehemens, æstusque plerumque intendi accessu *Solis* ad utrumque *Canem*, experientia satis testatur. Calores autem istos aliòsque *Sirii* effectus uni *Soli* tribuere; est, judice ^f *Ricciolo*, *adverso flumine immò torrente Auctorum conari*, & otiosam nimis reddere tot *Stellarum* conditionem, ac dispositionem divinitus factam. Omnes enim fatentur initium incrementi *Nili* esse circa diem 16, vel 17 *Junii* statim post *Solstitium*; quando *Sirius* cum *Sole* culminans, se non *Indicem*, sed *Causam* tantæ rei esse clarissimè mon-

strat : Causâ & Effectu nexu mutuo sibi lucem fænerantibus.

Dies autem *Caniculares* calores suos debent non *Sirio* tantum, sed *Procyoni*, *Leonique*; prout expressè testatur

^a Lib. 3. ^a *Horatius*.
Od. 29.

*Jam Procyon furit
Et Stella vâsani Leonis.*

Quin & totum fulgentissimarum Stellarum *Agmen*, Solis ortum præcedens, accendit ejus calores, non minus quam *Caniculæ* vicinarumque Stellarum exortus; toti enim *Cohorti* vis est tribuenda, non uni *Canis* aut *Caniculæ*. Immo cum *Fixæ* sint *Caloris causæ* tantum *Partiales*, quæ plus aut minus virium habeant prout *Planetæ* reliquæque concurrant; hinc fit ut nonnunquam, pro *communi diverbio*,

^b *Horat.* *Canis non mordeat*; aliquando autem ^b *flagret atrox hora*
^{lib. 3. Od.} *Caniculæ*. Jam quidem satis constat, ^c *Nili incrementum* ori-
^{13.} ^c *Eratoth.* ri è *Pluviis* continuis quæ cadunt in illa parte *Æthiopice* quam
^{78 velus} *Abassenam* hodie appellant; ejusque fontes præcipuos sitos
^{777 al.} esse in illo tractu qui interjacet gradum nonum & decimum
^{Prosper Al-} quintum *Borealis* latitudinis. *Primæ* pluvie cadere di-
^{pinus de} cuntur in *Habassia* circa *finem Maii*, vel *initium Julii*, me-
^{Medic. Æ-} dioque *Julio* densæ fieri & continuæ. *Primum Nili in-*
^{gypt.} *crementum* fit *decimo septimo Junii*, *Sole* sextum gr. *Cancris*
^{Vossius de} obtinente, *Culminante Sirio*, & *Geminorum Asterismo* (cujus
^{Orig. Nili.} *Caput, Cubitus* ^d *Nili Ægyptiis* vocatur) *Ægyptiorum Verti-*
^{Ludoph. Hi-} *cibus* imminente: *Sirique* Calores à tergo ejus augente *Ar-*
^{stor. Æthi-} *go-Navi*, quâ sita est omnium Stellarum maximus *Canopus*,
^{op.} *Orientalibus* Solis æmulus.
^d ^{Not. in} ^{UlughBeigh} ^{pag. 6, 34.}

Quamdiu *Sol* in *Cancro* versatur pauciora sunt incrementa; cum *Leonem* ingreditur magna fiunt augmenta, maximumque cum est in medio *Leone*; minuitur autem aqua *Sole* *Signum Virginis* ingresso: quæ etiam leges augmenti &

& decrementi, in *Fontibus Nili*, & *Æthiopie Pluviis*prehenduntur, factò aliquo temporis discrimine. Cadunt primum *Imbres*, Sole inter *Pleidas*, *Hyadas*, & *Orionem* existente, *Stellas insigniter Pluvias*, *Nilique Fontibus Verticales*: Crescit *Flumen* & agminatim defluunt imbres Sole Leonem ingressò, ob *Stellarum Agmen Fulgidum*, Ortum ejus antegrediens, subsequensque; & propter *Cancris Leonisque Asterismos Nili Aquis incubantes*. Sole *Virginem* ingressò *Aqua minuitur*; quòd *Sol Declinans*, nimis longe ab illustri isto *Stellarum Agmine* discesserit, quæ & *Horizontem* pænè strinxerint, antequam *Sol Meridianum* occupaverit.

Leonis Asterismus secundum *Ptolemæum*, æstuat & suffocat. Partes ejus anteriores sunt *πρωῶδες* & *λοιμυαί*; propter duas in *Capite Leonis*, naturæ *Saturni*, & nonnihil *Martis*; tres in *Collo*, quæ *Saturnum* & *Mercurium*, sed moderate referunt; & propter *Cor Leonis*, quem *Βασιλισκόν* (scrib. *Βασιλικόν*) vocat *Ptolemæus*; *Regiam Stellam* *Plinius*; quòd *Chaldæi* existimarent illam *ἀρχὴν τῆς ἑξαγώνου*; aut quod sub illo nati haberent *βασιλικὸν γενέθλιον*. Mediæ illi sunt *Temperatæ*, & meritò; propter pauciores *Stellas*. Posteriores sunt *noxiae*, & *aquosæ*, veteri autem *Intepreti siccae*; propter *Stellas in Ilio*, & *Femoribus*, *Lucidam in Caudâ*, aliasque complures constituentes *Australes Asterismi* partes quæ calore suo nunc *pluviam*, nunc *æstus* producant. *Boreales* autem partes sunt *Ventosæ*, (*κινήσεις ποιεῖντα*) & *æstuosæ*: paucæ enim sunt *tempestates* quibus non concurrunt *Leo*, *Virgo*, aut *Taurus*.

α 17, 18, 19, ad 23.) *Stellæ* in utràque *Leonis* degnæ sunt admodum potentes; & sub hoc tempus solet de nocte ventus moveri, aut cadere *Pluvia*; ut & sequentibus etiam diebus: *Augustus* quippe, jam cadente *Sole*, sæpè *pluviis* infestatur inquit *Keplerus* ad mensem *Augusti* Anni 1621. *Sol* enim in grad. 25. conjungitur cum *Corde Leonis*, degitque inter multas *Stellas* *tertiæ*, & *secundæ magnitudinis*;

& circa grad. 27, 28. opponit *συεοφὴν* Stellarum in adverfo *Hemisphærio*. Totus autem *Leonis Asterismus* est calidus, propter majores & numerosiores Stellas ibi degentes; & sæpè in Hyeme resolvitur gelu, cum à *Luna* occupantur posteriores ejus gradus; cum hoc autem Asterismo *Culminant Ursa Major, ejusque informes*; Imum Cœli interim occupantibus *Fomohant, Markab, & Scheat.*

☿ 0, 1, 2, 3.) Dies insigniter calidi etiam in *Veterum Calendariis*. Opponit Sol Stellas validas in manu *Aquarii*, aliasque in viciniâ *Eclipticæ & Æquinoctialis Circuli* sitas.

☿ 9.) Pluvius. *ἄντιμεσσεγνῆ* *Fomohant*, Stella insignis; Sole versante inter Stellas in *Clune Leonis, & sub Ventre.*

☿ 12, 13.) Sol opponit quinque Stellas in *Aquaria*; quæ sunt quasi *συεοφὴ* nebulosa, varios effectus produciens.

☿ 17.) Valde significat. Stellæ in *pede Leonis, & Caudâ*, gradum hunc illustrant.

☿

Asterismus *Virginis* secundum *Ptolemæum* est humidus; & tonitruosus. Partes anteriores paulò calidiores, & noxiæ propter Stellas in ejus *Capite, & in Alâ Australi* facultatis *Mercurii, & aliquantum Saturni*. *Mediæ* partes hic etiam pro solito sunt *Temperatæ*, quibus assignantur Stellæ in *Perizomate, & περὶ πυγῆς*. *Posteriores* humidæ sunt, propter *Spicam*; *Boreales*, ventos commovent: *Australes* temperatæ sunt.

Anteriores

Anteriores autem ejus partes sunt minus calidæ quàm olim ; propter præcessionem Æquinoctiorum ; recessere enim ab Altioribus, Æstivisque Æclipticæ gradibus, ad obliquiores Æquinoctii Autumnalis.

☿ 18, 19.) Versatur Sol inter Stellæ capitis Virginis, & in Leonis pede.

☿ 22.) In ipsa Æcliptica jacet Ala Virginis.

☿ 23.) Fulminat sæpe iste gradus. Culminat Leonis Cauda ; & Stella splendida in Ursa Majori Magnitudinis secundæ.

☿ 27, 28.) Positio valida, etiam propter vicinitatem Æquinoctialem. Oritur Arcturus ; vehementissimo significato, inquit Plinius ; & non sine procellosa grandine.

♌ 0, 1, 2.) Significant, ratione situs Æquinoctialis. *περὶ ἐγὼ* Coma Berenices.

♌ 16, 17, 18, 19, 20, 21.) Valdè significant. Spica ejusque Comites, sive Filia, hic sitæ sunt. *hisce gradibus, diebusve an. 1745. pluvia sub austro, ac Zephyro, interdum fortiori.*

Spica Virginis, ejusque Comites, quæ sacrorum Scriptorum more ejus Filia dici possint ; horum dierum statum constituent : quorum Tabellam hic exhibebimus, ut (uno in Exemplo, insigniori tamen, quod reliquis specimen esse possit) summi Conditoris sapientia in Stellis ordinandis clariùs patefiat & illustretur. Cur enim tot Stellæ antegrederentur illam, & undique stiparent, eæque diversæ naturæ, magnitudinis & distantia ; nisi certo aliquo consilio ; ut melius dignosceretur Stellarum vires dependere à diversâ earum magnitudine, multitudine, & distantia à se invicem, & ab Æclipticâ, & Æquinoctiali Circulo ?

Tabella

Tabella Fixarum aliquot Stellarum, quæ proxime Spicam Virginis sitæ sunt ad Annum Dom. M DC XX.

Long. Lat. Magn.

- 17 30 A 7 51 5 — Sub Spicâ Virg. Trium sequens.
 18 15 B 1 11 6 — in Coxâ sinistra Borealissima.
 17 B 0 10 6 — in Femore Quadrilat. præced. austral.
 33 A 1 59 1 — Spica Virgin.
 19 17 B 8 30 6 — in Coxæ extremo.
 52 A 9 16 5 — sub Spicâ trium media.
 20 1 A 0 19 6 — duarum sequentium Australior.
 10 A 3 5 6 — sequens spicam proximè ad Austrum.
 52 A 6 16 5 — sub Spicâ trium Orientalior.
 21 56 B 1 45 6 — duarum sequentium Borealior.

Ann. 1748 *gr. 18 et in S. D. pluvia, calor, cum tamen per totum fere mensem astia, non plueret.* (p. 67. 48)

Crebrâ experientiâ patet, ex Observationibus per novendecim annos continos factis, & è *Kepleri* Ephemeridibus petitis, Solem juxta Spicam positum ineunte *Octobri*; aut illam ex adverso respicientem sub finem *Martii* (quò in positu plus valet) omnis generis effectus violentos procreare; Pluvias in primis continuas & decumanas, ventos validissimos, calores & fulmen; tam in nostro Climate, quàm *Vienne*, *Pragæ*, *Ratisbonæ*, & *Lincii*; nisi quod apud nos rarius tonet. Immo novendecim annorum spatio pluviam continenter produxit Sol circa *Aprilis* 28. cum præcisè Spicam ex adverso intueretur in *Arietis* gr. 18. positus; unde *Mensis Martii exitus* sæpe pluvius, & paulò calidior.

Quin & reliqui etiam Planetæ, conjunctis aut oppositis Radiis Spicam intuentes, insignes Effectus producant; sed pro ratione diversæ eorum Naturæ, & diversarum Anni Tempestatum.

22.) Præ-

22.) Præcedentibus minus calidus ; Gradus enim *Spiram* sequentes, sunt Stellis minus refertæ.

Asterismus *Libræ Ptolemæo* totus quidem varius est & mutabilis ; quod vero propius olim erat, cum juxta *Æquinoctium* situs esset, in quo sunt *Τετραὶ* *Autumnales*, Stellæ *ἐν ταῖς ἀκρῇς τοῦ χιλιῶν*, quæ nunc *Lancis Borealis* & *Australis* nomine insigniuntur, *anterioribus* Asterismi partibus assignat ; unâ cum illis quæ in medio *Chelarum* sitæ sunt, quibus *Temperiem* dat. *Partes Boreales* sunt *Ventosæ* ; *Australes*, *humidæ* & *pestilentes*.

Anteriores quidem Asterismi partes, & *Mediæ*, sunt *temperatæ* ; nam hîc apud nos primò fit *Pruina*. *Posteriores* sunt sæpius *frigidi* quàm *humidi*. *Extremi* sunt insigniter *pluviosi* ; quòd *diametraliter* opponunt *Pleiadas*. *Boreales* erant *Ventosæ Ptolemæi ærate*, quòd tunc *viciniores* essent *lineæ Æquinoctiali* ; & *Austrinæ* sunt *pestiferæ* quòd *siccæ* sint & *nebulosæ* : *Solis* enim *appulsus* ad *Lances* sæpius *Cælum nubilum*, aut *nebulosum* reddit, quàm *Pluvium*.

à m 5, ad 17.) *Constitutio nebulosa.*

m 18.) *Validissimè significat.*

m 20.) *Gradus humidus Albumasari, quem Abu Masber rectius dixeris.*

m 21, 22, 23, 24, 25.) *Vehementissimè significant pluviam, & Tempestates ; ob oppositionem Pleiadum. Ægyptiis per diem pluvia, & venti inconstantes.*

m 27.) *Locus crudus & frigidus.*

m Iste

m

Iste Asterismus *Ptolemæo* totus tonitruosus est, & igneus : *Anteriores* ejus Partes sunt tamen *nivosæ* ; & *septentrionales*, quod mireris, licet sint *partes Anteriorum*, sunt *æstuosæ*. Quæ respectu habito ad diversitatem *Climatum*, & ætatum in quibus *Observationes* istæ factæ sunt, & de diversorum Planetarum appulsibus procul dubio sunt intelligenda : cum Sol apud nos hic positus non tonet ; nec eadem Cœli loca possint esse & frigida & calida, nisi diverso respectu, ut sæpè monuimus.

Anteriores partes constituunt *Lucidæ* in *Fronte*, naturæ *Martis* ; unde est quod æstuent ; & *Saturni*, unde earum nix.

Antares quoque istis est ascribendus ; *Stella* rutilans & rubra *Martis* naturam referens ; nonnihil autem *Jovis*.

Mediæ partes post *Cor Scorpii*, quod *Ptolemæo* solenne est, sunt *Temperatæ* ; propter loca Stellarum vacua, & vicinitatem cum *Viâ Lactea*.

Posteriores, *Terræ* motus efficiunt ; quibus adscribit *Stellas* in *Spondylis*, *Saturni* & *Veneris* ; illasque in aculeo *Mercurii* & *Martis* insignibus notatos : & nebulosam demum *οὐροφῶν*, quæ pro more consueto, *Martis* & *Lunæ* Characteribus insigniuntur.

Boreales Anteriorum partes, sunt *νεφώδεις* ; *Australes*, quas etiam constituunt multæ ex anterioribus Stellis, sunt humidæ, propter *Cor Scorpii*.

Asterismus iste communiter putatur esse *pestilens* ; est *minax* & *flagrans* *Lucano* ; creditur esse *Martis Domicilium*, & supra *Romam* positus ; *Virgilio* quoque est *ardens*, etiam propter *Virus*, ut existimat *Servius*. Quæ non de nihilo dicuntur, nam *Hyadibus* est oppositus, *Pleiadâsque* obliquè intuetur,

intuentur, Stellis in *Ophiuchi Crure* illustratur, illúmque à Tergo sequitur *Feræ Asterismus*.

♄ 16.) *Violentus & pluvius*. Conjungitur *Sol* cum septem Stellis in altero *Ophiuchi crure*, in ipsa *Eclipticæ orbitâ*. Opponitque multas & turbulentas Stellas in *Oculi Tauri*, & *Orione*.

♄ 17, 18.) *Certissimè significant*. *Democrito* *Tempestas terrâ marique*.

♄ 25.) *Locus turbulentus*. *Ægyptiis* *hyemat*, χειμέριος περιζώνης.

Est autem *Dodecatemorium Sagittarii* admodum pluviosum, & tempestatibus obnoxium, præsertim *ultima* ejus *Decas*; idque potissimum ex *Oppositione Orionis*, & *Geminorum*. Quod etiam indicant & *Veterum Calendaria* quæ hujus *Temporis hyemem*, vimque ventosam & pluviam, *Vespertino ortui Orionis & Geminorum* potissimum tribuunt.

Asterismus totus Ventos commovens *Ptolemæo*. Partes *Antiores* humidæ; complectentes Stellas in *Cuspide Sagittæ*, eas quæ sunt circa *Arcum* & καύτημα χειρός, & *nebulosas* in *Facie*, quæ *Solis & Martis Characteribus* insigniuntur, præter solitum.

Mediæ *Temperatæ*; propter illas in ἐπαπιδί, dorso, & pedibus, *Jovis* *Temperiem* potissimum referentes.

Posteriores sunt calidæ; quibus assignat Τετέραπλευρον in *Caudâ*; *Boreales* ventosæ; *Austrinæ*, humidæ & instabiles.

vs 0.) *Hyemat.* Maxima Solis Declinatio, & Solstitium. Cælum & mare turbulentum Democrito.

vs 13.) *Valida Positio.*

vs 21.) *Mane gelascit ; dies rarò gelidus.* Soli opponuntur Stellæ *Tychonicæ* informes in *Geminorum* *Dodecatemorio* sitæ. *Procyon* ἀντίπροκυονῆ ; *Medium Cæli* occupantibus compluribus Stellis ex Asterismis *Cygni*, *Sagittarii*, immò & *Aquilæ*.

vs 22.) *Idem ferè Aëris Status*, paulò tamen frigidior ; nec dissimilis est sequentis diei ὑγιάσιμος.

vs 27, 28, 29.) *Dies pluvii & nebulosi.* *Columellæ* IV. Kal. Jan. *Hyemat.* *Nebulosæ* in *Fronte*, & Stellæ in *Cornu Australi* hic versantur ; quæ sunt valdè efficaces, & quam maximè notandæ. *Hyemant Ægyptiis ; Metoni, intemperies.*

VS

Iste Asterismus *Ptolemæo* est totus humidus. Partes anteriores æstuosæ & noxiæ, propter Stellas in *Cornibus* naturæ *Veneris* & *Martis* ; illasque in *Ore* quas *Saturno* & *Veneri* assignat ; & in *pedibus* & *ventre*, quæ *Marti* & *Mercurio* adjudicantur. *Mediæ* sunt *Temperatæ* ; *Posteriores* autem imbres excitant, propter Stellas in *Caudâ*. Tàm *Boreales* autem, quàm *Australes*, sunt humidæ & noxiæ.

Capricornus Manilio est *Felix*, & *Artis Genethliacæ* Magistris *Reges* facit, & *Principes*. *Augustum* sub illo natum fuisse testatur nummus ejus hujus fideris notâ percussus, qui apud *Spanhemium* conspici possit ; ad cujus formam utinam

Asterismo-

Asterismorum Architecti in posterum suas componerent. Altercantur de hoc nummo viri eruditi ; litem autem composuisse dicitur, doctissimus Mathematicus *Gotheфридus Vendelinus* in Epistolâ ad *Albertum Rubenium* ; quam nondum mihi vidisse contigit. Certè ut omittam quæ de Recentiorum quorundam *Principum Horoscopia* traduntur ; ^a *Arabes* no-
 tarunt *Timûri Magni* (quem *Tamerlanem* vulgò vocamus) ^{ad Ulugh Beigh.}
Nativitatem Fælicitatis plenam contigisse Ascendente Capricorno. Saturnum autem in *Capricorno* facere gravissimas pluvias præcipuè in *Italia* ; asserit *Servius* in *Virgilium* : unde & *Horatio* appellatur

———*Tyrannus*
Hesperiae Capricornus undæ.

Od. 2. 17. ubi *Mæcenatis*, suumque *Thema Cæleste* divulgavit, & *Συναςεῖαν*.

≈ 0, ad 13.) *Gradus efficaces.*

≈ 2, 3.) *Ventus & Pluvia.* Sol conjungitur cum Stellâ parvâ quidem, sed sitâ in ipsa *Eclipticâ*. *Præsepe ἀντίμασσεαυῆς*, oritur matutinò *Pegasus* & *Aquarius* ; occidit vesp̄ri *Corona*, Mediûmque Cœli occupant *Delphinus*, & *Cygnus* Constellationes insignes.

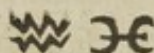
≈ 13.) *Sol juxta Stellâs in Capricorni alvo. Significat pluviam, aut nivem, ad meridiem, aut occasum Solis.*

≈ 17.) *Calidior præcedente, & subsequente gradu; propter oppositionem quarundam Stellarum in Leone.*

≈ 24.) *Purificatio B. Virginis. Dies pluvius, ut plurimum tamen Ventosus.* Opponitur hîc Cor Leonis, Stella calida : quæ autem Stellæ, *Æstate* calores gignunt ; *Hyeme*, in *Oppositione Ventos* movere solent.

Si *Sol* splendescat hoc die, colligit vulgus majorem postea *glaciem futuram*: quia si *Sol* isto die qui communiter nubilus est & ventosus, exhalationes movere non valeret; minus in subsequen- tibus illum posse putabant. *Cor enim Leonis* claudens agmen Stellarum calidiorum quæ nubes cogere solebant habet vim admodum calidam; cui si gelu contumax esset, de reliquis desperabant gradibus, qui non adeò validè significare solebant.

≈ 28, 29.) *Significant.* Hic se oculis conspiciendam præbet Stella nondum descripta; hanc formâ . . :

A *Quarius* in genere frigidus est *Ptolemæo*, & aquosus *Anteriores* partes humidæ; *Mediæ* temperatæ; *Posteriores* ventosæ.

Austrinæ nivosæ; Stellæ enim in *Effusione* sunt crudæ & nives fundunt: *Boreales* autem æstuosæ; ibi enim versantur quatuor aut plures Stellæ in *dextra manu*, juxta *Æquinoctium*. *Anteriores* sunt humidæ quod opponant Stellas in *Leone*; *Mediæ* temperatæ, ob Stellarum paucitatem; *Posteriores* ventosæ, ob oppositionem partium *Leonis*, quæ *Virgini* proximè accedunt, quarum magna est vis in ventis movendis.

Asterismus *Piscium* est Totus frigidus, & ventosus; partes *anteriores* temperatæ, quibus accensemus *Pisces Australem*; *Mediæ* humidæ, quæ *medium Vinculi* complectuntur; *posteriores* æstuosæ, quibus *Nodum* adscribimus, & reliquum *Vinculi*. Partes *Aquilonares* ventosæ, *Austrinæ* aquosæ.

× 0, 1, 2.) *Rarè pruina; calor & nebula sæpius: fulgurabat*

rabat secundus gradus An. 1664. Sol juxta Stellas in Cubito dextro, & dextrâ manu Aquarii, & in Tibiâ quæ Sa'd, corruptè Scheat vocatur. Quæ autem sunt in dextra manu, sunt calidæ; & Vis non exigua.

✕ 11.) Nubilum, calor, pluvia, aliquando & Fulmen. Quinque Stellæ in Aquarii Effusione juxta Eclipticam; culminant Markab & Pegasi Scheat, & Fomahant, meliùs Fomalhaut; quæ est Stella efficacix non minimæ, cum Horizontem stringat.

✕ 13.) Dies Criticus, Cathedrâ Sti. Petri notabilis. Est autem calidus, Sole posito inter Stellas in Aquario, Pegaso, & Pisce Australi, qui paucis tantum gradibus ab Æquatore discedit.

✕ 16.) Ventos frigidos movet. Opponuntur Stellæ juxta Caudam Leonis, quæ à veteribus h ♀, ♀ ♀ Characteribus insigniuntur. Hyemat Ptolemæo iste dies; & pro Veteri divbio,

*Matthias glaciem frangit si invenerit illam,
Ni frangit glaciem, tu mihi crede facit.*

✕ 18.) Ningit aut pluit. Ceti Cauda culminat.

✕ 23.) Ventus Borealis aut Subsolanus, pluvia frigida. Sol cum quatuor Piscis Stellis informibus, quadratam figuram referentibus. "Duo Planetæ in Piscium Dodecatemo-
"opponentes unum in Virgine, sæpe Imbres, & Ventos fri-
"gidos movent.

✕ 26.) Nebulosus & frigidus, pluviis cum grandine, & præcedente minus calidus: paucæ hic apparent Stellæ.

Aphorismi

*Aphorismi Astro-Meteorologici, De Horizon-
tis & Meridiani Viribus.*

XXI.

Horizontis & Meridiani *Vis*, in Re Meteorologica non levis est momenti. Horizontis quidem; quòd Terræ superficies Astorum Radios sistat, & reflectendo corroboret, & multiplicet. Meridiani autem; propter Stellas in illo culminantes, virésque in utrúmq; sui $\pi\alpha\tau\alpha\sigma\tau\iota\nu\mu\acute{o}\epsilon\chi\omicron\nu$ spargentes; quæ, Verticales præsertim, Angulos rectos ad Terram efficiunt, aut Rectis proximos; quorum insignis est Efficacia.

Tanta autem est horum Circulorum *Vis*, ut rarò decidat Imber, nisi Planetâ aliquo existente in Puncto Ortûs aut Occasûs, Medio aut Imo Cæli; quos Angulos Cæli vocant Astrologi: ad quos cum Tempestate jam existente appulerit Planeta, aut Asterismus Validior, ejus sævities manifestè crescit & augetur.

Immò & rarò loca ista attingunt Corpora Cælestia, quin à curiosis Naturæ exploratoribus observari possit, ad ipsum appulsûs momentum, aliqua levior saltem Aëris mutatio: flatus nimirum subitus & repentinus, Aura lenior, nubium cursus paulò citatior, aut pluviolarum tenuiorum levis sparsio. Unde, cognito Astri appulsu Imber prædici; & è contra ex dato Imbre, Momentum appulsûs, & Diei Hora nuntiari possit.

VIM Angulorum Cæli miratus est, & meritò, ^a Offusus; ^a De Astr. quam diuturnâ adeò Observatione compertam habuit, ut Fac c. 16. eâ de re dubitare pueret. Nec de nihilo igitur est quod Ptolem. Ortus & Occasus, *μεσερανήσεις*, & *ἀντιμεσερανήσεις* Stella- Tetrab. 1. rum, in Veterum Hemerologiis adeò frequenter occurrant. 6, 13, 27.

In hac autem Doctrinâ sequentia Problemata locum mereri videntur:

(1.) *Horizontis Arcus Boreales & Australes*, quod jam monuimus, non minus esse spectandos quam *Orientales & Occidentales*; quòd *Asterismi* ibidem siti, vicinum *Horizontem* motu tardo validè stringentes, Aerem insigniter commoveant.

(2.) *Natura Stellarum* quæ oriuntur & occidunt, dignoscenda est ab earum appulsu ad *Horizontem*: ad *Meridianum* autem, earum quæ nunquam *Horizontem* subeunt.

(3.) Non *Zodiacales* tantùm *Stellæ*, sed quæcunque à *Polo* ad *Limbum Horizontis* pertingentes simul cum *Planetâ* ad *Meridianum* accedunt, hîc sunt spectandæ: uniuscujusque enim *Gradus Zodiaci* efficacia eò est major, quòd plures habeat *Stellas* secum culminantes, siue in *Lineâ Meridianâ* gradatim sub se invicem positas, ab unòque *Limbo Horizontis*, ad alterum pertingentes. Unde *Signi Geminorum* tanta efficacia, quòd cum illo culminent *Capella*, *Rigel*, *Tauri Cornu*, *Orionis Humeri*, & *Balteus*, *Lepus*, *Columba Noë*, aliæque multæ, & magnæ *Stellæ*: quarum vis adeò est insignis; ut sub *Cæli Statu Hyemali*, duo *Planetæ* positi in medio aut fine *Sagittarii Pluviam* aut *Nivem* producant, ad ipsum momentum quo *Geminorum oppositi Gradus Imum Cæli* occupaverint.

(4.) *Stellæ*

(4.) *Stellæ Verticales* cujusque loci, maximæ putantur esse virtutis ; propter *Radios* earum *perpendiculares*. Consultat Lector *Ptolem. Tetrab. 2.* *Cardanum* in locum, *Stadium* in *Tabulis Bergens.* & *Argolum* in *Pandasio* suo *Sphærico*.

(5.) Deducit ^a *Ptolemæus*, *Climatum diversitatem*, Varios Gentium mores & instituta, diversitatem Aëris, Corporum Humanorum, & Animalium uniuscujusque Regionis, à diversâ *Συνοικεωσι*, sive *Συμπαθεία* *Physicâ* & *Naturali*, quæ est inter illa, & *Zodiaci Dodecatemoria*, *Astrâque* tam *Fixa*, quàm *Errantia* ; quorum Vim etiam hac in re apertè agnoscit *Tetrab. 2. 4.* sub fin. A diversitate enim ^b *Horizontis* uniuscujusque loci, continuò exhibentis diversum Cælorum *Σχῆμα*, novâque Fixarum Faciem, aliqua quoque hujus rei ratio est petenda ; nec solummodò à diverso Angulo incidentiæ *Solis*, *Planetarumque*. Et forsan cum *summitates Montium* non eundem, *sensu Astrologico*, habeant *Horizontem*, cum Vallibus infra positis : nihil mirum est, si nec eandem habeant Aëris constitutionem. Immò *diversitas Climatum* in tantum Astris est tribuenda ; ut ex *Fixarum Motu in Consequentia partim* deduci possint, mutationes insigniores Aëris alicujus Regionis à pristino suo statu ; Novi Morbi ; Mores Incolarum in pejus meliùsve mutati ; & quod est *Naturale* (siquid sit) in *Rerumpublicarum Conversionibus* quod ^c *Cicero* se à *Platone*, *Philosophiâque* didicisse testatur ; Magnûsque ^d *Verulamius*, (Ingenium illud, quod solum Orbis scientiarum Imperio suo par habuit) à *Decretis Stellarum aliquommodò* pendere autumat.

^a De Divinat. lib. 2. vid. *Claude Duret des Causes des Decadences des Monarchies.*

^d De Augment. Scientiar. lib. 3.

(6.) Sub *Sphærâ Rectâ* est idem ferè *Aëris Status*, *Constans*, & (ut *Metaphorâ* ab *Harmoniâ* petitâ quæ *Geometriæ* est propago, utar) quasi *Unisonus*. Sub *Sphærâ* autem *Obliquâ*, quò magis ab *Æquinoctio* recesseris, eò magis fit *Anomalous*,

Anomalus, & Ventorum, Aërisque *Varietati* obnoxius : *diverso Horizonte*, diversimodè Aërem stringente ; prout Nervi Fidium diversos edunt sonos pro diversâ eorum intentione. Sub *Sphærâ Rectâ* Aëris Constitutio est *Regularis* ; quòd una semper ibi sit atque eadem Cœli Facies, omnibus Astris orientibus & occidentibus, Angulisque ad Horizontem rectis, eodem semper modo Aërem afficientibus. A *Sphærâ Obliquâ* ad *Parallelam*, sunt *variæ Aëris vicissitudines*, propter *variâ Cœli Faciem*, ex *diversâ Poli elevatione ortam*. Unde etiam fit ut *Horizon* à Fixis diversimodè terminetur ; & pro varietate Angulorum, quos obliquos efficit, diversimodè Radios reflectat, & Aërem modificet. Sub *Sphærâ* tandem *Parallelâ*, necesse est ut sit Aëris insignis intemperies ; etiam quòd in isto situ magna pars Stellarum Fixarum sub Horizonte perpetuò delitescat ; à quibus Aër moderatur & temperatur, non minùs quàm à *Solis* Planetarumque motu ; quod etiam fatetur *Varenius Geograph. General. lib. 2.*

XXII.

Effectus Astro-Meteorologici certissimè prædici possunt, ad Punctum Horæ, immò & Puncti Minutias : cum a certis & stasis Cœli causis dependeant.

EVentus autem Prognôsi non semper respondent ; quia Ars ista nondum ad maturitatem pervenerit, sed contemptu diu & irrisa, neglecta jacuerit, nec junctis opibus studiisque promota fuerit. Unde tanta est Observationum Meteorologicarum penuria ; quæ tamen hujus Artis Fons, & Fundus, ut rectè notatum *Ptolemæo Tetrab. 3. 1.* Quin & ex ^a Ignorantiâ Motuum, qualitatumque Corporum Cœlestium ; sed imprimis, ex infinitâ varietate Naturæ Cœlestis, in cujus artificio *πολυποικιλῆ Θεὸς Σοφία* quammaximè elucet : sit ut Prædicta eveniant tantùm pro humani In-

genii modulo ; & secundum Formulam Veterum Ephemeridum, *Plerumque*, & ὡς τὰ πολλά. Sæpius quoque hac in re erratum est, Artificis, quàm Artis Vitio ; dum aut promittit, quæ præstari non possunt ; aut quæ sunt in hac arte varia, animo non complectatur ; aut non retineat : quæ

^a *Ptolem.* ^a *Ptolemæo* judice, sunt Artificum errata maxime vulgaria.
Tetrab. 1.
1, 2. ἐκ ἐφύλαξαν ἡ τῇ μνήμῃ διὰ τὸ δυσφύλακτον. καὶ νοθεύει ὥστε τὴν κατάληψιν καὶ τὴν γνώσιν τῶν ἀκατάληπτων. μαθήσεως μεγάλης καὶ πολυμηρέας ἔσης κ' λ'.

Κ Α Ρ Π Ο Σ:
S I V E
A P H O R I S M I
Astro-Meteorologici,
Quibus per Prioris
DOCTRINÆ PRINCIPIA,
Ratio redditur insigniorum aliquot
NATURÆ EFFECTUM.

Κ Α Ρ Π Ο Σ

ΣΤΥΛ

ΑΡΧΟΡΙΣΜΙ

Astro-Meteorologia

Quarta pars

DOCTRINAE PRINCIPALIA

Methodus investigandi

CAUSAE EFFECTUM

Aphor

De Natura & Qualitatibus Mensium Anni.

I.

Status & Constitutio Aëris ordinaria & regularis, secundum communem naturam mensium, & quatuor Anni Tempestatum; dependet quidem potissimum à Sole & à Venere & Mercurio perpetuis Solis Affeclis: nec minus tamen à Stellis Fixis, quæ in Globo Cœlesti miro ordine disponuntur à sapientissimo omnium Opifice, ad generandam Temperiem Aëris cuilibet parti Anni propriam & convenientem.

FAtemur Solem esse *Causam præcipuam* vicissitudinum quæ in singulis Anni partibus cernuntur; & exinde fieri ut eadem quidem in genere redeant vicissitudines cum Sole, licet sidera sedibus suis pristinis excefferint, orianturque mensibus sequentibus: & tamen nullo modo est diffitendum *particulares mensium qualitates quoad gradus Frigoris & Caloris, Humiditatis & Siccitatis, in sæculorum decursu varias fuisse, pro diversâ Fixarum migrantium, succedentiumque naturâ & indole*; quod fatetur *Stadius in Tabulis Bergensibus*; & testatur experientia, licet hoc non usquequaque observatum, aut memoriæ traditum fuerit. Contemplabimur igitur paulò accuratius *Divinam Fixarum in Cœlis dispositionem*, pro hodierno earum situ, mensiumque nostri *Climatis* ingenio, minimè dubitantes quin Sapientiæ vestigia non minora sæculis antea actis deprehendi potuissent, subsequiturisque clarissimè comparitura, ex consideratione qualitaturn quæ in posterum contigerint, *Stellis longius progressis*. Hoc autem per singulos Anni Menses percurrento, quasi digito monstrare.

monstrare conabimur ; à *Septembri* exordium fumentes, quòd tunc fiant maximæ flectentis Anni vicissitudines.

Mensis *Septembris Horæ Matutinæ*, sunt ut plurimum paulò tepidiores ; propter Vernas, Æstivâsque Constellationes, quæ ortum *Solis* præcedentes, Aërem calidiorem reddunt. *Frigus* tamen ingruere sentimus ; & *Ala Virginis* gradatim *declinans Versus Eclipticam*, vel sensibus clarissimè monstrat, non *unius Solis*, sed *Fixarum cum Sole Declinationem*, *Frigoris esse causam totalem, & completam*.

Octobri, *Sole* magis cadente, crescit & *Frigus* ; at sensim labentibus quoque & *Fixis* ; locâque versus *septentrionem* Stellarum vacua relinquentibus. Estque priori mense minus tepidus, quod nullæ hic appareant *Stellæ Borealis Declinationis* ; quæ in priorum Mensium *Asterismis Zodiacalibus* vel ultra *Tropicum* frequentes emineant.

Novembris, est Mensis *Hyemalis* ; *Fixis* versus *Tropicum* se recipientibus ; & quàm paucissimis earum, *Australem Equinoctialis* partem illustrantibus. Est tamen *Octobri* ut plurimum paulò tepidior ; propter crebriores *Stellas* in *Serpentario, Hercule, & Draconis Capite*.

Decembris est *Frigidus* propter loca *Fixarum* vacua ; & *Galaxiam*, quæ hic non unam semitam aperit. Est tamen frequenter pluvius ; & sæpe, non adeò pruinosus ac menses aliquot subsequentes ; propter suos *Sagittarij, Aquilæ, Antinoi, & Lyræ Asterismos* ; non minùs quàm ex *Oppositione Illustris Asterismi Geminorum*, qui hujus mensis, non minùs quàm præcedentis, Tepores augere videtur.

Januarius Hyemat. Eclipticâ jam discedente à *Tropico* ; cujus vel *Situs* validus est. *Frigidus* quoque est & *Februarius* ;

rius; quamplurimis vacuis interstitiis præsertim post *Pegasus*, hic se prodentibus; cujus quoque & *Stellæ* laxæ sunt & hiantes. Est tamen *Turbulentus*, quòd hic *Ecliptica Equinoctio* accedat; *Stellæ*que in *Aquarii* manu, & alter *Piscium*, utrumque Circulum attingant; qui situs est admodum turbidus. Quin & *Sol*, quod nullo modo est prætereundum, in *Piscibus* degens, opponitur ultimæ *Leonis* *Decadi*, & principio *Virginis*, quæ *Stellæ* *Æstate* calidæ cum sint, *Hyeme* per *Oppositionem* fiunt *Turbidæ*.

Martius, *Frigus* suum debet *Stellarum* paucitati; quæ rariores hic apparent, cuilibet *Globum* vel leviter inspicienti; seponat modò animo *Asterismorum* *Formaturas*, *Pictorum* *Poëtarum*que *Fabulas*. *Siccus* quidem esse potest, eo quod sit *Frigidus*; *Turbulentus* tamen si quid video, ob causam non simplicem.

1° Ex eo quod *Sol*, ejusque *Assectæ* ad *Vernum Equinoctium* tunc accedentes; *Zodiaci* loca *Sola* pertranseat, paucioribus *Stellis* confita eisque *Frigidis*, ex utrâque *Eclipticæ* parte, juxta ipsam *intersectionem* *Æquinoctialem*; quæ est iniquieta & *Turbida*. 2° *Sol* tunc opponit *Stellas* potentes in *Asterismo Virginis*, ab ejus *Fronte* usque ad *Spicam*.

Tempus pomeridianum hujus *Mensis* est quidem communiter paulò tepidius; non solum ob majorem *Solis* elevationem, sed quòd *Verni* & *Æstivi* *Quadrantis* *Stellæ* crebriores, *Meridianum* post *Solem* successivè transeuntes, *Occidentalem* *Cæli* plagam jam occupaverint ante ejus occasum; secus ac in *Februario* evenit.

Matutinum *Tempus* *Aprilis*, est pruinæ obnoxium, quia *Constellationes* *Hyemales* quæ sunt minùs calidæ, ortum *Solis* præcedunt; nec est tamen valdè frigidum; ob *Solis* ele-

elevationem, & propter Stellas numerosiores à *Capite Arietis* ad *Eridani fluvium* pertingentes; ipsúmque *Tropicum*, *Æquinoctialem*, & *Horizontem*, quasi nexu quodam forti & potenti conjungentes; unde, non minus quàm propter *Pleiadas* & *extremitates Caudæ Arietis*, hujus Mensis pluvia.

Tempus pomeridianum hujus Mensis, ipsaque adeò *Vespera* post Solis occasum, *lene quid spirat tepidumque*; Sol enim Asterismos illustriores præiens Aërem demulcet, & *Horizontem* jam subiens eos pænè totos post se relinquit.

Maii Matutinum Tempus est *subcalidum*; *Pleiadibus Hyadibusque* cum Sole orientitus; *Eridanique* fluvio duabus circiter horis appulsum Solis ad Meridianum prævertente, & Aërem temperante. *Orionis* mox *Clypeus*, & duo *splendidi Aurigæ Humeri* succedentes, *Poli Septentrionalis* Frigus arcent; dum *Orionis Humeri*, & *Balteus*, & *Lepus*, Austri calores augent. A Temperato hujus mensis calore, vacuisque quibusdam Interstitiis, quæ locum dant ventis à *Boreâ* refrigerantibus & placidis, provenit camporum læta viriditas, & Ros purus salubérque hujus mensis, qui sub æstuante Zonâ, prout testantur nautæ est Morbidus, Ulcera, & Pustulas producens.

Maius enim in nostro Climate non est ob morbos infamis, nisi ex extraordinario Corporum Cælestium positu calor accedat, qui adversetur naturali ejus Temperiei, ortæ à certâ Solis elevatione, Fixarumque Stellarum dispositione. Unde potissimum hujus, aliorumque Mensium Status Naturalis.

Frequentes hujus mensis Imbres, proveniunt præcipuè à *Pleiadibus*, & *Hyadibus*, modico tantum intervallo à se invicem

vicem disjunctis; quò fit ut vim suam sæpius communi-
cent. Ultimâ hujus Mensis *Hebdomade* per duos ad mini-
mum, aut tres dies, pluviam expectare possit Agricola, ob
oppositionem stellarum in Ophiuchi Crure. Horæ nonæ ante-
meridianæ Calor, est intensior quàm præcedentis mensis;
quòd Sol tunc juxta *Hyadas* positus, pœnè in medio nume-
rosæ *Stellarum Cohortis* versetur. Meridiei calor est æstivus
admodum, ob Solis verticitatem jam imminuentem; & Po-
meridianum tempus *Calidius* quàm antea ob occasum Vesper-
tinum *Hyadum*: & tamen, quod non leviter est prætereun-
dum, hujus mensis noctes sunt pruinæ magis obnoxie quàm
Aprilis; quòd ante decimam noctis Horam, Tota pœne ista
Stellarum Cohors Horizontem jam subiverit.

Junius est Calidus ob Solis Verticitatem, & crebriores
stellas, præsertim in *Geminis*; & Calendaria Meteorologica
consulentibus patebit, *Pluviosum* illum non minùs esse, quàm
Calidum; tanta Tropicorum vis est. Divinâ autem Provi-
dentiâ factum est ut Solis Verticitas hic etiam temperaretur
Interstitiis Stellarum Vacuis, hinc inde versus *Boream* &
Austrum sparsis & collocatis; ad *Universi* Temperiem, ut
quilibet Terræ tractus saltem incolis esset habitabilis, utque
Ætesis à *Boreâ* hoc mense spirantibus, locus detur. Ad
horam octavam matutinam, tota Asterismorum Cohors jam
Signa movit; Sole cum *Sirio* agmen claudente; unde ista
diei hora æque calida, ac nona mensis præcedentis; quod
probè notandum. Medii diei horæ æstuant quidem; at
octava & nona vespertina de prioris mensis calore paululùm
remittunt; quod maxima Asterismorum pars Horizontem
subiverit paulò ante Solis occasum. Hinc quoque & noctes
hujus mensis sunt pruinæ obnoxie, licet à paucis nisi à Ru-
sticis diluculò surgentibus observetur; quorum etiam vi-
gilantia falli soleat, solutâ jam pruinâ à Stellis Solis ortum
præcedentibus. Sub Horam secundam postmeridianam, totus
Occiden-

Occidentalis Meridiani Quadrans Asterismis istis fulgidis occupatur, unde & *secunda Hora postmeridiana, ipso Meridie est calidior.*

Mensis *Julii* est totius Anni *calidissimus*; quod antiqui *Sirio* tribuere solebant; qui tamen in *nostro Climate* circa medium mensis cum Sole oriens; breviori gyro circum-actus, *Horizontem* subit ante tertiam Pomeridianam; & Solem tam subito relinquens, caloris adeo intensi *causa præcipua* esse non possit; quicquid aliter fiat in *regionibus Australioribus.*

Decem priores Dies hujus mensis sunt frequenter *temperati*; ob vacua Interstitia versus *polum Septentrionalem*; reliqui sequentes *æstuant*, interstitiis jam mirum in modum clausis & repletis, à *Stellis Informibus* (quas in reliquis mensibus præter *Augustum* frustra requires) *Cancro* & *Leoni* imminentibus, medio spatio inter *Zodiaci Asterismos*, & *Ursam majorem*; quæ etiam Poli Frigus propellit, Aëremque calefacit. Insignis enim ista, notæque admodum Constellatio, (quod de reliquis etiam Asterismis intellectum velim) prope *Polum* collocatur; non in Feraram gratiam quæ *Greenlandiam*, *Novamque Zemblam* occupant, sed in Universi usum, non minùs quàm Cælorum ornatum; cursum enim suum cum æstivis Constellationibus *Leonis* & *Virginis* perficiens, *aliqualis* saltem causa est cur *Julius*, *Junio* sit calidior.

Hoc mense *Pruina* rarior est quam in præcedente, quia magna pars Cohortis Stellarum quæ Solis ortum præcedit, *primo mane* oritur; & circa sextam horam matutinam æstivum calorem procreant; *Primâ Arietis*, aut *Nodo Lini* ipsum Meridianum tunc occupante. *Postmeridiem* circa *Horam primam*, dies maximè æstuat, *toto Hemisphærio* tunc repleto

repleto à Vernis Æstivisque Constellationibus; *Vespertinum* autem Tempus est ut plurimum *Temperatum* & *Frigidiusculum*, duabus circiter horis ante occasum Solis; quod tunc omnes istæ stellæ infra *Horizontem* submersæ sint.

Mense *Augusti*, *Tota ista insignis & fulgida Astrorum Cohors*, ne *Sirio* quidem excepto, Ortum solis prævertunt. Hinc Temporis *Matutini*, vel quinta hora aliquantum æstuat, & *Ventus Orientalis* in plerisque *Climatibus* spirans, noxam affert; *Ceto*, *Eridano*, *Ariete*, *Perseo*, aliisque *Stellis Meridianum* tunc obsidentibus. *Meridies*, non obstante *Solis Declinatione*, tunc æstuat ferè non minùs quam Mense *Julii*; Asterismo *Leonis* mirum in modum furente; nonnullis è *Stellis* ejus *Tropico* accedentibus; aliis, *Eclipticæ*: qui Situs est calidus. Circa horam tamen quartam postmeridianam *Aura placida & lenis spirare solet*; *Conditoris Providentiâ* sic ordinante, ad Messorum Calores refrigerandos, levandósq. Tunc enim non modò maxima Asterismorum pars *Horizontem* subiit, sed & quamplurima *Vacua Stellarum Loca*, *Occidentalis*, *Orientalis*que *Hemisphærii Quadrantes* occuparunt.

II.

Status Aëris Extraordinarius, & Irregularis, præter solitam Mensium, Annique rationem & naturam; petendus est non à Sole, sed à reliquorum Planetarum positu, præsertim respectu Signorum Borealiū, Australiūque: & ab eorum accessu, aut recessu à Sole; Tarditate, Statione, Retrogradatione, aut nimia à seinvicem distantia.

ISTE Aphorismus (cujus ratio facilè peti possit, ab iis quæ suprà diximus in Aphorismum XIII.) apprimè est notandus, cum multa nos doceat scitu digna. Signa *Hæmalia* propter distantiam à perpendicularo sunt minùs calida:

quod vel ex menſtruo Lunæ tranſitu, præſertim in Æſtate, ſatis patet: "*Sentimus enim Auram frigefcere, calore diurno paulatim ſe remittente, cum illa in Libram deſcenderit; & indies Frigufculum crefcere, donec Signa Septentrionalia rurfus invaſerit.* Quod ſi ergò Æſtate, Superiores Planetæ fuerint in Signis Hyemalibus; erit Æſtas ſolitò frigidior; maximè cum Luna illis acceſſerit: Sin autem Hyeme fuerint in Signis Hyemalibus, erit Frigus ſolitò acrius; præſertim ſi non debite distribuuntur, ſed in Spatium arctius concludantur. Superiores etiam, Æſtate tenentes Signa Æſtiva, calores ejus augent; Hyeme autem eadem Signa occupantes, non multum caloris efficiunt; quòd ſint in Statu Deſerto & Solitario: niſi quando Inferioribus opponantur, in Locis Cœli calidioribus, & efficacioribus. Ex debito acceſſu Planetarum ad ſeinvicem Calorem gigni; & ex eorum reſeſſu Frigus intendi jam notum eſt: & Stationes, Tarditatem, Retrogradationeſque Planetarum, præſertim Veneris & Mercurii, Æſtatis Calores augere, ſatis jam docuimus. Notandum tamen eſt admodum diligenter; Vernal tempus, tardius appetiturum; cum Venus & Mercurius Solis perpetui Comites, in Signis Hyemalibus diutius morentur; & motu Retrogrado, iter Hyemale pluſquàm unâ vice emetiantur: & præproperum Veris adventum prænuntiari certò poſſe, quoties Signa Verna ante Solem occupaverint; præſertim ſi Mars eorum adventum ibi præſtoletur. Et ex hujus Aphoriſmi diligenti perceptione ratio reddi poſſit, cur Annorum Temperies ſint adeò diverſæ; quod vulgus tanquam Senefcentis Naturæ vitium demiratur: cum tamen Cæleſtis Naturæ varietati ſit omnino imputandum; quæ certa eſt & regularis, & per vices rediens, licet hoc ab illis non obſervatum fuerit. Reſpiciunt ſcilicet illi Annorum Septenarium proximè elapſum; cum altius repetenda eſſet eorum memoria; nempe ab ultimo Jovis & Saturni congreſſu; aut à ſimili poſitu Trium Superiorum,

Superiorum, centenario forsan proximo, aut amplius elapso. *Sub eisdem enim Superiorum Aspectibus, eadem ferè redeunt Vicissitudines Majores.*

Istis autem Aphorismis, duo subsequentes, tanquam Corollaria adjici possint.

(1°.) Vis Aspectuum Particularium determinatur à Generali Anni Constitutione. Unde fit ut *iidem Aspectus diversis mensibus, diversa gignant Meteora; Pluviam nimum & Nivem; propter diversitatem Generalis Constitutionis Mensium.*

(2°.) Vis Aspectuum Particularium impeditur, & absorbetur à Generali Anni Constitutione; quòd fit fortior. Unde fit, ut Menses Hymales, & Pluviosi, nonnunquam ficci sint, etiam sub Aspectibus pluvialibus; propter fortio-
torem resistantiam Generalis Aëris Constitutionis.

De Morbis Epidemicis, & Peste.

I.

Ratio & Experientia suadent ; & Philosophi, Medicique Peritiores ultro fatentur, Vitam, Morbos, ipsamque adeo Mortem, à Corporibus Cælestibus quodammodo dependere.

UT autem ista melius percipiantur, Viâ & Ratione est procedendum, & totius rei summa paulò altius repetenda.

Vis Corporis Vitalis & Plastica, est Calidum quid & Spirituosum, Semini inexistens, quo Fœcundum redditur ; non Ignis (quo nullum nascitur Animal) sed Spiritus, & in Spiritu Natura *Ἀνάλογον τῷ Ἀστρον στοιχείῳ* ; prout divinitus scripsit Aristoteles in Opere admirando de ^a Generatione Animalium. Quibus Verbis diligentissimè pensitandis, Philosophus clarissimè distinguit inter Semen ; & Calidum illud (τὸ θερμὸν) in Semine, quo fœcundum redditur : quod etiam conflare dicit, non tantum ex Spiritu, sed ex Naturâ in Spiritu, quæ sit Elementis quid Divinius, & Astrorum Elemento respondens. Quibus Verbis intelligit, Calorem Cælestem (nam Ignis illi cum sit densior, & fomiti immixtus, depascit, non generat) Solis, reliquorumque ^b Astrorum, quæ in Universo vices Genitoris præstare alibi affirmat.

^b De Generatione Anim.
2.3. ἢ ὅτι
ἡλίου θερμότης καὶ ἡ
τῶν ἄστρον.
& 1.2.
& 4.10.

Et fatentur quidem Medici, qui subtiliùs ista rimati sunt, illud quod in Semine fœcundum est, esse *Θεόπτερον* quid ; Incorporum nimirum, Momento Temporis quasi Contagio quodam fœcunditatem afferens ; Communes rerum Vires, suasque adeo superans, ut non tam propriâ, quàm Divini Opificis virtute agere

agere videatur : quod multis in locis testatur ^a *Harveus* no-
ster, solers & foelix Naturæ Indagator.

Sunt enim *Prima Rerum Principia*, in quantum in Con-
spectum cadunt, exigua admodum, effectibus producendis
longè ignobiliora, disparilisque omninò ab iis Naturæ, &
Conditionis ; ut à Causis Secundis ad Primam, à Terrestri-
bus ad Cœlestia, à Sensibus ad Mentem, eamque Divinam
gradatim evehamur, cujus Virtute omnia agunt, & mode-
rantur. Nam ut demus, quod est in Semine *Θέλειον*, esse
nihil aliud, quàm Subtiliores, Rariores, & pænè Igneas
Sanguinis partes, quas ^b *Spiritus* vocant : at quis qui dili-
gentius rem consideraverit, putaret *Punctum Vitæ saliens*,
minimam illam Ignis scintillulam, & *Visum prorsus fugientem* ;
ab exiguis adeo initiis, & fundamentis modicis, propriâ sua
virtute fabricari posse Domicilium sibi adeò pulchrum &
concinnum ? Non igitur immeritò Causam hujus rei Subli-
miorem, Divinioremque quæsit *Philosophus* : Philosophorum
enim *Vetustissimorum* neminem fuisse putamus, (quod nota-
tum ^c *Dodwello* nostro) qui *Naturæ Phænomena sine Divinio-*
ris Principii, non condentis modò verum etiam moderantis in-
fluxu, nec eo solùm universali, sed cum singulis etiam particu-
lari, explicari posse crediderit. Et qui ^d *Natu-*
ram penitus scrutantur, fassi sunt longè majus
intus latere, quam foris appareat ; intimasque
Rerum Essentias esse quammaxime Spirituosas,
Virtutes potius quam *Substantias*, & agili sub-
tilissimæque *Lucis* Naturæ quamproximè acce-
dere, agerèque Divinâ potius virtute, quam suâ
& Naturali ; istiusmodi saltem, cujus Natura
sit nobis cognita & explorata.

Et certè ^e *Spiritus*, Sanguinis Flos & Fructus ; habent
quid *Astris cognatum & congenerum* : Luminis enim adin-
star momento diffunduntur, & Luce gaudent & refocil-
lantur.

^a De Gene-
rat. Anim.
Exercit.

40, 49, 50,
71. & de
Conceptione
ibid.

^b *Harveus*
de Generat.
Bettus de
ortu San-
guin.

^c *Prolegom.*
Apoleget.
sect. 3.

^d *Plato Sophist.* τὰ φύσει
ἀεὶ ὄντα ποιεῖν θεὸς τε-
χνη. *Aristot.* de Partib.
Animal. 1. 1. vide quo-
que quæ collegit *Cudwor-*
thus in *System. Intellect.*
pag. 150, &c.

Bartholin. De Luce An-
imal. & *Wirdigius* de Me-
dicin. Spirit.

^e *Bettus*
de Ortu
Sanguin.
sect. 9.

^a Conceptus

^a Vide o-
mnino Fe-
deric. Bona-
ventura
de Octim.
Partu.

^b Veltheus
de Generat.
c. p. 5.

^c Cardan.
in locum
Morinus.
^d Lib. 10.

^e De Tri-
gon. Ign.
cap. 10.

^a Conceptus autem Partusque Tempora (ut propius ad institutum nostrum accedamus) Periodis Solis & Lunæ gubernantur & mensurantur: Tempestatesque certas, Animalia sibi ad opus Veneris ideò elegisse videntur, ut à varietate Anni suppleatur ad Generationis actum, quod propriis viribus efficere non poterant: quod in variis Animalium generibus optime ostendit ^b Veltheus.

Ptolemæus acutissimè in hanc rem notavit (Tetrab. 3. 2.) Duo esse Humanæ Generationis Principia; Conceptio nimirum, & Partus, sive Fœtus Exclusio, quam Nativitatem vocant. Conceptum asserit qualitates Corporis, Animique accipere ab illo Cœlorum Schematismo, qui in Conceptionis momento fuerit: at cum illud ignoretur, ista monet esse petenda à tempore quo Fœtus excludatur: quòd similem habeat Cœlorum Constitutionem, cum Momento Conceptionis. Quod verum esse non modò docent ^c Astrologi; sed & Vir Doctus, & Gravis Philosophus ^d Federicus Bonaventura in Tractatu erudito de Partu Octimestri; ubi totum hunc Ptolemæi locum latè expendit, & ad examen revocat: asseritque, Fœtum (postquam maturuerit) vitalem nunquam exire, nisi cum Cœli Facies respondeat primæ Conceptus Constitutioni. Tàm arcta est Συμμετρίαις inter Terrestria & Cœlestia, ut Sublunarium ortus & perfectiones dependeant à συμπαθείαις quæ est inter Similes Cœlorum Schematismos: cujus aliquod quoque indicium est, quod plerumque cognatis eadem sint Constellationes; & hominis natura alacrius excitetur, quoties Planetæ ad ea loca veniunt, quæ nascenti Homini vel oriebantur, vel Solem Lunamve hospitio exceperant; quod agnoscit ^e Keplerus. Quæ non aliter fieri posse putat, quàm per impressionem Characteris, totius positus Cœli, non in Corpus quod crassius est quàm ut recipiat impressiones tam subtiles, sed in ipsas Hominis Facultates Animales. Quamprimum in lucem prodit Infans, incipit alterum Vitæ principium, Tempore quidem posterius, at perfectius, & dignitate

tate nobilius ; cum illud fuerit ^a *Seminis* tantum *Generatio*, hoc autem *Hominis*. Et cum *Fœtus* dum est in utero, non suam, sed *Matris* Vitam vivat ; *Infantis Vita* tunc inchoare est existimanda, cum suas Facultates exerit, *Hominis* proprias, ^b quasque antea edere non potuit. Sed quocunque demum modo ista fiant, *Infans* quamprimum auram Vitalem trahit, Cœlesti luce perfusus, recipit Virtutes & Dispositiones, respondentes *Astrorum Schematismo*, qui in Partûs momento fuerit ; quæ tam altè insident, ut per totum Vitæ tempus maneant, & diversæ sunt in hominibus pro diverso momento ortûs eorum,

^a ἐνελκν
ἰδὲ δὲ γέ-
νεσις ἀν-
θρώπου
ἐνέσπυα-
ται, τὰ ὅ-
τι ἡ ἀν-
θρώπου
Πτοlem. 3 :
2.
^b Cardan.
in locum
& Feder.
Bonavent.

——— *Distat enim, quæ
Sidera te excipiant, nunc primos incipientem
Edere vagitus, & adhuc à Matre rubentem.*

^c Martem in *Horoscopo* audaces facere aiunt ; in octavâ domo ^c *Moritur* morti violentæ obnoxios ; & qui sub *δορυφορέα* Planetarum nascuntur copulari possunt veluti fascino quodam cætus hominum, inquit ^d *Keplerus*. Nam ut demus *Cardanum* mortem suam inediâ accelerâsse, ne artem contumeliæ exponeret, quod asse- ^d *Harman.* rit ^e *Scaliger*, creditumque fuisse affirmat *Thuanus* : certè ta- ^e *Prolegom.* men, ^f *Johannem Maginum* summum Mathematicum, mor- ^f *ad Manil.* tuum fuisse *Infestis Solis* ad Corpus Martis, quos sibi prænov- ^f *Thuan. Hist.* rat, obtutibus ; testatur ejus *Epitaphium*, ab Antonio *Roffeno* ^f *Ricciol.* conditum ; qui & *Ricciolo*, *Almagesti* novi Auctori, asse- ^f *Almag. in* ruit se tunc morbo decumbentem, moriturum ex eo ; sic ^f *Chronic.* enim *Genesin* suam & *Climactericum* annum requirere. ^f *Astron.*

Pico Mirandulano, de *Astrologiâ* triumphanti, in artis suæ vindicias, mortem prædixit *Lucius Bellantius*, ob directionem *Horoscopi* ad Corpus Martis, Anno ætatis suæ 33. & re ipsa illum obiisse Annos totidem natum affirmat ^g *Ricciolus*. Quæ *Cardinali Richelieo*, *Regi Sueciæ*, *Thuano*, & *Gassendo* artem suam impetenti, prædixit ^h *Morinus* ab ipso ^h *Vid. ejus* *pet* *Astrolog.*

peti possint. Nolo enim ego Artis Genethliacæ patrocinium in me suscipere, (in cujus doctis erroribus ut cum *Camdeno* & *Verulamio* loquar, ipse paululum tantum versatus sum) cum multa contineat, prout communiter traditur, vanitatis & mendacii plenissima; nullo verisimilitudinis fundamento innixa; ut videantur potius esse ἀπαλῶνων Δαιμόνων præstigias, quàm Philosophiæ rectæque Rationis Principia; quibus, vel Judice ^a *Cardano*, quantum *Astrologus* adhæret, tan-

^a Aphor. segm. 3. 155.

^b *Prolem.*

Tetrab. 1.

1. & alibi

vide *Nuu-*

dæi Judi-

cium de

Cardano.

^c *Grot. Ep.*

3, 4, 5, 6.

tum verax est: & tamen, ut verum fateamur, Ars ^b ista σοφιστική, quæ tam sæpe à scopo aberrat, non est adeò contemnenda, ac multi viri docti existimant; qui plerumque inexperti & insueti, ad artem hanc impugnandam accedunt. Nam exempla quæ modò retuli, aliæque benè multa, quæ festinans prætermisi, tanti apud me sunt; ut minus mirer, Viros doctos & pios huic arti aliquid operæ dedisse: *Magnumque Thuanum* ^c tantoperè à *Grotio* efflagitasse Viro- rum eruditorum *Horas Fatales*; quas in Historiâ suâ dili- genter adnotavit; quémque imitari, spero, non dedigna- buntur minorum Gentium Historici. Nam minutias Tem- porum in quibus quæque majoris momenti evenerint, scire multum interest; tum ad causas rerum investigandas, tum ad similes casus prævidendos, præcavendosque: nam *Divina*

^d De vitâ

sua, lib. 1.

pag. 7.

Providentiâ factum esse autumat ^d *Thuanus* Vir gravis, pius, & prudens; ut insignes casus sive prudentia insita à *Viris bonis*, sive metu præfago ab obnoxiiis, sive artis suæ peritiâ, siqua est, à Mathematicis, ferè præsignificentur; ne se non

^e *Hippocr.*

Aphor. de

septom.

sect. 6, 7,

8, 9. De

Humor.

sect. 6, 7, 8.

De Aërib.

&c. sect. 1,

2, 25, 30.

& Epidem.

1. sect. 1.

monitos esse causari homines, aut moniti ad ferenda quæcunque erunt, se comparare non possint: quod à *Thuano* diligenter locis suis (quæ à me vitam ejus legente animadversa, nunc me- moriæ non occurrunt) observatum est. Medicinæ Parens ^e *Hippocrates* fatetur *Astronomiam* ad Artem suam quamplu- rimùm conferre: & sæpè monet ut Astrorum ortus & occa- sus, Venti, & diversæ Aëris καταισχύς diligenter obser- ventur, præsertim periculosissima Anni Tempora, utrumque

Solstitium,

Solstitium, & Aequinoctium: & summo cum Judicio Morbos dignosci asserit; ex *Constitutione Generali, & Partiali Cœlestium, & uniuscujusque Regionis.*

Fernelius, Sennertus, alique Medici, qui Hippocratis sui vestigiis insistentes, & magnâ cum laude Antiquorum peritiam æmulantes, *Astronomiam* cum Arte sua conjungere; notârunt *Keisæ Morborum* ab *Astris* dependere: nec *Oppositos* tantum & *Quadratos Aspectus Solis & Lunæ* in Morbis dijudicandis esse efficaces, (nam *Aspectus* hac in re sunt considerandi, non *Dierum numerus*, qui plures aut pauciores esse possint, pro tardiori aut velociori *Lunæ* motu) sed eosdem etiam *Lunæ* appulsus ad reliquos *Planetas*; & quod apprime notandum, ad *Stellas Fixas* quibuscum conjuncta reperiatur inchoante Morbo: quarum, ^a *Hippocrate* teste, magna ^a De Aër. est vis in judicandis Morbis. Docuit me Medicus Sagax & sect. 30.

Exercitatus (quem ut modestiæ ejus parcam, non nomino) acutorum Morborum Crises apud nos rarò perfectas esse; sed cum insigni in pejus humorum commotione; & sæpe lethales. Observavit olim *Aristoteles* referente *Plinio* (*Nat. Hist. 2. 101.*) *Nullum Animal nisi æstu recedente exspirare.* Observatum quoque id fuisse multum in *Gallico Oceano, & in Homine* duntaxat compertum asserit *Plinius*: & usu deprehensum esse in *Maritimo Belgii tractu*, eos qui obeshore paulò Corpore essent, æstu accedente periclitari: qui graciliore & sicco, eodem recedente, affirmat Vir doctus *Harduinus* in *Plinium* suum.

Plinii Fidem approbat & confirmat frequentissima ^b *Caroli* ^b *Histor.* *Pisonis* experientia, qui vix quempiam ex *Brasiliæ Incolis* ^{Brasil. de} (*inter quos diu & cum laude Medicinam exercuit*) interiisse ^{Aère, A-} meminit accrescentibus aquis, æstûque in *Plenilunium* incidente, licet gravissimos paroxysmos tunc fuerint experti; pleròsque autem *Pelago* decresciente extinguî. *Pleno & Novilunio, immò & Quadrantibus singulis, Corpora* manifestas alterationes recipere agnoscit, & dolores exasperari: nec tantum motum *Solis* diurnum, sed & *Lunæ* quoque singulis sex horis mutationes

evidentes suscitare. Immò & Partus excludi pelago decre-
scente ab Obstetricibus observatum fuisse, asserit: quasi inquit
validissimæ hæ influentiæ, & occultæ Cæli qualitates eosdem
effectus nascenti, & denascenti impertiri videantur; & hunc à
Vitæ angustiis, illum à Carcere & Vinculis Uteri materni ab-
solvant.

^a Ptolem.
Tetrab. 1. 3.
Galenus.
ὅτι καὶ τὰ
κλίσεις
αἰσθάνωσιν.

Sed ista, aliâque huc spectantia ^a Iatro Mathematicorum
diligentiæ relinquamus, quorum non solum apud Veteres
Ægyptios magnus olim erat proventus, sed & Græcos quo-
que & Romanos; quod fatetur Galenus, qui probat anti-
quissimis Græciæ Medicis, ipsique Hippocrati, Artem hanc
cognitam fuisse. Quibus intelligimus non illa Artis, ho-
minumque propudia, quos fallè ridet Satyricus;

— Quorum ceu pingua succina tritas
Cernis Ephemeridas.

quique nè edere quempiam sinerent, nisi Astra addicerent;
sed Medicos illos doctos & sagaces qui Medicinæ Astronomiam
adjunxere; quales fuere Hippocrates & Galenus qui non
tantum τὸ Γενεθλιαλογικὸν considerare solebant; sed Cor-
porum Cælestium ^b τὸ Καθολικόν; eorumque ortus & oc-
casus, appulsus ad Medium & Imum Cæli, mutuósque
eorum aspectus & habitudines; quas plurimum valere,
ad Humores Corporum irritandos, Vimque Morbificam

^b Ptolem.
2. 1. Tetr.

^c Hippocrat. commovendam ^c experientia satis testatur.
de dieb.

Critic. & Galenus. Maginus in Galen. & de Astrolog. in Medicin. usu. Semert. Instit. cap. de
Dieb. Critic. Argol. de Dieb. Critic. Eichstad. Feder. Bonavent. de Optim. Parru. & Salmaf.
de Ann. Climatifer.

II.

Morbi Epidemici, ipsaque adeò Pestis, Divinæ Iræ Flagellum, producitur mediantibus Cœlestibus Causis; quas τὸ Θεῶν vocat^a Hippocrates; quo intelligit, istiusmodi positum^a Corporum Cœlestium, unde Morbida Aëris Constitutio nascatur. Quem positum^b vocat τὸ Ἄνω Ἐίδωλον; Phrasi Manilianâ, Cœli Faciem, Cœlûmque supernum.

^a *Prænot.*
sect. 1.
Galen. in
locum.
vid. *Foësi*
œconom.

^b *Hippocr.*
Epidem.
lib. 2. sect.
1. pag. 997.
& *Foësi* in
locum.

Solent quidem *Sacri Scriptores*, *Pietatis incrementum* potissimum respicientes omnia *Deo* tribuere; *Causam* tantum *primam* considerantes: at *Philosophi* *Secundas Rerum Causas* investigantes, eisdem *Effectus* rebus creatis tanquam *Dei Instrumentis* meritò assignant, cum ab illis *immediatè* producantur; *Vi* tamen à *Deo* acceptâ, & ad *Providentiæ* suæ fines determinatâ. Sed ut *Thesis* ista melius percipiatur, tota res altiùs est indaganda. Notandum igitur, maximè communem, & frequentissimam *Morborum Causam* oriri ab *Aëre* quem spiramus; & subitas, magnâsque ejus *Mutationes*, præsertim circa *Cœli Cardines* esse periculosissimas; unde *Medici* post *Hippocratem*, ut suprà notavimus, fatentur *Solstitia* esse periculosa, maximè *Æstivum*; & *Æquinoctium* utrumque, magis verò *Autumnale*: quo tempore *Febrem Quartanam* fere semper ingredi, observavit *Sydenhamus* nostras; *Medicus*, ingenio & scriptis, non minùs quàm peritiâ celebris. Qui insuper fatetur (quocum consentiunt *Medici* peritiores) *Morbos Epidemicos*, ipsamque *Pestem*, oriri à corrupta, aut venenatâ *Aëris dispositione*, occultâ tamen & inexplicabili: agnoscit enim acutus ille & diligens *Naturæ* investigator, *Morbos Epidemicos* esse *Naturâ* & *Essentiâ* valdè diversos, pro diversâ *Aëris constitutione*; & præter illos qui à manifestis *Anni* qualitatibus dependent, reperiri sæpè alios, *Originis incognitæ*, & *occultæ*; nunc *regulares*, & per *Anno-*
rum

^c *Hippocrat.*
de *Flatib.*
pag. 197.
edit *Foë-*
sii.

rum forsan vices redeunt. Cùm autem *Sanitas*, ut acutè notatum ^a *Aristoteli*, consistat in *æqualitate & mediocritate*; necesse est ut quicquid per ^b *Excessum* aut *Defectum*, Corpus de suo *Naturali Statu* deturbet; sit illi noxium. Unde fit, ut *Excessus Caloris aut Frigoris* (quibus *Morbi* præcipuè suam debent originem) *Siccitatis* aut *Humiditatis*; *Statusque* *Aëris Intempestivi & Inconstantes*; Morbos insolitos & graviores inducant. *Mutationes enim Tempestatum Anni potissimum Morbos pariunt*; & *quales sunt Tempestates, tales erunt & Morbi*, inquit Divinus ^c *Senex*.

Excessus Caloris, aut Frigoris, sunt maximè noxii: quia *Calidi Vitalis, & Humidi Radicalis proportionem Naturalem excedunt*; Porosque Corporis nimis laxant, aut *constipant*.

Status Aëris Intempestivi; in quibus ut ^d *Hippocratis* Phrasi utar *ὡγαί* non te habeant *ὡγαίως & ὑπάρχως*; pro solitâ nimirum & regulari Constitutione Partium Anni; sed *Hyems est Veri similis, & Ver Aëstati*, sunt valdè noxii; quia non sunt *Naturales*; διὰ τὸ μὴ εἶναι ἀρὴ ἡγεχθαι, ἀλλὰ ἀνώμαλα γίνεσθαι.

Status demum Inconstantes, & Subitanæ mutationes, sunt *Morbidae*; propter *Cæli Varietatem*; quò fit ut *Autumnus plures opprimat*: *Tempestates enim optimæ, æquales sunt*, inquit ^e *Celsus* post *Hippocratem*, sive *Calidæ, sive Frigidæ*; *pestimæ quæ maximè variant*. Quin & *Aëris Constitutio ἀσάμφωρον*, *Ptolemæo* est *φθαρτικὴ*. *Tetrab. 1. 20.*

Frigida anni Temperies, tam humida quàm sicca, non est *Naturaliter, & per se pestilentialis*, sed tantum per *accidens*: quatenus Corporum jam malè affectorum *Putridus Calor* intenditur ab *Externo Frigore*; quo Pori constipantur, & *Humorum intercutum motus impeditur*; unde fit ut *Vasa Corporum fiant turgida, Sanguisque calidior & tenuior*; quòd à *Centro ad Circumferentiam* ægrè diffundi possit.

^a *Humida*

^a *Humida Tempestas*, modò assidua sit; calorèsq̃ue majores accedant; est *naturaliter*, & per se pestilentialis. Sic ^a Hippoc. Sect. 3. Aphor. 15, 16.

^b *Carbunculi* *Cranòne Thessaliæ* æstate grassabantur; cum sub magnis æstibus, affatim & continenter pluebat. ^b Hippoc. Epidem. lib. 2. Sect. 1.

Calor Intensior, licet non *continuus* & *simplex*, sed per *vices* *rediens*, est *pestilentialis*; sive *Humida* sit *Tempestas*, sive *Sicca*. Status enim ^c ἀτακτοι & *Anomali* sunt valdè noxii; ob *contrariarum qualitatam Vicissitudines* & *pugnam*. ^c Hodges de peste, p. 37.

Excessus autem *Caloris* & *Siccitatis* simul, sunt maximè *pestiferi*; ob *Venenatam* eorum *qualitatem*, quæ potissimùm consistit in *Spiritu Calido* & *Sicco*; nam *Frigida* quæ vocant *Venena*, *Spiritu Calido* gaudent; & *Veneni Humor* est quid illi *accidentale*, & *Vehiculum* potius quàm *Pars*. Nulli enim *fermè Pisces* (ut nec *Herbæ Aquaticæ*) sunt *Venentati*, inquit ^d *Rondeletius*; nisi limosi & amphibii; propter *humiditatem*, quæ *Venenum* cujus *Vis* in *Siccitate* est, diluit: Et *Serpentum Genera* maximè *Pestifera*, maximè *æstuosis locis* gignuntur. ^d De Piscibus.

Veneni autem *Siccum* & *Calidum*, est quid *Spiritibus Animalibus* maximè *contrarium*; quos cum sint *puræ*, *lucidæque* *Naturæ*, *Venenum* quidem *crassius*, & *frigidius*, quasi *Fuligine* obruit, ut sit in *Apoplexiis*: *Subtilius* autem & *Calidius*, *Vi* suâ *dissonâ* & *disproportionatâ* repellit, & dissipat; quo modo *Ignis Culinaris Flamma* *dispar* & *debilior*, à *majori Radium Solarium Vi* repellitur & extinguitur.

Nec dissimili prorsus modo *Pestis* generatur, operaturque; *Tempestatibus* enim impensius *calidis siccisque* præcipuè erumpit, & grassatur: & aut *caligine Aëris æstuosa*, iuffocat & obruit; aut *Sereni Aëris caloribus* *Subtilioribus*, *Sulphureis*que, *Spiritus Animales* dissipat. Talis *Aëris Status* Πνυγμός dicitur ^e *Hippocrati*; qualem sensit *Londinum* An. 1665, à *Junii* die quarto ad septimum; & est maximè *Pestilentialis*; præcipuè cum *Cælum* est *nubilosum*, & *minax*, nec tamen *Imbres* decidunt, ob *resistentiam* *causarum* quæ *sicci-* ^e Epidem. 3. Sect. 3. vide Foesium in Illust. 206.

siccitatem producant ; quâ contrariarum qualitatum oppositione & luctâ Spiritus & Humores mirè exagitantur, fitque Constitutio Aëris Naturali Sanguinis, Spirituumque *negotiorum* inimica ; qui continuam siccitatem & calores non patiuntur, sed irrorari gaudent.

^a Aristot. de Generat. Animal.
4. 10. & ὅτι διαφύονται καὶ ψυχῆς
παύσει οὐκ ἔστιν ἡ φύσις πρὸς τὴν
τῆς ψυχῆς μετὰ δὲ τῶν τῶν
τῶν φύσεως. Vide Aristot. de
Longavit. & Brevit. Vita, & de
Senectute.

Cum enim Vita consistat in Calido ^a & Humido Moderato ; proculdubio illæ Aëris, Cœliq; Constitutiones, in quibus qualitates istæ sunt immoderatæ, vitæ contrariæ sunt & inimicæ ; necnon & illi forsân Lucis, Radiorumque ictus & verbera, quæ Spiritus (cognatæ cum Luce Naturæ) dispari

conjectu laceffunt, aut motu nimis violento distrahunt & dissipant : Unde Mors sequitur, consumptis aut extinctis Spiritibus, à quibus Vita, Sanguinisque Motus. Certè fa-

^b De Fundam. Astrol. Certior. Thef. 67. Harmonic. p. 168. Introduc. in Ephem. An. 1617. cap. 3.

teretur vel ipse ^b Keplerus Dies crebris Aspectibus infestis ; morbos ciere in Subjectis idoneis, & jam ægrotantibus difficiliore esse ; & in Morbis Epidemicis plures tempore validiorum Aspectuum decumbere & mori. Immo

(quod suo loco erat monendum) totum Crisium negotium, rem cum primis miram & observatione dignam, à Lunæ reditu & configuratione cum Planetis dependere asserit, frustra que alibi quæri Stimuli enim Astrorum, fortes præsertim, & inusitati, efficaciter Naturam Sublunarem excitant, & impetunt.

Cum Doctrinâ autem superiùs tradita consentiunt omnium Gentium Annales ; qui notârunt (utinam religiosiùs) Morbos Epidemicos grassari sub istiusmodi Constitutionibus. Sic ^c Hippocrates notat alicubi Pestem esse Νέσθημα

^c Epidem.
2. Sect. 1, 3. & lib. 1.
Sect. 3 pag. 950.

ὡς ἐστὶν Morbum Æstivum nimirum & Autumnalem ; Febresque ardentes maximè fieri ἐν τῇ αὐτῇ ἀρχῇ. Perinthi multos Febribus Epidemicis laborasse narrat, post Ver & Æstatem valdè siccam : & post Frigidam Hyemis, Veris & Æstatis

Con-

Constitutionem, cum *siccitate* conjunctam; Caloribus cum *Sirio* tandem ortis, nec pluviam interim cadente; *Autumnus* erat valdè lethalis; & frequentes in *Thaso* *Febres* accendebantur. Immò *Pestilentialem* Annum, ^a qui *Pluvius* esset; præcesserant *Siccitates* justò majores; & *Autumnus* licet *pluvius*, ^a Epidem. 3. sect. 3. p. 1081. erat *obscurus* tamen & *nebulosus*; quod *caloris* indicium; & *Æstas* erat *calida*, & *πνίγα μεγάλη*. ^b Annus quoque ^b Hodges de Peste. Sydenham de Morb. Epidem. 1665. apud nos *Londinenses* proximè *pestilentialis*, erat maximam partem *siccus* & *nebulosus*: & *Æstatem* *calidam* & *siccam*, præcesserat *Bruma* *intempestivè* *rigens*, & *Ver* *præcox*. Nec dissimilis erat *Καλάρις λοιμώδης* *Pestis* quæ ab An. 1635. ad 1637. totum *Belgium*, maximamque *Germaniæ* partem peragravit; quam descripsit Medicus peritissimus accuratissimusque, *Diemerbrochius* in luculento *Tractatu de Peste*: quo agnoscit *Jovem Martemque* concurrissè 27 Sept. An. 1635. & *Martem Saturno* junctum fuisse Oct. 20. sequentis Anni; eoque Tempore *Pestem* aliis in locis sæviissè; licet *Noviomagi*, fomite jam deficiente, in declinatione esset.

III.

Constitutio Aëris Epidemica & *Λοιμώδης*; fit maximè ab *Aspectibus* sive *Habitudinibus* *Trium Superiorum Planetarum* inter se; & etiam cum *Inferioribus*; in *Signis* *Æstivis*, & *Calidioribus*; præcipue *Tropicis* & *Æquinoctialibus*: & à *Tarditate*, *Statione*, & *Retrogradatione Planetarum*; modò debite distribuuntur, immediato Ordine incedant, nec *Hiatu* nimis amplo à se invicem disjungantur. Sub ipsum enim *Aspectuum istorum Punctum*, *Pestes* suam *απλω* attingunt; istis conditionibus positis erumpunt; & redeuntibus redeunt.

Per Aspectus Conjunctiones, & Oppositiones præcipuè intelligimus : quibus & Quadrati, præsertim Superiorum Planetarum, sunt accensendi ; qui hac in re non levis sunt momenti. Nec Partiles tantum, sed & Platicos Aspectus hic intelligimus ; nam Planetæ, quod sæpè jam monuimus, ad magnam distantiam operantur, præsertim Superiores ; quod sub Aspectus nomine veniat, necne, non multum interest.

Nec refert utrum in eodem Signo concurrant, aut oppositis opponantur Planetæ ; modò sint intra Sphæram Activitatis suæ, quam ad Triginta graduum distantiam protendere non veriti sumus. Vid. suprâ pag. 29. Aphor. 9. & pag. 62, 64.

Et hinc est quod sub Saturno & Jove, Pestes erumpant sæpè, dum sint in Signis præcedentibus, vel subsequenter Partilem eorum Conjunctionem.

Iste Aphorismus, quo nihil verius unquam è Tripode erat prolatum, est diligentissimè considerandus : cum innitatur multiplici Observationi è *Pestium Historiis*, & *Mortualibus Regestis* petitæ.

Tropicorum autem Æquinoctiorumque tanta est in Morbis Vis ; ut Medicus sagax observaverit, paucos Apoplexiâ Sideratos fuisse ; nisi Planetâ aliquo existente in Signo Cardinali, ipso decubitûs tempore.

Nec Pestes tantum producit talis Cœli Constitutio, sed & Cometas, Terræ-motus, Inundationes, Tempestates graves & id genus reliqua : quæ utut aliter inter se dissident, causis tamen & origine conjunguntur.

Ut autem hujus Aphorismi Veritas clarius pateat, rem totam in partes deducere conabor,

(1°) Tem-

(1°) Tempestatum Morbidarum Vis auge-
tur ab Aspectibus *Solis* & ^a *Martis*, & à Con-
junctionibus *Martis* & *Veneris*, præsertim si re-
petantur bis aut ter ejusdem Anni spatio: &
^b *Mercurius* interim non longè à *Marte* distet.
Quammaximè autem est notandum, quòd *Peste*, aut
Morbo aliquo Epidemico sæviante, crescere soleat
Visejus, aliquando etiam in *Hybernis* mensibus,
sub repetitis præcipuè, hujus Aspectus vicibus.

Sæviante enim apud nos *Peste*, Anno 1665. crevit defun-
ctorum numerus *Julii* 17. ad Mille Funera ob hunc Aspe-
ctum; & *Augusti* 29. ad sex Millia ob iteratum eorum
concursum.

(2°) Aspectus *Solis* & *Mercurii*; & *Mercurii*, cum *Mar-
te*, Ægrorum corpora commovent & irritant. *Mercurius*
etiam vicinitate suâ, Vim Pestilentialem *Martis* & *Veneris*
augere videtur.

(3°) Aspectus *Saturni* aut *Jovis* cum *Inferioribus*, præ-
sertim circa *Tropicos* & *Æquinoctia*, concurrunt ad produ-
cendos, augendosque Morbos *Epidemicos*. *Saturnus* autem
in *Aquario*, oppositus *Inferioribus* Planetis in *Leone* degenti-
bus; est Stella nocens. Crebri enim & mortiferi Morbi in
Angliâ, Anno 1521; *Pestis atrox Romæ* Mense *Julii* Anni
1522; & *Novus Morbus Lunenburgensis*, Mensibus *Junii*,
& *Julii* Anni 1580, ab isto positu vires accepere. Istorum
autem Morborum, aliorumque complurium Vim augebant,
Aspectus etiam *Jovis*, cum *Inferioribus*; ut cuilibet Morbo-
rum *Epidemicorum* Historiam consulenti liquidò patebit.
Jupiter enim (sit licet *Astrologis ἀγαδοποιός*) conjunctus,
aut oppositus *Inferioribus*, præsertim in locis Cæli violen-
tioribus, est valdè noxius, & maleficus.

^a ἡ ὁμοίαν (*Marti*) ἔχοντα
φύσιν—ποιῶντα ἡ διαστάντων
οὐρανίων, καὶ ἀσύμφορον.
Ptolem. Tetrab. 1. 20. &
2. 9.

^b Ptolem. 2. 9. νοσημάτων
ἐξῆς ἀίτη, καὶ ἀμ-
νηστικῶν ὁπτημασιῶν καὶ
βήχας, καὶ αἱματὶ ἀνα-
γνώσας, καὶ φθίσεις ἀποτε-
λεῖται.

(4°) Aspectus autem mutui *Trium Superiorum Planetarum* sunt Causa præcipua *Morborum Epidemicorum*; quod singulos eorum percurrendo ostendere conabor, manifestiora quæque Exempla ob oculos ponens.

♄ ♂

I.

^a Ptolem. *Aspectus* ^a Saturni & Martis sunt noxii: sunt enim malefici, ob hujus nimiam siccitatem, illius autem Frigus immodicum.

Anno 1557. Catarrhus Pestilentialis per totam Europam. Valles. in Hippocr. Prognost. pag. 99. Forest. Observat. 9. l. 6. 8 ♄ ♂ in ♋. ♂ Tardus, & Retrogradus; Mense Julii iterum opponuntur in ♋.

Anno 1566. Morbus Hungaricus Mundum intrabat. Diemerbr. de Peste, pag. 22. ♄ ♄ ♂ in ♌ in ipsa mediâ æstate Jun. 23.

An. 1570. Pestis truculenta totam Italiam invasit. Kircher. de Peste. ♄ ♄ ♂ in Spicâ Virginis mense Julii. Iste autem annus erat nebulosus & pluvius, cælo calido humidoque. Ballon. Epidem.

An. 1577. Bruno Gallicus, sive nova Moraviæ lues. Diemerbr. pag. 22. 8 ♄ ♂ circa Tropicos, Maii 28.

An.

An. 1591. *Pestis & Fames*. Kircher. 8 h ♂ in π 23. qui iterum etiam opponebantur in *Signis Tropicis Septembr. 17.*

An. 1607. *Tempestas Pestilentialis Londini*; quin & *Mari* quoque *Morbida*; prout testantur *Nautarum* nostratium *Diaria* apud *Purchasium*. 8 h ♂ mense *Junii* in *Tropicis*.

An. 1625. *Dira Pestis Londini* 8 h ♂ in α \approx .

An. 1636. *Pestis Londini*. Septimanis istis *Septembris* & *Octobris* quibus maximus erat *Defunctorum Census*; *Mars* & *Saturnus* plasticè opponebantur.

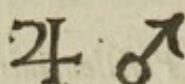
An. 1637. *Epidemici Morbi Londini*; *Pestis Constantinopoli Julii 11.* 8 h ♂ in *Tropicis*. Versabatur etiam & *Mars*, *Tardus* plerumque, per magnam partem *Junii* & *Augusti*, & toto mense *Julio*, in locis haud multum à *Tropicà* altitudine distantibus.

An. 1640. *Pestis Londini*. *Septembri* cum *Pestis* maximè grassabatur, *Saturnus* & *Mars* conjungebantur in *Aquario*. Mensibusque præcedentibus, *Mars Tardum Saturni motum* æmulabatur.

An. 1661. *Londini Morbida Tempestas*. 8 h ♂ *Jan. 26*; *Marsque* tardo motu means, diu *Saturno* adhæsit.

An. 1665. 8 h ♂ in *Tropic.* mense *Julii*, censum auxit.

II.

Nec minus noxii sunt Aspectus Jovis & Martis; quantumcunque celebris fuerit^a Jupiter apud Astrologos ob Sanitatem, & Aëris Unęciat.

^a Ptolem.
Tetrab. 1.
5. & 2. 9.

A Nn. 1528. *Morbus sudorificus in Angliā. Jupiter & Mars ex utrōque latere Solstitii Œstivi, positu minaci & morbifico.*

An. 1569. *Pestilentia Londini. 8 4 ♂ ☉ in Tropic. & ☐ h ♀ ♂.*

An. 1576. *Dira Pestis Venetiis & Patavii, à Mense Maio ad Januarium. Forestus. h ♂ in Tropic. ♀ Saturno Tardior: mox succedit 8 4 ♂.*

An. 1580. *Morbus Epidemicus ex Catarrho præcipiti in Pectus delabente, pervasit totam Europam. Calvisius ex Chytræo. Siciliam invasit Mense Julio, post iteratam oppositionem Jovis & Mercurii: qui cum est Retrogradus, & Tardus, majores Martis Vires æmulatur. Sequentibus mensibus latè grassabatur, Sole & Mercurio Tropicum Œstivum occupantibus, Venere in Leone existente: Jove & Marte ad Oppositionem nitentibus. Mense Augusti Venetias & Constantinopolin invasit, & per maximam Europæ partem usque ad Decembrem grassabatur: propter iteratas & repetitas Oppositiones Jovis & Martis; qui tardo & Retrogrado motu means, per totos ipsos menses Jovis Oppositione hostili irritabatur. Nihil hoc Exemplo illustrius.*

An. 1607.

An. 1607. *Pestis Londini*. Mensibus Septembris, & Octobris Morbi $\alpha\chi\mu\eta$, propter *Oppositionem Jovis & Martis* in Signis *Æquinoctialibus*.

An. 1625. *Pestis αχμη Londini*, mense *Augusti*; quando *Jupiter & Mars* modico tantum intervallo à seinvicem distabant in Signis *Æquinoctialibus*. Exemplum *luciferum*.

An 1646. *Pestis Londini*. & h̄ ̄ mense *Junii*. Sequentibus Mensibus *Jupiter & Mars*, quā *Tardo* motu, quā *Retrogrado*, intrā *Vis Hostilis* terminos fuere.

III.

h 4

Aspectus mutui Supremorum Planetarum, sunt maximè malefici, & noxii: eorūque *Conjunctiones & Oppositiones* sunt valdè pestilenciales; præsertim cum ab *Aspectu aliquo* complicato *Martis* afficiantur.

AN. 1603. *pestis Londini*. & h̄ 4 in ̄ 10. circa *Natalem Domini*; per aliquot autem *Menses* præcedentes, erant intra limites *Vis Hostilis*.

An. 1623. *Dira lues Londini*. & h̄ 4 in ̄ ̄.

Nè nimius essem, plura *Exempla* hic non suggero; reliqua peti possint, ex libro ejusdem Argumenti, *Anglicano Sermone* conscripto, cui *Titulus Astro-Meteorologica*.

Aspectus autem *Supremorum Planetarum*, ideo videntur esse maximè noxii; quòd à seinvicem ægrè disjungantur; sed quā *Tardo*, quā *Retrogrado* motu, sæpè congregiantur, sibi

sibi que occurrant ; & per aliquot Annorum Spatium intra Activitatis suæ Sphæram permaneant : ita ut Civitates majores per quatuor pænè annos non sint à Peste prorsus immunes.

^a Hippoc.
de Flatib.
pag. 297.

Quo diuturno temporis spatio, vis eorum unita sæpius Aëri impressa, Statum ejus naturalem pervertit, eumque impressionibus Spiritus, sanguinemque ultra modum commovent, & irritant ; adeo ut Corpora nostra non minus putrescant, quàm Caro diu Aëri Calido exposita putris fiat, & fætida.

IV.

Quando Jupiter & Mars, ab utroque Aequinoctiali Puncto, velut in Aequilibrio sunt positi ; & nunc paulatim ab illis recedant, mox verò accedant ; reliquis interim Planetis Signa Aestiva debite occupantibus ; tunc (nisi Deus Moderator Cælorum omen avertat, quod peccatis nostris obstantibus, raro fit) Dira Pests merito est expectanda. Duobus enim Superiorum, Horizontem in Aequinoctialibus Punctis utrinque quasi obsidentibus, claudentibusque ; totius Hemisphærii Calor irritatur, & continetur ; totusque interceptus Semicirculus immodicè fervet.

Hujus Rei Testimonium evidentissimum præbet Annus 1625 ; cum sub istiusmodi positu, moriebantur Londini plusquàm quinquaginta quatuor Hominum Millia.

Discite Justitiam moniti ———

V.

*Quilibet ferè Viceſimus^a Annus apud nos eſt valdè noxiuſ, ſi non peſtilentialis; propter Conjunctionem Saturni & Jo-
vis. Et quilibet ferè Decimus Annus, eſt Morbis Ma-
lignis obnoxius, aut Cometis, & Terræ Motibus, hic aut
apud exterarum gentes; propter Oppositionem eorundem Pla-
netarum. Plerique demum Anni Morbis inuſitationibus ſca-
tent, & frequenter Malignis, & Epidemicis; propter
Conjunctiones & Oppositiones Martis cum Superioribus
Planetis.*

^a Hodges
de Peſte
pag. 3.
Sydenham
de Morbis
Epidem.
pag. 20.

Siquis Peſtium, Morborumque Epidemicorum Hiſtorias
diligenter conſideraverit, hujus Aphoriſmi veritatem
facillime perſpiciet; interim conſulat Lector Johannis Goad
Aſtro-Meteorologica; lib. 3. cap. 3. ſub. ſin.

VI.

*Morbi Epidemici, Peſtēsque, non ſemper ſub iſtis Aſpectibus
erumpunt, nedum ſæviunt, aut graſſantur; vel quia Malig-
nitas eorum reprimitur Frigore Hyemis, aut mitiori Statu
Tempeſtatis, in quam incidunt: aut ob Hiatum ampliorem
inter reliquos Planetas, defectumque debitæ eorum Diſtri-
butionis; quæ eſt frequentiffima Cauſa immediata, quâ Di-
vina Bonitas (rebus ab æterno ſapienter præviſis, ordina-
tiſque) horum Aſpectuum Malitiam coercere ſoleat.*

*Immodicus enim Calor, unde Peſtium Venenum, iſtiusmodi
Circumſtantiis quæ^b Frigus augent, reprimitur.*

^b Vid. Su-
prâ Aph.
13.

Nonnullas Regiones Peſtem non ſentire tradunt; alias
autem ſæpiſſimè, ob nimios calores, & putridas exha-
lationes; has Magiſtratum Medicorumque Cura, aut Soli in-
doles

^a Prosper.
Alpin. de
Medic. Æ-
gypt. Boyle
de Salubr.
et Insalubr.
Aëris.

doles *αεροφολακτική*; illas Venti Salutares continuò perflantes à Peste immunes præstitère, aut liberarunt; ut *Etesiacæ*^a, *Cayrum Ægyptiorum*. Pestis enim non inficit, nedum serpit, nisi sit debita Veneni mora; non minus quam apta Corporum Dispositio, & qualitatis contagiosæ certa pars & portio, debitæque applicatio. Præter autem Modos *Naturales* jam recensitos; alii quoque sunt *extraordinarii* aut *supernaturales*, quibus Pestem Mortalium capitibus imminentem propulsat Misericors Deus; quod *Piis Philosophis* considerandum relinquo; præsertim Nobilissimo *Boylío* Philosophiæ apud nos *Statori*; & *Dei*, non minus quam *Naturæ consiliorum* participi; quem vide in Tractatu de *Naturæ Notione hætenus receptâ*. Totam autem Doctrinam hætenus traditam, manifestiorem reddere conabimur, uno aut altero Exemplo, petito ex Gentis nostræ Annalibus; & *Mortalibus Regestis* Civitatis Londinensis, à *Johanne Bell*, haud ita pridem editis.

Anno 1608. Mense *Maii*, Sex Pestis interemit, post conjunctionem Saturni & Martis; *Saturno* tunc *Retrogrado*, & *Marte Tardissimo* existente.

Mense *Junii* crescit defunctorum numerus, Tropico *Canceri* jam occupato à *Mercurio* & *Sole*, quibus superioris Mensis *Hiatus* suppletur; *Saturno*, *Retrogrado* motu adversum *Capricorni* Signum peragrans; & *Marte Stationario*, *Aquarium* tenente; quo pacto non tantum *Taurus*, *Gemini*, & *Cancer* recto & immediato ordine occupantur, sed & *Leonis* Signum proximè succedens obliquo *Martis* intuitu afficitur; quod non levis, ut superius diximus, est momenti.

Julio plures intereunt, non obstante *Hiatu* in *Geminis*; *Sole*, *Mercurio*, & *Venere*, jam opponentibus *Saturnum Retrogradum*

trogradum, Martémque Stationarium. Saturno existente circa Capricorni gradus valde noxios.

Augusto etiam crescit census. ♃ ♄ ♀ ☿ ☽ ☿ Sol, Venus & Mercurius Leonem transeuntes, afficiebantur oppositis hostilibusque Martis Radiis.

Septembri maximus erat defunctorum numerus; ♄ ☿ ♀ Tridissimis, ♃ ☿ & ☽ ♀ in Equinoctio existentibus. Toto autem Octobri census non multum decrevit, ob ☿ ♃ ☽ ☽.

Novembri etiam sævit Pests, tribus Planetis Existentibus in Sagittario; & Mercurio die 23 Tropicum Capricorni occupante; Saturno interim existente circa ultimos ejus gradus, eosque noxios. ♄ ♃ ♀ erant Tardi, ♃ ☿ & ♀ ad Retrogrationem tendebant.

Decembri quoque Pests non penitus resedit; Marte Equinoctium tenente, & Mercurio circa Tropicum Retrogrado.

Notandum autem est 1. Ordinem Signorum hoc Anno sæpè interruptum fuisse; unde Pests vires sunt imminutæ. 2. Hebdomade ultimâ Septembris, à die nimirum 22, ad diem 29, Luna transiens ab Æstivo Tropico ad Equinoctium, opponebatur infaustis Radiis Saturni & Martis; quod non minima causa cur Census tantoperè excreverit.

Anno 1625.

*Talis erat Cæli Σχηματισμός, & sic per singulos
Menses se habuit maximus Libitinæ Censûs.*

Jan. 24.	♊ 14. ☉.	♋ 1. ♀	♌ 16. ♀	♍ 0. ♂	♎ 0. ♂	♏ 14. ♂	Peste interem- ptorum numerus.
Feb. 23.	♐ 4. ♂	♑ 27. ♂	♒ 8. ♀	♓ 13. ☉	♈ 27. ♂	♉ 21. ♀	
Mart. 24.	♊ 24. ♂	♋ 25. ♂	♌ 23. ♂	♍ 17. ♀	♎ 13. ☉	♏ 25. ♀	
April 23.	♐ 11. ♀	♑ 12. ☉	♒ 27. ♀	♓ 25. ♂	♈ 14. ♂	♉ 21. ♂	25.
Maii 24.	♊ 12. ☉	♋ 4. ♀	♌ 22. ♀	♍ 26. ♂	♎ 21. ♂	♏ 3. ♂	71.
Jun. 23.	♐ 5. ♀	♑ 11. ☉	♒ 27. ♀	♓ 28. ♂	♈ 23. ♂	♉ 20. ♂	239.
Julii 24.	♊ 13. ♀	♋ 25. ♀	♌ 10. ☉	♍ 2. ♂	♎ 28. ♂	♏ 0. ♂	1819.
Aug. 24.	♐ 26. ♀	♑ 6. ♂	♒ 10. ☉	♓ 21. ♀	♈ 29. ♂	♉ 4. ♂	4218.
Sept. 23.	♋ 24. ♀	♌ 10. ♂	♍ 21. ♂	♎ 9. ☉	♏ 10. ♂	♐ 4. ♀	1551.
Oct. 24.	♍ 13. ♂	♎ 28. ♀	♏ 22. ♂	♐ 17. ♂	♑ 28. ♀	♒ 10. ☉	131.
Nov. 23.	♍ 15. ♂	♎ 23. ♂	♏ 2. ♂	♐ 4. ♀	♑ 29. ♀	♒ 11. ☉	27.
Dec. 24.	♍ 15. ♂	♎ 27. ♂	♏ 18. ♂	♐ 12. ♀	♑ 12. ☉	♒ 22. ♀	1.

Mense

Mense *Januarii* erupit *Pestis*; *Februario* quinque inter-
emit; tribus Superioribus tria Signa *Æstiva* & noxia occu-
pantibus: *Marte* *Cancrum* *Oppositis* Radiis tenente; *Satur-*
no Leonem, & *Jove Virginem* occupante.

Mense *Martio* 8. in loco noxio; 11. St. 4. 8. & 2. Tardi.
11. in *Leone* degit Signo furente, 4. in Signo immediatè
succedente eoque *Æstivo*; & 8. per *Oppositionem* Radios
Medios inter utrūque jaculatur; unde istius Mensis in-
tempestivus Calor & Siccitas.

Aprili quidem est *Hiatus* in *Cancro* & *Mercurius* est ve-
lox: *Saturni* tamen *Statio*, & *Jovis Martisque* *Tarditas* ca-
lores augent.

Mense *Mai* Ordo Planetarum est continuus, nec interrup-
tus; *Venus* & *Mercurius* *Cancrum* occupant; *Oppositio*
Saturni & *Martis* nuper elapsa; & *Mars* opponit gradus
medios inter *Saturnum* & *Jovem*. Tres *Superiores* sunt Tardi,
Mercurius non admodum velox, *Venus* quammaximè tardi-
grada; & *Gemini*, *Cancer*, *Leo*, & *Virgo*, quatuor Signa prin-
cipalia & maximæ virtutis jam occupantur.

Mense *Junio* *Sol* *Tropicum* occupat; *Mercurius* diu in
Cancro hæret; nunc Stans, nunc Tardissimè means, nunc
Retrogradatione idem spatium remetiens: *Venus* interim
Stationaria ultimam *Cancri* Decadem tenet, dum *Mercu-*
rius versus *Tropicum* recedens *Solis* calores auget. Ordo
Planetarum est continuus, *Jupiter* non procul ab *Æquinoctio*
versatur; *Marsque* ad ejus *Oppositionem* tendit.

Mense *Julio*, Ordo Planetarum est continuus, spa-
tium inter *Tropicum Cancri*, & *Æquinoctium Autumnale*
complectens, cui *Mars* opponitur. Duo Planetæ *Cancrum*
obtinent,

obtinent, bini itidem *Virginem*, dum *Sol* ardentem *Leonem* occupat. Hoc igitur Mense crevit *Libitinæ Cens*us ad Funera plusquam duo Millia; Peste auctâ oppositis *Jovis*, *Martis*que Radiis.

Mense *Augusti*, *Jupiter* *Æquinoctium* *Libræ* occupat; *Marte* interim oppositum *Arietis* tenente, & inter *Punctum* *Æquinoctiale* fluctuante. Reliqui Planetæ *Æstiva* *Signa* tenent; *Venus* admodum *Tarda* in *Cancro* hæret; quem per quinque plus minus Menses occupaverat. Ordo *Planetarum* continuus; *Sol* & *Mercurius* *Leonem* tenent usque ad fatalem *Hebdomadem*; quâ ob causas modò recensitas, crevit *Census* ad plusquam quatuor Millia Funerum.

Mense *Septembri*, Pestis, licet mitius, grassabatur; Causis Cœlestibus non eundem quidem usquequaque positum servantibus; *Sole* tamen & *Mercurio*, à conjunctis *Jovis*, oppositisque *Martis* Aspectibus irritatis; unde non minima Morbi Vis.

Postmodum, *Sole* Declinante, reliquisque Planetis *Æstiva* *Signa* deferentibus, Deo miserante, decrevit Pestis.

Annus 1665.

KATAΣΤΑΣΙΣ ΛΟΙΜΩΔΗΣ Londini.

Pestem hanc strictim, & breviter attingemus; quod ex antedictis ratio ejus peti possit.

Mensibus *Maii*, *Junii*, & *Julii*, erat *Tropica* *Oppositio* *Saturni*, *Veneris*, & *Mercurii*, quæ *Statione* & *Retrogradatione* diu duravit, & repetitis vicibus celebrabatur. Sub Medium *Julii* erat *Oppositio* *Saturni* & *Martis*, & excrevit *Census* ad mille Funera.

Funera. Marte postmodum ad Oppositionem cum Jove tendente, hebdomadatim crevit defunctorum numerus; ipsoque Tempore quo partiliter opponebantur, Effectu Causam monstrante, Pests ad *απλω* pervenit: & posterâ Hebdomade, aliquot pæne millibus decrevit Census; quod Aspectus in Recessu post congressum sit debiliior, quàm in Accessu. Marte tandem Leonis Signum calidum, furénsque deferente: & longius à Jove disjuncto, Dei misericordiâ, contabuit Pests.

VII.

Observavit^a Ptolemæus, quædam Zodiaci Loca, esse *φθαρτικὰ* & *λοιμικὰ*, quod etiam Recentiorum Experientia con^a Tetrah.
firmat; idque præcipuè forsan, quod sint *Calida*: nam quæ 2. 12.
Frigida sunt; non per se, sed Calidi mixturâ contrariâ; Noxia fieri videntur.

PAtet Pestem præcipuè grassari in Mensibus *calidioribus*; Planetis positis, in *Cancro*, *Leone*, *Virgine*, & *Librà*, quæ est *Ariete* magis noxia; forsan, ut monuimus, propter Crebriores Stellas.

Rarò erumpit Pests Sole posito in *Ariete*, aut *Tauro*, nisi per accidens: & Virus ejus decrescere solet, cum Sol *Scorpium*, aut *Sagittarium* ingreditur.

Non autem omnes Constitutiones Aëris *intensius Calidæ*, sunt *pestiferæ* & *noxia*: sed illæ maxime in quibus est quasi Pugna & Lucta inter *Crudas* sive *Frigidas*, & *Calidiores* Aëris particulas; ab Astris *Calidis*, *Frigidisque* in Aërem evectas: quorum *Frigus* (si Astrologica^b Firmici Philosophia sit admittenda) *fomento alieni ardoris incalcescit*. Sed utcunque^b 1. 2.
dum hoc fuerit; constat Astra non ejusdem esse naturæ; sive denominationes diversas sortiantur, non ab *innato Frigore*, sed à remissioribus, intensioribusve *Caloris* gradibus; aut (quod putat, *Medicus Doctus*, & sæpè laudatus) à
Calidis

Calidis Frigidisque quas evehunt particulis; diversos enim Planetas diversas particulas attrahere, non minus improbabile est; quam Plantas, Herbásque, Succos adeò diversos: nisi tandem dicamus, (quod non prorsus impossibile est) Astra diversi generis Effluvia emittere; Frigida & Calida, Venenata, non minus quam Salutaria.

Gradus Zodiaci Φθαρτιδι, sive Λοιμυγι.

Υ	≈	P	ROPTER <i>Æquinoctium</i> est calidus; præcipuè in <i>Librà</i> .
Ο	Ο		
	4		Culminat <i>Coma Berenices</i> : Naturæ 11 ♀.
	10		Tres in <i>Helice</i> , & <i>Virgine</i> culminant.
	19		Calores. <i>Spica Virginis</i> culminat; & duæ Stellæ secundæ Magnitudinis, una in <i>Helice</i> , altera in <i>Centauro</i> .
	25		Calidus, & Fulgurat. Opponit <i>Nodum</i> , Naturæ 4 ♀.
	22, ad fin.		Nebulosi, & noxii præcipuè ob oppositum <i>Nodum</i> .
♄	♄		
	Ο, ad 2.		Ejusdem pænè naturæ cum fine <i>Libræ</i> .
	7, ad 13.		Nebulosi, pluvii cum nebulâ.
ΙΟ	ΙΟ		Opponit <i>Lancem Australem</i> , secundæ Magnitudinis: Naturæ 4 ♀. Est autem <i>Stella ancipitis naturæ</i> : nam cum opponitur, nunc Frigus & Serenitatem inducit, nunc Fulmen cum Grandine, ex qua contrarietate, ut monuimus, oritur præcipuè <i>Aëris Venenum</i> .
	20, ad 22.		<i>gradus sicci, crudi, & noxii.</i>
	23, ad fin.		<i>Sicci, & noxii, propter Pleiadas. Scorpionum Venenatum esse dicunt Astrologi: quem Sydus acre & frigidum esse cognovimus,</i>

- vimus ; & Aërem jam calefactum mixturâ contrariæ qualitatis inficere.
- II 7
0, ad 3. *Calor inæqualis.* Opponunt *Hyadas*, & nonnullas in *Perseo* : & duæ Stellæ in grad. 2, 3. versantur juxta *Cor Scorpïi*, naturæ 7 4, quæ cum sint contrariæ naturæ ; *αυξησις*, noxios edunt effectus.
- 4 *Cor Scorpïi* est Stella Cruda ; *pruinosa* Hyeme, *Æstate* autem *sicca*, *nebulosa*, faciens *Vredinem* : Antiquis est Pestilentialis, nec immerito ; ejusque naturæ accedunt *Perseus* & *Aldebaran*.
- 5, ad 15. *Sicci & noxii.* Cum gradibus istis ex parte *Geminorum* culminant crebræ Stellæ : quæ ob numerum & verticitatem in *Geminis* sunt noxiæ ; & ob oppositionem, in *Sagittario*.
- 15 16. *Calor, & siccitas.* Multæ hic in *Geminis*, *Ophiucho* oppositæ ; *Rigel*, *Capella*, aliæque Stellæ hic culminant.
- 17 18. *Valdè calidi & pluviosi gradus* ; qui noxii fiunt, cum eorum Humiditas, à contrariis causis cohibeatur.
- 19, ad fin. *Maximam partem sicci & calidi* ; propter crebras Stellas cum gradibus istis conjunctas, eisque oppositas.
- 9 10
1, ad 13. *Tropicus* uterque tam *Hyemalis*, quàm *Æstivus*, *Hippocrati* est noxius.
- Sicci maximam partem, & calore accedente, noxii.* Sunt enim quamplurimæ è Stellis quæ in istis gradibus ponuntur, naturæ h 4 ; quorum Frigus, præsertim cum à Calore irritatur est noxium.

- ☿ vs Cum Septimo gradu culminat *Sirius*, Stella
 ardens & noxia.
 9, 10, 11. *Nebulosi ☿ calidi.*
 12, ad 18. *Calores, ☿ Humiditas benigna*; at Humore
 coercito, *Aër πυρρός & noxius*. Gradus
 octavus jacet inter *Castorem & Pollucem*
 culminantes.
 à 23, ad 28. *Calidi & maximè noxii, qui in Cancro.*
 ♌ ☿
 0, ad 12. Isti *Leonis* gradus noxii propter *Præsepe,*
Asellos, & Sirium. Nebulosæ in Fronte
Asterismi Capricorni sunt valdè noxiæ.
 à 17, ad fin. *Leo noxiis caloribus æstuat.* Vide supra,
 pag. 100.
 ♊ ☿
 à 0, ad 3. *Gradus calidi*; & in *Piscibus nebulosi.*
 11, ad 13. Συεοφῆ nebuloſa in *Aquario*, est noxia.
 Summatim; quicquid est *Asterismi Leo-*
nis, est noxium.

Experienciâ constat quosdam ex istis Gradibus esse noxi-
 os; Conjecturis autem nostris quibus malitiæ eorum ra-
 tionem reddimus, utatur Lector; donec meliora se offe-
 rant.

VIII.

Quin ☿ Lunæ, Peste grassante, Vis non exigua est.

^a De Peste. **C**Ave tibi, inquit ^a *Heurnius*, doctus & sagax Medi-
 cus; circa *Plenilunium ☿ Novilunium*; tunc enim
Aëreum Venenum movetur violentius; cave tibi cum sin-
 gulis Mensibus, Luna venit in eum locum Cæli, in quo erat
 Saturnus

Saturnus cum nascereris ; idem de Marte dictum putà, quod tamen vix millesimus observat.

Humores enim Corporis, à Lunâ potissimùm gubernantur ; & sæviente Peste, ejus motum maximopere observant ; si enim crescat Censur illâ in tali Signo existente ; latius grassabitur cum ad Oppositum Signum pervenerit.

Circa Novil. et Plenilunium pestis plerumque ferocior est, sic observ. Carl. in Hist. med. p. 1. c. 19. p. 86.

De COMETIS.

I.

Cometæ, Terræ-motus, Fulmina graviora, Inundationes, & Tempestates violentiores, ab eisdem cum Peste, causis Cœlestibus dependent. Quod autem causis istis positis, isti omnes Effectus simul non sequantur, aut non eisdem in locis, sed aliqui tantum hic loci, alii alibi; aliquando & nulli; in causâ est Defectus debitæ Materiæ; aliarumve circumstantiarum quæ ad Effectum producendum requiruntur.

* Ptolem.
Centiloq.
Aphor. I.

Et quanquam non negaverim, * Particularium istiusmodi Effectuum præcognitionem, esse valde difficilem: certissimum tamen est, Cometæ, ex Trium Superiorum concursu prædici posse; modò non nudi eorum Aspectus attendantur; sed Ordo, & Positio; & habitudines respectu Inferiorum.

^a 1506,
1516,
1519.
^b 1530.

^c Senec.
Nat. quæst.
6. 27.
Plin. Nat.
Hist. 2.
79, ad 86.

HUjus Aphorismi Veritati Testimonium perhibent omnium Gentium Historiæ; & ipsa Ratio probat. Terræ enim quæ Fulmini sunt obnoxia, crebrius tremunt; ob copiam Sulphuris: eisdem Causis Cœlestibus irritantibus Subterraneos Ignem, & Sulphur in Aërem evectum, accendentibus. Quibusdam quoque ^a Annis simul Cometæ ardent, & Terræ quatuntur: ^b aliis, Faces è Cœlo minantur, & exundant Flumina; tunc & Cometæ istiusmodi Effectus præfagire putantur. Et post magnos Terrarum Motus Pestilentiam fieri, propter multa mortifera quæ in alto latent; fatentur communiter post ^c Senecam, Philosophi: & testatur experientia. Quod autem erumpat nonnunquam Flamma Terræ non

non tremente, in causâ est Materiæ ritè dispositæ inopia ; & Terræ sæpe absque Ignibus quatiuntur, quia non datur Via quâ erumpant : nec ex quibusvis Effluviis continuò Cometam generari observavit *Hevelius*, eò quod non semper sufficiens suppeditatur Materia.

II.

Convenit ferè inter Peritiores, Cometas esse Effluvia Corporum Cælestium ; Erraticarum nimirum, Fixarumque Stellarum ; quæ pro diversâ sua naturâ, Effluvia diversi generis exspirare creduntur.

V Ide *Hevelii Cometographiam*.

III.

*Cometæ debent Natales suos & Incrementa, Planetarum, præsertim Superiorum, Aspectibus ; & eorum * Numero, Ordini, Stationi, Retrogradationi & Positioni, in Cæli locis Stellis calidioribus & crebrioribus refertis ; non enim nudi Aspectus usquequaque in hac Doctrinâ sunt spectandi, sed reliquarum etiam causarum Concursus, ut sæpè monuimus.*

* Vid. sup.
Aph. 13.
pag. 12.

DOctrina hæc est magnæ Vetustatis ; quam à *Chaldæis* se accepisse testatur *Epigenes* ; gravis auctor inprimis, iudice *Plinio*^a ; quos^b narrat docuisse Cometas accendi turbine quodam Aëris à Planetis, precipuè Saturno, concitati & contorti. Tempore etenim Magnarum Conjunctionum, facilius citiusque, imo ut plurimum Cometas procreari, fatetur^c *Hevelius* ; & Vir doctus *Cornelius Gemma*^d, multiplici observatione

^a Nat.H. 7.
56.
^b Sen.Nat.
Q. 7. 3, 4.
^c Comet.p.
426, 716.
^d Cosmo-
crit. c. 1.6.

servatione deprehendit, Cometas potissimum oriri Planetis Superioribus concurrentibus circa Viam Lacteam (quod etiam de ^a *Cometo.* *Stellis Novis* agnoscit ^a *Hevelius*) vel etiam in Calidioribus Cæli locis, præsertim sub Tropicos, aut Æquinoctia. Quod notatu dignissimum; experientia enim constat Cometas frequenter ibi generari; & sæpius circa ^b *Autumnale Æquinoctium*, quam *Vernum*, forsan propter crebriores stellas ibi positas. *Stellæ enim Fixæ*, non minus quam *Planetæ*, *Cometis* pabulum administrant; eosque calore suo accendunt; & plurimum conducunt ad retinendam, continuandamque virtutem à Planetis impressam, quorum vi irritantur. Hinc est quod *Novæ Stellæ* non appareant in locis *Fixarum Vacuis*, & *Cometæ* frequenter generentur, inter *Fixas* potentiores, numerosioresque; circa *Pleiadas* nimirum, *Leonem*, & *Virginem*, ad pedes *Ursæ Majoris*; & frequenter admodum in *Geminis*, & opposito *Sagittarii* signo. Cometas autem Planetis, Fixisque Stellis Originem suam debere, sequentibus rationibus suaderi possit; quæ probè sunt considerandæ quia permagni sunt usus in hac Doctrinâ. 1. Quia *Cometæ* oriuntur potissimum Tempore *Conjunctionum Magnarum*; & sæpè ipso die in quem incidunt Planetarum Aspectus; nec communiter generantur, nisi cum *Tres Planetæ* aut *Plures*, simul concurrant in eodem Signo; aut non plus distent quàm Signi Spatio. 2. Quia Planetarum Affectiones observant; apparent enim in eorum, *Mercurii* præsertim, Statu *Retrogrado*, aut *Stationario*; & ab Aspectu sæpius iterato majora capiunt incrementa. 3. *Stella Nova* (eiusdem cum *Cometis* Naturæ) quæ apparuit Anno 1604; adita fuit, ut monet ^c *Keplerus*, à Planetis omnibus, ipsisque conjuncta saltem *Platicè*: quod quæso fieret nisi ut ab illis Vires & Incrementa acciperet? quam stellam ex *Arabum* Doctrinâ de magnis Conjunctionibus, à *Mollero* & *Crabbo* longè ante prædictam fuisse, fatetur. 4. Deficiente Aspectu, deficit quoque & *Cometa*; & expirante penitus evanescit. 4. Quia apparent in locis, Planetis

^a *Cometo.*
pag. 424.

^b *Fromund.*
Meteor. 1.3.
cap. 4 art.
6. *Auzout.*
in *Philos.*
Transf. Ang.
Societ. vol.
1. pag. 19.

^c *Kepler. de*
Stellâ Nov.
Serpentar.
pag. 130.
Ricciol. Al-
mag. Tom.
2. pag. 169.
Paragr. 7.

tis *directè oppositis*. Cometæ enim An. 1528, & 1538. habuerunt Saturnum ex *opposito*, & qui arsit Anno 1558 Martem ex *adverso* respexit. 6. Quia Caudas suas non modò in partes *Soli adversas* projiciunt, sed in *oppositas aliorum Planetarum plagas*; & ut origo eorum penitus monstretur, in *Caudarum Deviationibus*, exporrigunt se versus insigniores aliquas è *Fixis* inter quas nasci solent; eorúmque capita, è minutissimarum Stellarum congerie constare sæpè asserit *Hevelius*^a. Quod ex Illustrissimi *Lubienecii Tabulis Com-*^a In Cometograph. p. 328, 338, 341.
tographicis constare antea monuimus; & ex Observationibus Clarissimi *Cassini*, cujus *Zodiacus Cometarum*, in *b Actis*^b Tom. 2. p. 281. & Tom. 1. 288.
Eruditorum Lipsiensium conspici possit ex illustri Stellarum tractu constans.

IV.

Cometæ sunt diversorum generum; vel enim ex Solis Conjunctionibus Planetarum nascuntur; vel ex Solis Oppositionibus; aut ab utrisque simul. Et sæpè apparent in eodem Signo in quo Planetæ à quibus fiunt versantur; sæpè in Opposito: Planetis Oppositum Cometam illustrantibus, eodem modo quo Sol, Lunam sibi adversam. Immò & Cometæ sæpè se conspiciendos exhibent, in Signo Medio inter Planetas quibus originem suam debent.

V.

Ad Cometarum productionem requiritur Plurium Planetarum Concurfus in eodem Signo, aut Signi Spatio, & communiter Trium: quod nisi fiat, aut Cometæ non nascuntur, aut minus diuturni.

Concurfus autem hic intelligitur *Platicus*, & laxus admodum: nam sub *Partili Aspectu* (qui ad generandos

dos Cometas per se non sufficit) nonnunquam exspirant Cometæ; quod non sat spatii inter Planetas supersit, ut materia debita hinc inde suppeditari possit.

V I.

Trium Superiorum Planetarum potissima est Vis in Cometis procreandis: absque Inferiorum tamen debito concursu non absolvuntur: nec nisi Superiores jungantur in locis Cœli aptis ad materiam Cœlestem suppeditandam; circa Asterismos nimirum illustriores.

V I I.

Distinguendum est, (sicut probè notavit Hevelius in Cometographiâ sua) inter Cometæ Conceptum, Natales, Adultam Ætatem, & Senectutem: quibus quilibet Aspectus qui accidit toto tempore quo conspicitur Cometa suo modo concurrit. Ab unius enim Aspectus calore fovetur & præparatur Materia; ab altero excluditur, & in lucem editur; ab his Aspectibus incrementa capit; illis deficientibus, decrescit; & desinentibus, penitus evanescit.

V I I I.

Notandum etiam est, (1.) Cometas esse frequentiores sub Conjunctionibus, quàm Oppositionibus: eosque qui ex Conjunctionibus oriuntur, esse sæpè debiliores & minus diuturnos, iis qui ab Oppositionibus generantur. (2.) Quatuor Inferiorum Planetarum Aspectus mutuos, & cum Superioribus; ad Natales & incrementa Cometarum multum conferre: Aspectus autem mutuos Superiorum, & præcipuè Conjunctiones eorum Maximas, & Magnas, tantæ esse Virtutis in Generationibus Cometarum, ut rarò istas non Comitentur: prout ex
a Tabulis

^a *Tabulis Conjunctionum, & Cometarum inter se collatis, clare patebit.*

Observandum tamen est diligenter: Cometæ (quod etiam de Pestibus, aliisque Effectibus insignioribus est intelligendum) rarò apparere ipso præcise Conjunctionis anno, sed uno aut altero, post vel antè Congressum: cùm Saturnus, & Jupiter distant dimidii Signi spatio, aut nonnihil amplius.

^a Ricciol.
Almag.
Tom. 1.
p. 673. &
Tom. 2. p.
5. Hevelii
Cometogr.
ad calcem.

Operatur enim Vis Superiorum, ut sæpè monuimus, ad Signi plus minus distantiam. Et cum hac Cautione proculdubio Regula ab *Arabibus* tradita est intelligenda; cùm à Tempore, ex quo *Arabum* Schola Astrologica floruerit, *Ptolemæi* Τελεσιβίλῳ in eorum linguam conversâ; nullus Cometa inciderit in ipsum Conjunctionis Annum: qui tamen vi istius Regulæ dicuntur Cometæ prædixisse.

Doctrinam hanc, non multùm forsan à Veritate abhorrentem, probare & illustrare conabimur, exemplis aliquot, ex *Hevelio*, *Lubieniecio*, & *Ricciolo* potissimum depromptis; reliqua Peritiorum diligentia relinquentes:

Anno 1532. Sept. 23. St. Nov. Cometa cæpit videri, qui perduravit usque ad octavum Decembris. Hevel. Cometograph. pag. 846. Natales suos debuit, Partili Conjunctioni Solis & Martis in Librà, ubi concurrebant ipsissimo die quo primò apparuit: quibuscum etiam *Mercurius* Planeticè tunc conjungebatur, qui Partiliter Marti uniebatur, diebus antea non multis. Tres autem Planetæ in eodem Signo, Cometæ Generationem permultum promovent. *Venus* interim in sequentis Signi principio degens Stationaria, & Retrograda; & *Jupiter* ultimam ejusdem Signi Decadem obtinens, in loco *Pleiadibus* opposito; ortui & incremento ejus multum contulit. Nec levis accessio fa-

Sta est à *Venere*, Retrogrado motu concurrente cum *Sole* & *Marte* in *Librà*; ubi & morabatur usque ad 25 *Novembris*: quo Mense duravit etiam *Cometa* Vi *Conjunctionis Solis*, cum *Mercurio* & *Jove*; sed præcipuè ob iteratos concursus *Martis* & *Mercurii*, juxta locum *Pleiadibus* oppositum, ubi *Jupiter* prius ejus materiam accendisset. Evanuit autem circa octavum *Decembris*; *Jove* & *Mercurio* jam promotis, ultra locum *Hyadibus* oppositum; & *Marte* illum mox deferente. *Fixarum* enim illustriorum, & violentiorum loca; quòd Pabulum administrent *Cometis*; & Vim habeant potentiorum; in hac Doctrinà sunt maximi momenti.

^aPag. 846. Notavit *Appianus* apud ^a*Hevelium*, qui se *Cometæ* hujus cursum studiosissime observasse affirmat; illum primò apparuisse in Signo *Virginis*, duabus horis ante *Solis* ortum; & cursum tetendisse per *Libram* ad initium *Scorpionis* non procul à loco *Martis* Parentis sui. Et nè ignari essemus *Cometas* communiter generari spatio medio inter *Planetas* quibus ortum debuerint; in principio *Virginis* primum luxisse fertur; loco æquidistante hinc à *Marte* & *Sole*, in *Libra*; inde à *Saturno* in *Cancro* degente; & à *Lunà* tunc versante in gradu ejus vicesimo primo; quam etiam non parum huic rei contulisse, non est improbabile.

^b Hevel. Anno ^b 1556. Martii 4. in oppositione *Martis* conspici cepit *Cometa* in 8. gradu *Libræ* juxta *Alam Virginis*. Hoc exemplum est admodum insigne:

Cometa enim apparuit in *Librà*, juxta illustres *Stellas Equinoctii Autumnalis*, ubi *Cometæ* conspici amant. In *Oppositione Martis* videbatur; nam natales suos debuit *Oppositis Planetis*; hinc *Soli* in *Piscibus* constituto; illinc *Saturno*, *Marti*, *Veneri*, & *Mercurio* in *Ariete* degentibus: ad quos etiam, ut originem ejus agnosceremus, celerrimo motu contendebat, quasi versus *Susceptores* & *Parentes* suos sese recipiens, inquit *Gemma Cosmocratica*. 2. 1. Exspiravit autem

autem Aprilis 23; ipso die quo Mars & Venus signi spatio distarent; licet Sol, Mars, & Mercurius tunc partiliter congregarentur. Unde clarè patet non modo Martis, Venerisque vis magna in Cometis generandis; sed & Platici Aspectus suprà Partilem Efficacia.

An. 1558. Sexto Augusti Cometa autem mortem Caroli Quinti, apparuit vesperi ad Comam Berenices, Hevel. 853. Cometam hunc rectè referunt Rockenbachius, alique, ad Oppositionem Jovis, cum Marte & Mercurio: in Signo enim Leonis erat accensus; & apparuit ad Berenices Comam, debita distantia inter Martem, Mercurium, & Solem; qui in Leone tunc degebat, in Quadrato Aspectu cum Saturno, haud longo intervallo à Pleiadibus distante.

An. 1577. Effulsit Cometa primò in Peruvia à Calendis Novembribus, sub partili Conjunctione Jovis & Veneris in Librà; quam Parantem agnovit, Caudam suam illi obvertendo: quæ^a protendebatur non exquisitè in partem Soli^a Hevel. oppositam, sed etiam in Venerem: fatentibus Tychone, & Comet. p. Mæstlino. Non autem tantum luminis à solà Venere hausit,^{484. 855.} ut rectè notavit Nobilissimus Tycho: sed à Jove, & Marte in eodem Signo versante, qui propinquitate sua radios Solis juvant, uti optimè observavit Fromundus. Apparuit primò circa initium Capricorni, ubi situs erat Saturnus: tribus Planetis existentibus in Librà: duobus in Sagittario: & Saturno degente non longè à Tropico Capricorni. Radiis Solis, Jovis, Martis, Veneris, & Mercurii plasticè unitis, crevit & adolevit; & Stationibus Mercurii per duos pænè menses: consenuit, disjunctione longiori Martis à Venere; & penitus exspiravit cum plus Signi spatio dissiderent. Plura exempla videri possint in Libro Anglicano Sermone conscripto, cui Titulus Astro-Meteorologica: nam ipse probè delassatus, oneri jam pænè succumbo.

De TERRÆ-MOTIBUS.

I.

Terras quidem Vi Planetarum, præsertim Trium Superiorum concuti: ab omni retrò memoriâ credidit Antiquitas.

^a Lib. 2. 79. **E**ffatum Babyloniorum, sive Chaldæorum, auro contra charius, conservavit nobis ^a Plinius, in *Historiâ sua Naturali*, omnigenæ literaturæ penu: ubi docet nos, quod Babyloniorum Placita Motus Terræ, Hiatusque, & cætera omnia, Vi siderum existimant fieri, sed illorum trium, quibus Fulmina assignant: fieri autem (quod Hypothesin nostram egregiè confirmat) Meantium cum Sole, aut Congruentium, & maximè circa Quadrata Mundi. Quibus Placitis volunt, Terræ motus fieri maximè à Tribus Planetis Superioribus: quibus Fulmina assignare Principes Doctrinæ Viros Babylonios & Etruscos testatur ipse ^b Plinius: fieri autem ab illis, in ^c Lib. 2. 20. *Conjunctionibus cum Sole, reliquisque Aspectibus*: maximè autem circa Tropicos & Æquinoctia, ^c Quadrata Keylexæ; quæ cum sint Quatuor Cœli Puncta maximè insignia, non ineptè Quadrata Mundi dici possint: qua voce, Cælum à Plinio notari, norunt omnes.

Si enim Quadratum Aspectum, cum doctissimo Harduino intellexisset Plinius, longè aliter loquutus esset.

II.

Causas communes habent Terræ-Motus, cum iis quas in Aphorismis de Peste, & Cometis jam recensuimus.

(I.) Mercurius

(1.) **M**ercurius cum Sole in Terrâ concutienda plurimum valet; idque sæpe in distantia 10 aut 12 graduum. *Σεισμὸς ποιεῖ* inquit ^a Ptolemæus. Est ^a Tetrab. 2. 9. enim Planeta violentus & turbidus, Ignis subterraneos potenter excitans & irritans: fortius autem in Statu Retrogrado, quàm Directo; quòd tunc Terræ sit propinquior.

Est autem, quod ad nauseam pænè monuimus, Causa Partialis, non Totalis: aliter enim, secundo quoque Mense fieret Terræ-Motus.

An. 1551. Maii 25. Terræ-Motus in Angliâ: Stowæi Annales. ☿ ☉ ♀ ipsissimo Motûs die.

An. 1563. Terræ-Motus mense Septembris: Thuanus, Stowæi Annales. Inter alias causas socias, ☿ ☉ ♀ in fine Mensis.

An. 1601. Mense Decembris, vigiliâ Nativitatis Domini: Stowæi Annales. ☿ ☉ ♀.

(2.) Aliquid confert etiam & Conjunctio Solis cum Venere: nec nihil, mutui Mercurii & Veneris Congressus; qui plurimum possunt accedente Marte, nec Sole multum ab illis digresso; qui cum Marte terras etiam concutit.

(3.) Saturnus cum Inferioribus potenter Terras movet.

An. 1509. Sept. 14. Terræ-Motus Constantinopoli; qui Octodecim dies duravit. Lycosthenes. ☿ ☉ ♀ circa Æquinoctium. *J. 21. Nbr. 1758. erat ☿ ☉ ♀ eo ipso die terræ motus in angliâ.*

An. 1538. Sept. 27, 28, 29. Terræ-Motus Puteolis. Fro-mund. Cardinal: ☐ ☿ ☉ ♀ non procul ab Æquinoctio.

1538. Jan. 20. Terræ-Motus Basileæ, Lycosthen. ☿ ☉ ♀ Statimarius ab unâ parte Æquinoctii Autumnalis: sub appulsum autem Lunæ ad alteram, Civitas tremuit.

An. 1551. Jan. 28. Terræ-Motus Olyssopponæ. ☿ ☉ ♀ in Aquario simul degentes. (4.) Nec:

(4.) Nec minus Virium habet *Jupiter* cum Inferioribus, ad Terram concutiendam.

An. 1539. *Maii 11. Terræ-Motus Basileæ.* Lycosthen. ☾ ♀ 4 in ♀ & ☐ Cardinal. h 4.

An. 1569. *Maii 14. Terræ-Motus Bruxellis.* Gemmæ Cosmocritic. 2. 2. 8 4 ♀ in Tropic. ☿ ♂ ♀. ☉ circa Hyadas. h & circa Æquinoctium Autumnale.

An. 1638. à *Martii 17, ad 24. Terræ-Motus in Calabria.* Kyriander. ♄ in m opponit Venerem Stationariam. Per Hebdomadem duravit oppositio; quo tempore *Luna* ab omnibus Planetis afficiebatur, excepto *Saturno*. die 17, 18, *Luna* & *Mercurius* opponebantur; *Sol* & *Luna* diebus 19, 20. Jungebatur *Jovi*; & *Veneri* opponebatur, tribus sequentibus diebus: & ultimo demum die cum *Marte* concurrebat. Erat quoque tunc partilis ☐ h 4. & *Luna* in iisdem locis degebat, quibus versabatur ultimo *Terræ-Motu Sept. 16. 1636.*

An. 1639. *Terræ-Motus in Italia, Sept. 23. ☿ 4 ♀* circa principium *Sagittarii*; *Venere* tunc *Pleiadas*, & *Jove* *Hyadas* respiciente: quem positum etiam obtinuit in *Terræ-Motu* qui incidit *Dec. 19. An. 1638.*

An. 1680. *Eruētat Vesuvius Mart. 23. ♄ 8 13. ♃ 8 26* circa *Pleiadas*, h in Tropic. ☿ circa Æquinoctiale punctum *Arietis*; ☉ ♀ in ejusdem Signi gradibus non longè dissitis.

An. 1685. *Sept. 23. iterum vomuit. ♄ ♀ ♀* haud procul à seinvicem distant.

(5.) Quod si Superiores cum Inferioribus Terram quatunt; Vis Mutua Superiorum nullo modo est dubitanda; quòd adeò apertè ex *Terræ Motuum Historiis* patet, ut non est quod Tempus teramus, in hac re ulterius probandâ. Sufficiat modò in Doctrinæ hætenus traditæ confirmationem & illustrationem sequentia Corollaria subjecisse.

(1.) Aspectus

(1.) Aspectus Jovis cum Sole, Mercurio, & Venere, quamplurimum posse in Terrâ concutiendâ.

(2.) Oppositiones Jovis & Inferiorum, crebrius Terras movere; quam Conjunctiones.

(3.) Platicam Distantiam, præsertim in Oppositionibus, etiam ad 14 aut plures gradus; esse potentiorē Partili.

(4.) Opposita Tauri, & Scorpionis Signa, in Terræ-Motibus sunt valdè notanda, præcipuè propter Pleiadas, & Hyadum vicinitatem; quæ^a Terras movent.

Quod velim ut notare non dedignentur, Mathematici Parisienses; si modò verum sit quod in^b Eruditorum suorum Diariis est observatum, Urbem suam bis tantum tremuisse; Aprilis nimirum sexto An. 1580. & Maii 12. St. N. 1682. Priori autem motu, ☉ & conjuncti degebant sub finem Arietis; & Venus Pleiadas occupabat: Posteriori, ☉ in fine Arietis versabatur; Sole interim & Venere commo-

^a Ptolem.
Tetrab. 2.

^b Journal
de Savans
Jun. 1.
1682.

De Fulmine & Fulgure.

I.

*Fulmen rectè sequitur Terræ-Motum; cum ex eadem constent
Materia Terrestri; easdèmq; habeant originis è Cœlis Causas.*

Fulmen ex Sulphure & Nitro conficitur, & particulis Terrestribus, quæ celeriores ejus inflammationem paulatim remorentur; eò pænè modo quo Pulvis Pyrius conflatur; quo in suum exitium præcepit Humanum genus, non imitabile Fulmen, ausum est æmulari. Loca autem Maritima, & Tremoribus assueta; eaque quæ Fodinis, Vitriolo, & talibus Fossilibus abundant, sunt Fulmini maximè obnoxia; propter materiam quam suppeditant; nam Mare etiam, Nitrum & Sulphur administrat. Consulantur autem de istis rebus *Rei Meteorologicæ* Scriptores; nos causas Cœlestes breviter percurramus.

^a Vid. cap.
de Aspect.
Solis &
Lunæ.

(1.) Quilibet ^a Lunarum Aspectus cum Sole suam Symbolam confert ad Fulmen producendum.

Oppositio autem plus valet conjunctione: & *Trinus* atque *Sextilis Posterior, Priori.*

^b Ptolem.
9. 9. &
Cεροντας,
αρετας
τε, & φλο-
μης, & χα-
σμαλα &
σεισμος.

(2.) ^b Mercurius autem cum Sole, frequentius tonat, & fulgurat quam Luna. Vid. *Kepleri Ephemeridas* An. 1622. April. 25. An. 1623. Jan. 5, 7. Aug. 10, 11, 12. An. 1625. Jul. 5. Aug. 21, 22. An. 1626. Jun. 15, 16, 17. Aug. 11. An. 1627. Aug. 18, 19, 20. An. 1628. Maii 1, 3, 4. Jul. 4. An. 1629.

An. 1629. Jun. 15. Vide etiam *Tabellam*, in libro Anglicano cui Titulus, *Astro-Meteorologica*, pag. 143. & supra in Aspectibus ☉ ♀.

(3.) Aspectus etiam *Mercurii & Lunæ*, Fulmen & Fulgur producant; reliquis Causis ritè dispositis, & concurrentibus.

(4.) *Venus* cum *Sole* tonat; cum *Mercurio* (quod *Albomasari* rectè notatum) sæpè; cum *Marte* sæpiissimè; præcipuè in distantia Septem graduum.

(5.) *Tres Superiores* quammaximè tonare, docuere Antiqui; & nos^a supra notavimus; nec ulterius hic Lectorem^a detineam, modò sequentia observet:

^a In cap.
de Aspek-
tibus.

(1.) Tonat apud nos communiter à Mense *Aprilis*, ad *Octobrem*.

(2.) ☉ ♀ maximè fulminat; si eodem Tempore sit Aspectus ♀ ♂. Quod contigit *Sept. 18. St. Vet. 1591. Purchasus Tom. 4. pag. 1679.*

(3.) Fit Fulmen Vis Immanis, sub Multiplicatis five Compositis Aspectibus Superiorum cum Inferioribus; ex diversâ Radiorum mixturâ; præcipuè sub concursu ♀ ☉ ♀.

(4.) Planetæ in ♉ & ♋ Mense *Februarii*, Fulminibus conferunt; non minus quam in ♉ & ♏ mense *Augusti*.

(5.) Fulmen forsân est minus noxium sub Conjunctionibus, quàm Oppositionibus; & sub solitariis Aspectibus quàm complicatis. Fulmen autem noxium præcipuè producit à *Saturno & Marte*; præsertim cum *Saturnus & Mercurius* sint in æquali distantia à *Marte*; hic ab uno latere, ille ab altero.

De Maris, Fluminumque Motibus, & Inundationibus.

I.

Motus Maris Generales & Ordinarii; Diurnus nimirum, ab Oriente in Occidentem, intra Tropicos: Annuus in Boream aut Austrum pro Solis Declinatione: & Motus ἀνδράλιος, à Tropici ad usque utrúmq; Polum; à Sole potissimum dependent.

^a Tetrarb. ^a **P** *Tolæmus* tribuit Soli καὶ ἐύσεις ὑδάτων; quod optimè, siquid video, probat *Vossius* de Motu Marium; & *Varenius* in Geographia suâ Generali.

II.

Motus Generalis, qui Æstus vocatur, sive Fluxus & Refluxus Marium, Fluminúmq; à ^b Lunâ potissimum dependet.

^b *Ptolem.*
ibid.

L Unæ enim Motum observant Æstus; intumescentes pro accessu ejus ad Meridianum, detumescentsque pro ejus recessu: idque quotidie tardius; prout Luna indies serius ad idem Punctum pervenerit. Crescunt quoque Æstus in Noviluniis, & Pleniluniis, cum Luna directis Radiis Solem aspiciat; decrescunt autem in Quadris, quando illum obliquè intueatur: quæ casu tantum fieri, absque ullo Physico & naturali nexu, omninò improbable est; ut contrà *Vossi-*

um

um observavit acutissimus ^a Wallisus nostras. Totam autem hanc rem, ego tenuitatis meæ conscius, Wallissi, Newtoni, Flamstedii, & Hallæi sagaci Ingenio relinquo; interim rogans, ut ista benevolè recipiant; nam cum multiplici experienciâ nitantur; in *Hypothesibus* formandis in consilium sunt adhibenda: nè novi Opifices & Aedificatores Mundi, *Hypothesum* Regno & Licentia ad omnia abuterentur.

^a Vid. *Philos. Trans. Societ. Anglic. tom. 1. num. 16. 34. & Newtoni Philosoph. Nat. Princip. Mathematic.*

III.

Intumescentiæ Extraordinariæ & Majores, à non unâ Cælesti causâ dependent.

1° **T**Empore *Æquinoctiorum* maximam esse intumescen-
tiam, tradidit Antiquitas, & communis testatur
experientia; & Ratio, quam ^b supra attulimus, suadere
videtur. Vid. *Philosoph. Transact. Societat. Regal. Vol. 5°* ^b *Aphor. 13. Paragr. 9:*
Num. 64.

2° Luna in *Perigæo*, quòd tunc Terræ sit vicinior, altiùs
Aquam attollit, quàm in *Apogæo*: & ferè omnes *Inundationes*
Prodigiosæ, fuère Lunâ in Πελαγονίᾳ existente. Vid.
D. Childrey in *Philosophiâ Baconicâ*; & *Philosoph. Transact.*
ubi suprâ.

3° *Æstus* frequentissimè augentur appulsu *Lunæ* ad *Mer-*
curium, aut *Venerem*. Hinc fit ut maxima intumescencia,
sit duobus tribùsve diebus ante vel post *Lunationem*; pro
ratione positûs & distantiae *Mercurii* aut *Veneris* à *Sole*. Sic
post *Novilunium* Mense *Augusti* 1676. *Æstus* noctu insigni-
ter crevit, post appulsu *Lunæ* ad *Venerem*.

Y 2

4° *Aspectus*

4° Aspectus Martis cum Lunâ insigniter Æstus augent.
^aD.Hook. in Observavit ^a Vir solertissimus, & curiosæ felicitatis in Na-
 Histor. Reg. turâ indagandâ; maximam intumescientiam fuisse die altero
 Societat. ante Conjunctionem Solis & Lunæ factam die 26 Maii 1663.
 Angl. non ob solam Lunæ Περσειβρυτα (ut ille autumat) quæ
 pag. 179. tribus istis diebus erat Communis; sed ob Martem quocum
 conjungebatur die 24. Quem Effectum Marte sic posito,
 non semel expertus sum; & tutò expectare possis.

V I.

Non Lunæ tantum, sed quorumlibet Planetarum Aspectus,
 conjuncti præsertim, oppositique, Aquas attollunt; præcipuè
 qui longioris aliquantum moræ fuerint: nam cum intumescen-
 tia fiat, ^a rarefactione Aquæ à Luce & Calore profectâ,
^bVide Vof- non minus quam à resolutâ nive, & imbris; diuturnior
 sum de Mo- mora agentis est efficacior.
 tu Marium.

Fermentatione quadam attolluntur Aquæ, quâ rarefiunt,
 & intumescunt immensum in modum: unde non est
 dubitandum quin satis fuerit Aquæ in Rerum naturâ, ad
 totum Orbem diluvio obruendum; modò supponamus, illas
 continuis tot dierum pluviis, & exundante Oceano, Flu-
 minibusque auctas; intumuisse etiam Ventorum agitatione,
 & Calore Corporum Cœlestium, à quibus Aquas mirè at-
 tolli, Æstus, præcipuè sub Æquinoctiis, & diræ Inundationes,
 quæ similem ruinam minatæ sunt, satis testantur: quod in-
 geniosissimo Auctori Theoriæ Tellaris considerandum re-
 linquo.

(1°) ^c Venus Aquas attollit, maximè in Elongatione suâ
^a Ptolem. à Sole; quæ est quædam quasi Oppositio. Notavit Keplerus
 2.9. in Ephemeridibus suis, Danubii, aliorumque fluviorum exun-
 dationes, è quibus sequentes huc transtulimus, quibus Venus
 contulisse videtur.
 An. 1622.

- An. 1622. Febr. 13. Inundatio; Pons ruptus. ♀ elong. à
 ☉ grad. 47.
 An. 1622. Mart. 17. Fluvius crevit. ♀ grad. 43.
 An. 1623. Jun. 11. Exundab. Danub. admodum ♀ gr. 30.
 Dec. 26. Auctus Danubius. ♀ grad. 30.
 An. 1624. Febr. 18. Auctus Fluvius. ♀ grad. 47.
 An. 1625. Jan. 15. Danub. crevit. ♀ grad. 30.
 Maii 3. Aucti anes ♀ grad. 38.
 Maii 3. Auctus Danub. ♀ grad. 38.
 Aug. 20. Danub. Crevit. ♀ grad. 43.

Venus autem *Soli* juncta, auget aquas, diebus inundationem præcedentibus; gradatim enim nonnunquam Aquæ rarefiunt, Lucis, Calorisque quasi Fermentatione quadam; nec in totum pluviis, aut Fontibus subterraneis, hoc est tribuendum.

(2.) ^a *Mercurius* cum sit pluvius & ventosus proculdubio amnes auget. Et conjunctio ☉ ♀ ☿ quamplurimum Aquas attollit.

^a Εν τοῖς ἀνατολικοῖς αὐξήσεως.
 Ptolem.

(3.) ^b *Mars* cum *Venere* aut *Mercurio* omnes auget; maximè autem cum *Venere*; quòd motum pæne habeant æqualem: quocum etiam Conjuncta plus potest, quam cum *Saturno*; quia *Mars* est calidior, & vicinior.

^b Alkindus,
 Gaphar;
 de pluviis
 imbris,
 &c. Edit.
 Venet. An.

1507. Arabes, Indique, apud Escuidum. τὰ δὲ ὑπὸ Γεωγῆς. Ptolem. 2. 9.

(4.) Duo ^c *Superiores* licet per se sint Naturæ *Siccioris*; Inferiores tamen, *Martem*, immò & seipsos mutuò aspicientes, modò Inferiores ritè concurrunt; sunt causa validissima Inundationum.

^c Sub Saturni Dominio ἰσχυρὸς ὁ ἐν τῇ θαλάσῃ γενήσων.

ὑποστολαί τῶν ὑδάτων, καὶ πάλιν πλημμύραι· οἱ δὲ πάλαι ὑπὸ Ἑρμῆος γενήσων. Ptolem. 2. 9.

(5.) Ap-

(5.) Appulsus Planetarum ad quasdam è violentioribus Fixarum, amnes augent: *Sirio* enim (immo & *Pleiadibus*, *Hyadibusque*) *Maria* turgescere non vanè credidit Antiquitas.

Et sunt quædam partes *Zodiaci*, pluviosæ admodum & turbidæ; quarum Vis in Inundationibus frequentissimè conspicitur; quales sunt, *Ultimæ Arietis Partes*; *Primæ Tauri*, & *Ultimæ à grad. 24. ad finem. Ultimæ Cancri, primæ Leonis & Piscis ejusque Partes Oppositæ.*

Æquinoctia etiam, & *Tropici*; præcipuè autem *Gemini* & *Sagittarius*, omnium potentissimè aquas attollunt; adeò ut *Planetæ in istis Signis positi sint frequentissima Causa Inundationum.* Nè igitur spernantur sequentia monita; immò *Oracula*, licet *Cassandræ Fato, non nunquam Credita Teucri*; nam audacter assero, (cum sciam ex hujus Artis principiis Inundationes aliquoties prædictas fuisse) consultissimum fore si *Lugduni Batavorum hujus Artis Professor constituatur, qui isti negotio perpetuò invigilaret*: neque enim hoc ex nimio fervore, aut confidentiâ dictum fuit (quod Eruditissimi ^a Aëtorum Editores, in Auctore Operis Astro-Meteorologici culpæ videntur), sed ex frequenti usu & experienciâ; & amore in Gentem illam, quæ tot clades inundationibus perpeffa, monitum hoc à me extorquere videbatur.

^aAët. à
Lipsiens,
Tom. 7.
pag. 24.

(1.) ☉ ♂ in *Librà*, ♄ in *Geminis*, & ♀ ♀ in opposito *Sagittarii* Signo, Inundationes pariunt.

(2.) Aspectus ♄ ♂ amnes augent ut plurimum in ♈, ♉, ♊, ♋.

(3.) Pro-

(3.) Prospiciat sibi Roma cum Planetæ congregiuntur in Librâ; præsertim si duo è Superioribus ibi concurrunt. Tunc enim Tiberis inundare solet: & Fluvius iste auctus ævus^a Hist. 3. 9. erit, potius, quam religiosus vates, ac monitor; ut^a Plinii flosculis utar. Quod ob similes causas evenit, ut uno exemplo hoc illustrem Oct. 8. An. 1530. hor. noct. 11. referente Mizaldo, & Lycosthene.

(4.) Caveat Hollandia, cum Signum Sagittarii occupatur à Pluribus Planetis; quod fieri solet Mensibus Octobris, aut Novembris, quibus Venti in istis Regionibus potissimum debacchantur, & crebræ Inundationes fiunt: Præsertim, si unus vel duo è Superioribus ibi morentur; occupetque unus Principium, alter finem istius Signi: & alius Planeta oppositum Geminorum Signum teneat.

Ann. 1521. Nov. 1. St. Vet. Festo omnium Sanctorum, Zelandi, Hollandi, & Brabanti exundationem atrocem experti sunt; quâ Circiter 72 Pagi sunt obruti. Fromund. Meteorolog. lib. 5. cap. 1. Art. 8. & Stowæi nostrâs Annal. Jupiter & Mars tunc Sagittarium occupabant; hic primam, ille ultimam illius Decadem. Accuratius autem ad Calculos Astronomicos redigantur loca quæ Planetæ tunc obtinere, & diligenter observentur; nam permagni est momenti. Quin & sub simili situ istorum Planetarum, Tempestas mirabilis cum diluvio contigit in Languedociâ, An. 1557. circa 1° Sept. Gemmæ Cosmocrit. lib. 2. 1.

Ann. 1570. Mensis Novembr. diebus secundâ & tertiâ St. N. Diluvium oppidò miserandum in Hollandiâ, Zelandiâ & Frisiâ, Gemmæ Cosmocritic: lib. 2. 2. Sagittarium iterum simili positu occupant Mars & Mercurius.

An. 1686.

An. 1686. Nov. 22. St. N. *Dira Inundatio Groningæ.*
☉ ♀ in principio ♄. h ♂ in Librâ. Nec dissimilem situm obtinuere Planetæ, in Inundatione deplorandâ quæ *Hamburgi* contigit Decembr. 7. St. N. 1685. Nam *Saturnus* & *Mars Libram* tenebant; dum *Jupiter, Sol, Venus, & Mercurius*, totum *Sagittarii* Signum occuparent.

Parcat autem mihi, *Populus Belgicus*, Literis Armisque inclytus; si eorum misertus, in Fata Gentis suæ tam curiosè inquisiverim: cum hoc non astu doloque fecerim, sed pietate & amore accensus; ut præmoniti, ad istiusmodi mala præcavenda, paratiores essent.

De Ventis, & Tempestatibus.

I.

Ventus est Aër à Calore Cœlesti impulsus.

PER Aërem autem hic intelligimus, totam illam Miscellam, sive colluviem particularum, quæ Atmosphæram constituunt, & Terram circumdant. Et *impelli* illas dicimus, non tantum moveri, aut descendere ab altioribus ad decliviora gravitate suâ ; impelli autem à Calore Cœlesti eo modo putamus, quo Alimenti crudæ particulæ, à Calore Ventriculi & Intestinorum agitantur. Nec enim *Ventus*, (observante etiam ^a Tachenio) *aliter gignitur in* ^a De Morbo *Macrocosmo, quàm in Microcosmo.* Principe.

II.

Sol non est Unica Causa Ventorum ; sed reliqui etiam Planetæ, & Stellæ Fixæ, concurrunt ad eorum productionem.

Ventos ^b Solis impulsu agi tradidère Veteres ; & optimè probavère quidam è Recentioribus : at ab Unius Solis Calore, omnes qui uspiam Terrarum sunt Venti, produci posse, mihi nunquam persuaderi potuit. Fateor rem hanc adhuc in Naturæ Obscuritate latere ; quam dies forsan in lucem extrahet, & longioris ævi diligentia ; si & suam ultrà adhibere non dedignabitur diligentissimus, & acutissimus Hallæus nostrâs. Interim, donec Veritas clariùs è

Z

Tenebris

^b Seneca, Plinius, Varenius, Vossius, Hallæus in *Philosophic. Transaction. Anglic.* Vol. 16. num. 182. & *Act. Lips.* Tom. 6. p. 509.

Tenebris emergat, fruantur Homines sequentibus Observationibus, non usquequaque contemnendis.

(1.) In *Zonâ Torridâ*, præcipuè sub *Æquatore*, Motus Aëris in Mari est *Solisequus*; & continuus *Ventus Orientalis* ut plurimum spirat: propter *Solis prædominium*.

(2.) Sub *Elevatione Septentrionali*; Motus Aëris *Naturalis*, est à *Boreâ ad Austrum*; *Stellis Fixis* circa *Polum Arcticum* Aërem *Frigidum* propellentibus. *Impulsus* enim Aëris est à *Stellarum Fixarum* luce & calore; cum *Planetæ* eoque non pertingant. *Frigus* autem à *Poli distantia* à *Solis* *Planetarumque* *Semitâ*; & ab *Interstitiis* inter *Asterismos*, *Stellarum* *Vacuis*.

(3.) Reliqui *Venti Cardinales* præter *Aquilonem*, proveniunt à *Planetarum prædominio*; qui cum sint immediato ordine, validè positi, in debitâ distantia, & sub circumstantiis calorem generantibus; vincunt Statum Aëris naturalem, & in nostro Climate, plerumque movent *Ventos Calidos*; *Australes* nimirum, aut *Occidentales*: at sub *Frigido Cœli* positu, redit Status Naturalis, & fiat *Boreas* à *Polo Arctico*.

(4.) In *obliquâ Sphærâ*, *Sol* non potest esse *Causa adæquata* *Ventorum*; quia sunt varii & mutabiles, & ab omni *Plagâ* spirantes, nec tantum ab *Orientali*, ut in *Rectâ Sphærâ*.

(5.) *Causa adæquata* *Varietatis Ventorum* in *Sphærâ Obliquâ*; est ab *Hâbitudinibus Planetarum Frigidorum*, *Calidorumque* inter se; & cum ejusdem generis *Stellis Fixis*; & ex diversâ *Cœli Facie*, pro diverso *Horizonte*; qui & diversimode Aërem stringit. Sub qualibet enim *Poli Elevatione*,

tione, aliquantum variat Ventus; uno forsan Plagæ puncto, pro uno Elevationis gradu. Nec est quid injucundum, diversos Aëris Status contemplari sub *Sphærâ Obliquâ*; quæ eò plures habet Caloris, Frigorisque vicissitudines; & acriores Ventos, magisque varios; prout locus plus, minúsve distet à *Terræ medietate sub Æquatore*: ubi Venti sunt plerumque Orientales, Stati & Constantes; Planetis Horizontem non Stringentibus, nisi in Orientali & Occidentali ejus Plagâ; secus ac fiat in *Sphærâ Obliquâ*, ubi versus Australem, Borealemve Horizontis Plagam declinant; quo fitu Aërem diversimodè modificant.

(6.) In nostro Climate, sub *nebuloso* Aëris Statu ferè fiat *Eurus*; sub *Pluvio*, *Auster*, aut *Zephyrus*; sub *Sereno*, *frigidoque*, *Boreas*. Et licet sit difficile qualitates Ventorum determinare, quæ variæ sunt pro ratione locorum à quibus Spirant; usu tamen apud nos compertum est, è Ventis *Cardinalibus*, *Meridionales* & *Occidentales* esse *Calidos*; *Septentrionales*, *Frigidos*; *Orientales*, *Septentrionalibus* *calidiores*; *Frigidiores* autem *Occidentalibus*, *Meridionalibusque*.

(7.) Quando nullus è Planetis, vel tantum *Luna*, *Solis* ortum prægreditur; manè fiat sæpe *Frigidus* Ventus à *Boreali* Plaga. Cum Ventus mutatur à calidiori ad *Frigidior* Plagam: tunc aut aliqua è Corporibus Cœlestibus *Horizontem* subeunt; aut fit *Hiatus*, discessu Planetarum à seinvicem; *Lunæ* præsertim, aut *Mercurii*; interrupto Ordine & Serie eorum; quo nisi in casu rarò Ventus in *Boream* mutatur: Cum autem è contrà, fit Mutatio à *Frigidâ* ad *Calidam*; aut quædam *Astra* suprâ *Horizontem* emergunt; aut quæ antea nimio intervallo disjuncta essent, intra debitam distantiam sibi invicem accedunt.

(8.) In Tempestatibus; quò major est Arcus Cœli qui à Planetis afficitur; eò vehementiores Venti excitantur.

(9.) Sol aut Luna appulsu ad *Æquinoctia*, Ventos in *Orientelem* Plagam determinat: & plurimi Planetæ circa *Tropicos* & *Æquinoctia*; *Eurus* movere solent.

(10.) Plures *Oppositiones*, calidos Ventos procreant; *Occidentales* putà & *Meridionales*: & *Auster* rarò spirat, sub *Solis Conjunctionibus*, nisi Planetæ valide admodum ponantur; frequentius autem sub isto Cœli positu *Eurus* flat, si modò quinque aut sex Signa occupentur.

(11.) *Aspectus Multiplicati*, & *Complicati Inferiorum* Planetarum sunt vehementes; vehementiores autem, cum *Superiores* accedant. Nulla enim forsan est Tempesta paulò violentior; ad quam non concurrunt *Superiores* Planetæ: inter quos, *Jovis* *Aspectus* multiplicati cum *Inferioribus* sunt maximè violenti; præcipuè, accedente aliquo *Aspectu Saturni*, & *Martis*.

(12.) Tempestates *diurnæ*, & *continuae* per aliquot dierum Spatium; *Superiorum* motui tardo; *Platicæ* Planetarum *Distantiæ*; & *Inferiorum* Stationi, Tarditati, aut Retrogradationi, potissimùm sunt tribuendæ.

(13.) In Tempestatibus sunt plerùmque; 1° *Congressus* plurium Planetarum in uno Signo. 2° Aliqua ut plurimum *Oppositio*, *Platica* nimirum & *laxa*; aut *Planeta Commorans* in *Opposito Hemispherio*. 3° *Ordo* Planetarum *continuus*, præsertim *obliquus*; & quatuor aut quinque Signa ut plurimum occupata. 4° *Positio Valida*, in locis Cœli *Turbidis*: quæ tantæ sunt Virtutis, ut nullæ forsan sint Tempestates

pestates paulò vehementiores; in quibus quamplurimi Planetarum, non sint positi in aliquibus istorum locorum; quorum singuli sunt magis aut minus turbidi. 5° Duo Planetæ in principio Signi; alter in fine, & alius sub medium oppositi Signi, sunt admodum vehementes; præsertim in *Geminis*, & opposito *Sagittarii* Signo. *Leo* quoque, *Virgo*, & *Libra* sunt Signa admodum turbulenta; necnon & notissimæ Constellationes *Pleiadum*, *Hyadumque*.

Doctrinam hanc, uno aut altero Exemplo illustrabimus.

Aug. 19. 1554. *Dira Tempestas ob Cauri violentissimi sævitiam procellosam.* Stadii Tabul. Bergenf. pag. 203.

Talis erat Cœli Facies

♄ 28 ♀. ♀ 19 ♂ Tard. ♄ 5 ☉ 29 ♀ 29 ♀ 7 ♀ 4 St.
♄ 27 ♀ B.

Hic vides 1° quinque Signa occupata. 2° Plures Planetas in uno Signo; unum in principio, duos circa finem, & alterum in opposito *Piscium* Signo. 3° *Mars* est Tardus, *Saturnus* R. 4° ♂ ♀ ♀. & *Caurus* proritur à *Jovis* & *Mercurii* cum *Arcturo* copula; cui soli Tempestatem hanc *Stadius* acceptam refert. 5° Singuli pænè Planetarum sunt in locis Cœli Turbidis: *Luna* nimirum circa *Pleiadas* versatur, tendens ad *Hyadas*. *Mars* in loco violento admodum; *Venus* & *Mercurius* juxta *Æquinoctium* Autumnale, *Saturnum* Retrogradum opposcentes; & ad *Conjunctionem* cum *Jove* Stationario tendentes.

Nov. 12. St. N. 1624. *Violentissima Tempestas, quâ Comitissæ Mansfeldii navis periit.* Calvisius. Fromund. Meteor. lib. 2. cap. 3. art. 13.

♄ 1 ♀. St. 25 ♀ St. 20 ♂ ♄ 20 ☉ 23 ♀ ♄ 3 ♀ 10 ♀.

1° Hic est Ordo Planetarum continuus in quatuor Signis. 2° Plures Planetæ in uno Signo; *Saturnus* nimirum in principio *Virginis*, *Jupiter* circa finem; uterque Stationarius, & intra

tra Spheram activitatis suæ. 3° ☿ ☉ ♀ in 8 *Pleiadum*. ♀ ♄.
5° ☿ ♀ ♃. in *Sagittario*, & ☿ ☿ ♀ nuper elapsa. 6° Omnes
Planetæ in *locis Turbidis*.

An. 1639. Dec. 27. St. Vet. *Vehemens Tempestas*, &
Ominosa. Vide *Vitam Gulielmi Laud*, Archiepiscopi *Can-*
tuariensis.

♄ 20 ♂ ♄ 1 ♀ Tard. 23 ♃ Tard. ♄ 15 ☉ ♄ 2 ♀ 17 h.
II 13 ♃.

Hic 1° quinque Signa possidentur. 2° *Mars* est circa *Plei-*
adas. 3° duo in *Sagittario*, unus circa principium; alter
isque unus è *Superioribus*, in ultima Signi Decade; & *Luna*
in opposito *Geminorum* Signo. 4° *Jupiter* & *Sol* circa *Tro-*
picum Hyemalem, hic ab uno ejus latere; ille ab altero.
5° h ♀ in ☿.

Aug. 30. St. Vet. 1658. *Vehementissima Tempestas*; paucis
diebus antè mortem *Cromwelli*, Angliæ Pseudo-Protectoris.

♄ 4 ♃. ♄ 16 ☉ 24 ♂ ♄ 4 ♀ 17 h. 21 ♀
☿ 19 ♃.

Hic quidem quatuor tantum Signa occupantur; sed ea
continuo ordine, & violenta; omnesque Planetæ sunt in
Locis Turbidis; & Superiores cum Inferioribus implican-
tur; pluresque Planetæ unum Signum occupant.

Reliqua quæ ad hanc rem explicandam requiruntur, è
primâ hujus Operis parte peti possint: neque enim tantum
mihi otii est, ut actum agam.

F I N I S.

ADDENDA, ad Pag. 21.

Grad.		Grad.
1		29
2		28
3		27
4		26
5		25
6		24
7		23
8	<i>Gradus</i>	22
9	<i>Antiscii.</i>	21
10		20
11		19
12		18
13		17
14		16
15		15

ADDENDUM ad pag. 21.

Ord.	Ord.
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	23
24	24
25	25
26	26
27	27
28	28
29	29
30	30
31	31
32	32
33	33
34	34
35	35
36	36
37	37
38	38
39	39
40	40
41	41
42	42
43	43
44	44
45	45
46	46
47	47
48	48
49	49
50	50
51	51
52	52
53	53
54	54
55	55
56	56
57	57
58	58
59	59
60	60
61	61
62	62
63	63
64	64
65	65
66	66
67	67
68	68
69	69
70	70
71	71
72	72
73	73
74	74
75	75
76	76
77	77
78	78
79	79
80	80
81	81
82	82
83	83
84	84
85	85
86	86
87	87
88	88
89	89
90	90
91	91
92	92
93	93
94	94
95	95
96	96
97	97
98	98
99	99
100	100

*Parche de inventis Nov-antiquis. c. 7. d. 17. p. 587.
aliquot exempla astrologiae iudiciariae refert. vid.
Walch. Lexic. Philos. Tit. Astrologia. ubi quamvis
Astrologiae speciem non improbare videtur.*

*A Succinct philosophical Declaration of the
Nature of Climacterical years, occasioned by the
Death of Queen Elisabeth. written by Th. Wright.
Lond. 1604. in 4to joined to a treatise on the
passions of the mind. by Th. Wright.*

